

TEKNILLINEN KORKEAKOULU

VUOSIKERTOMUS

1944—1945

REHTORIN ANTAMA

HELSINKI 1946

TEKNILLINEN KORKEAKOULU

VUOSIKERTOMUS

1944—1945

REHTORIN ANTAMA

HELSINKI 1946

SISÄLLYS:

	Sivu
Yleisiä tietoja	3
Korkeakoulun hallinto	34
Korkeakoulun opettajat ja virkailijat	37
Opettajavirkain täyttäminen	39
Nimityksiä ja määräyksiä	40
Virkavapauksia	45
Assistentit lukuvuoden aikana	47
Tutkinnot	53
Ylioppilasyhdistykset	57
Opintoretkeilyt	57
Stipendit ja apurahat	57
Kirjasto	67
Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia	68
Selvitys korkeakoulun opettajien toiminnasta	69
Taulukko	79

Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1944—1945.

Yleisiä tietoja.

Teknillisen korkeakoulun lukuvuoden avajaistilaisuus, jossa kutsuvieraina oli läsnä suuri joukko valtiovallan, valtion keskusvirastojen ja laitoksien sekä teollisuuden edustajia, oli pommitusvaurioiden väliaikaisten korjaustöiden vuoksi vasta marraskuun 25 päivänä. Luennot aloitettiin joulukuun 2 päivänä, jotta sodan loppumisen johdosta rintamapalveluksesta vapautuvat oppilaat mahdollisimman mieslukuisasti olisivat tilaisuudessa aloittamaan opintonsa lukukauden alusta lähtien. Avajaistilaisuudessa piti rehtori, professori J. E. Paatela seuraavan puheen:

Ministeriön herrat edustajat, arvoisat kutsuvieraat, Teknillisen korkeakoulun opettajat ja oppilaat.

Teknillisen korkeakoulun rakennuksissa on kuluvan vuoden helmikuun 6 päivänä tapahtuneen ilmapommituksen aiheuttamat pahimmat rakennusvauriot saatu väliaikaisesti korjatuiksi sellaiseen välttävään asuun, että Teknillinen korkeakoulu voi aloittaa uuden lukuvuoden tavanomaisin avajaismenoin. Korkeakoulun puolesta on minulla kunnia ja mieluinen velvollisuus lausua Teidät kaikki tervetulleiksi tähän poikkeuksellisen myöhäisenä ajankohtana tapahtuvaan koulun avajaistilaisuuteen. Toinen maailmansota ei ole vielä lopullisesti selvitetty, mutta meidän maamme on palaamassa rauhanomaisiin oloihin, tosin vaikeiden olosuhteiden vallitessa. Armeijamme ei ole vielä täydellisesti demobilisoitu ja siksi osa pojistamme ei ole toistaiseksi ennättänyt vaihtaa asetakkiaan rauhanaikaiseen asuun.

Valittaen meidän on todettava, että monet oppilaistamme ovat pitkän ja uuvuttavan asepalveluksen kestäessä joutuneet keskeyttämään täällä aloittamansa teknilliset opinnot. Kuinka suuri heidän lukumääränsä lopullisesti tulee olemaan, on toistaiseksi vaikeata arvioida.

Opintojensa ääreen eivät palaa myöskään ne sankarivainajat, joiden osaksi on tullut uhrata nuori elämänsä vapauden ja isänmaan olemassaolon puolesta. Heidän lukumääränsä koko sodan aikana nousee tähän mennessä saatujen tietojen mukaan kaikkiaan 115 korkeakoulun kirjoissa olevaan ylioppilaaseen. Kunnioittakaamme seisaalleen nousten hetken hiljaisuudella heidän velvoittavaa muistoaan.

Teknillisen korkeakoulun nyt lähtiessä suorittamaan omaa osuuttaan maan jälleenrakentamisessa, askarruttavat sen johdon mieltä lukuisat sota-

tilan luomat vaikeat probleemit. Keskeisimpiä niistä on epäilemättä tyydyttävien opiskelumahdollisuuksien luominen sodasta kotiutuville rintamateekkareille ja heidän opintojensa jouduttaminen vaarantamatta opetuksen kvaliteettia liian suuressa määrässä. Tämän ohella yhtä keskeisenä on pidettävä kysymystä siitä, miten voida valmistaa opiskelumahdollisuus korkeakoulussa mahdollisimman monelle niistä nuoremmista rintamateekkareista, jotka vuosikausia rintamalla ollessaan ovat kuvitelleet pääsevänsä teknillisten opintojen tielle. Ja välittömästi viimeksi mainittuun liittyy Teknillisen korkeakoulun läheisen ajan rakennuskysymys, mainitakseni tässä yhteydessä vain ajankohtaisimmat.

Kun toimenpiteitä suunnitellaan rintamalta kotiutettujen varattomien teekkarien avustamiseksi, joiden opinnot ovat jääneet keskeneräisiksi, tulee niiden jouduttamisen ohella taloudellisen tukemisen tarve ensisijaiseksi. Tässä suhteessa Teknillisen korkeakoulun on pakko pääasiallisesti vedota valtion apuun, sillä sen omat stipendirahastot ovat valitettavasti niukat ja niistäkin useimmat kultamarkan aikaisia. Ylioppilaskunnan omat yritykset saada kerätyksi riittävän suuri avustusrahalisto heikossa taloudellisessa asemassa olevien toverien avustamiseksi eivät ole antaneet toistaiseksi huomattavampaa tulosta. Viime lukukautena ylioppilaskunta nimittäin perusti sodasta palaavien, velkaisten tekniikan ylioppilaiden avustamista tarkoittavan »Teekkarirahaston» siihen liittyvine kukkaisrahastoineen. Eräät lahjoitukset muodostavat puheena olevan rahaston pohjan ja sen kartuttaminen oli suunniteltu tapahtuvaksi tarkoitusta varten järjestettävien suurarpajaisten voittovaroin. Valitettavasti tämä omatoimisuuden pohjalle suunniteltu aloite on arpajaisluvan viipymisen ja yleistilanteen vaikeutumisen vuoksi kesällä toistaiseksi rauennut. Lasken tässä tilaisuudessa jokaisen teollisuusmiehen ja tekniikan alalla toimivan sydämen asiaksi soveltuviissa tilaisuuksissa muistaa »Teekkarirahaston» ja sen kukkaisrahaston olemassaoloa ja sen kaunista tarkoitusta. Samassa yhteydessä rohkenen esittää teollisuudelle ja sen johtajille vetoomuksen Teknillisen korkeakoulun stipendirahastojen kartuttamiseksi huolimatta siitä, että ajankohta siihen ei ole kaikkein suotuisimpia. Että nykyisenäkin aikana vaikeista olosuhteista huolimatta on olemassa uhrimieltä ja luottamusta maan kulttuurin kasvun mahdollisuuteen, sitä todistaa Teknillisen korkeakoulun stipendirahaston kartuttamiseksi erään yksityishenkilön tekemä huomattava lahjoitus, josta minulla tässä tilaisuudessa on mielui-nen velvollisuus tehdä ilmoitus. Entinen rakennushallituksen pääjohtaja, arkkitehti Väinö Vähäkallio on Teknilliselle korkeakoululle jättänyt yhden miljoonan markan suuruisen lahjoituksen stipendirahastoksi arkkitehtiosaston oppilaille maan rakennustaiteen edistämiseksi. Esitän tässä tilaisuudessa korkeakoulun puolesta parhaat kiitokset lahjoittajalle.

On luonnollista, että valtiovallan taholta on pyrittävä järjestämään

pääasiallisin avustus rintamalta kotiutuneiden, varattomien ylioppilaiden koulutuksen jatkamiseksi, sillä he ovat ilman omaa syytään joutuneet vaikeuksiinsa. Aikanaan järjestetyn ja riittävän taloudellisen tuen puutteessa joutuvat vaikeimmissa olosuhteissa elävät opiskelijat keskeyttämään opintonsa korkeakoulussa ansaitakseen elatuksensa useimmissa tapauksissa vaatimattomampaa valmennusta edellyttävässä ansiotyössä. Valtiovalta on jo kahden viimeisen sotavuoden aikana tukenut raha-avustuksin opintolomille päässeitä vähävaraisia rintamaylioppilaita. Tähän vedoten sopii olettaa, että nyt kotiutuneet oppilaat joutuvat vähintään yhtä edulliseen asemaan. Tässä yhteydessä on kiitollisuudella todettava, että valtiovallan suunnitelmiin näyttää kyllä sisältyvän m. m. puheenaolevan avustustoiminnan järjestäminen ja että Teknillisen korkeakoulun johdolle on ollut varattuna tilaisuus antaa ehdotuksensa asian vaatimista yksityiskohdista. Lausumme vain toivomuksen, että puheenaoleva toimenpide saataisiin ajoissa ratkaisuun.

Taloudellisen tuen ohella Teknillisellä korkeakoululla on syytä sen vallassa olevin eri toimenpitein, jotka eivät suoranaisesti tule vaarantamaan ammattiopetuksen tasoa, helpottaa rintamateekkarien tietä opintojensa harjoittamisessa. Nyt rintamalta kotiutuville tulee taata ainakin samat helpoitukset kurssivaatimuksiin nähden, mitkä opintolomalaisilla oli sodan aikana. Niinikään olisi syytä ainakin neljä-viisi vuotta sitten opintonsa alkaneille myöntää oikeus soveltuvissa kohdin opiskella kahden vuosikurssin aineita samanaikaisesti, mikä toimenpide olisi monessa tapauksessa omiaan jouduttamaan opiskelua. Samoin vaikuttaisi lupa saada suorittaa tenttejä muinakin aikoina kuin määrättyinä tenttikausina. Tenttioikeus toisarvoisissa aineissa, luentoja kuulematta, tietäisi niinikään helpotusta monelle, jotka asuntopulan tahi ansiotyössä olon vuoksi ovat pakoitettut asumaan toisella paikkakunnalla, ja asepalvelun tulisi voida osittain korvata käytännöllinen harjoittelu, mainitakseni tässä eräitä opintoja edistäviä toimenpiteitä.

Siirryn sitten selvittämään korkeakouluun pyrkiviä uusia oppilaita koskevaa probleemaa. Jo pitemmän ajan kuluessa korkeakouluun pyrkivien lukumäärästä on voitu hyväksyä uusiksi oppilaiksi ensimmäiselle vuosikurssille 476 sellaista rintamaylioppilasta, jotka puolustustehtävien estäminä silloisissa oloissa eivät voineet osallistua opiskeluun korkeakoulussa. Kun näiden lisäksi otetaan huomioon ne korkeakoulun kirjoihin otetut ylioppilaat, jotka aloittivat opintonsa juuri ennen talvisodan alkamista v. 1939 ja jotka sitten rauhan palattua jäivät suorittamaan asevelvollisuuttaan loppuun, joutuen uuden sodan syttymisen vuoksi olemaan palveluksessa yhteen menoon nyt tapahtuneeseen kotiuttamiseen saakka, nousee kirjoissa olevien ensimmäisen vuosikurssin oppilaiden määrä 528:aan. Kuluvana syksynä on pyrkijöitä ilmoittautunut noin 540. Viimeisten rau-

han vuosien aikana on uusien oppilaiden lukumäärä ollut kahdensadan vaiheilla, ollen v. 1939 220, jolloin eräissä aineissa on jo ollut rinnakkaisopetusta. Tilannetta vaikeuttaa tällä kerralla lisäksi se, että arviolta kuudes osa korkeakoulun päärakennuksen käyttöaloista on pommituksen jälkeen vielä korjaamatta. Opettajaneuvoston päätöstä näissä olosuhteissa ottaa vastaan 530 uutta ylioppilasta lienee pidettävä uskallettunakin. Tämä päätös osoittaa, että opettajaneuvoston jäsenet, rintamateekkarien suuret uhraukset muistaen, omasta puolestaan ovat valmiit tekemään kaiken voitavansa, jotta mahdollisimman monelle miehelle voidaan valmistaa tilaisuus opiskeluun korkeakoulussa. Mutta toiselta puolen näin suuren oppilasmäärän hyväksyminen merkitsee sitä, että ylempien kurssien oppilaiden on suureksi osaksi luovuttava työpaikoistaan piirustussaleissa. Näinollen he joutuvat suorittamaan suunnittelu- ja piirustustyönsä kotonaan, mistä johtuen he tulevat olemaan olennaisesti vähäisemmässä kosketuksessa käsikirjastoihin ja opettajiinsa sekä assistentteihin, joita he vain vastaanottotunteina voivat käyttää hyväkseen. Vähemmän kehittyneiden opiskelua puheena oleva opettamistapa hidastaa. Ensimmäisen ja toisen kurssin oppilaille ovat omat piirustussalipaikat välttämättömät, sillä he vasta-alkajina kaipaavat jatkuvaa kosketusta opettajiin ja assistentteihin. Oppilasmäärän suuruus pakottaa edelleen rajoittamaan vasta-alkavienkin piirustus-, harjoitus- ja laboratoriotöiden suoritusaikaa puoleksi päiväksi entisen koko päivän asemesta sekä näinollen pitemmän työpäivän käytäntöönottamista. Niinpä on katsottu tarpeelliseksi aloittaa työt kemian laboratorioissa, joissa työpaikoista on suurin puute, ensimmäiselle ryhmälle aamuisin jo kello kuudelta ja lopettaa ne toisen ryhmän kohdalta iltaisin vasta kello yhdeksältä.

Sen johdosta, että suurehko pyrkijöiden määrä vielä jäi odottamaan pääsyä korkeakouluun, on todennäköistä, että tulevana syksynä on edelleen ruuhkaantumista odotettavissa, ja normaalia isompi oppilasmäärä on jälleen hyväksyttävä, sillä diplomi-insinööreistä ja -arkkitehdeistä on edelleen kova puute. Näinollen korkeakoulun rakennuskysymyksen päiväjärjestykseen tuleminen ei ole vältettävissä.

Uusien oppilaiden ottamiskysymyksen yhteydessä näyttää olevan syytä samalla kosketella epätasaisesta ja heikosta oppikouluvalmennuksesta aiheutuvia haittoja Teknillisen korkeakoulun opetuksessa. Oppikoulujen kurssit matemaattisissa aineissa muodostavat sen pohjan, jolle opetus vastaavissa aineissa korkeakoulussa rakentuu. Parin edellisen vuoden kokemus on nyt osoittanut, että kysymyksessä olevat pohjatiedot ovat sotavuosien aikana joko unohtuneet tahi ymmärrettävistä syistä muuten varsin puutteelliset siten hidastaen opetuksen edistymistä puheena olevissa aineissa. Siitä on seurauksena ensimmäisen diplomitutkinnon viipyminen ja ruuhkan muodostuminen yleisellä osastolla. Tämän epäkohdan poistamiseksi

korkeakoulun johto on suunnitellut tulevana vuonna korkeakouluun pyrkiville järjestettäväksi kesän aikana puolitoista kuukautta kestävät valmennuskurssit. Näillä kurssilla tultaisiin kertaamaan oppikoulutiedot matematiikassa, fysiikassa ja kemiassa. Kurssit tulisivat olemaan todennäköisesti pakolliset kaikille sisäänpyrkiville ja tultaisiin niiden aikana sekä päättyessä toimeenpanemaan kuulustelututkintoja. Näinollen valmennuskurssit tarjoaisivat oikeudenmukaisemman, todellisia tietoja vastaavan perustan korkeakouluun pyrkijöiden ansioita arvosteltaessa. Menettely näyttäisi välttämättömältä juuri nykyisenä ajankohtana, koska lukuisat oppilaiden suorittamat ylioppilastutkinnot ovat suoritettut vaikeissa rintamaolosuhteissa, eivätkä näinollen anna todellista kuvaa asianomaisen korkeakouluun pyrkijän todellisesta lahjakkuudesta. Näinollen oppikoulutodistusten merkitys sisäänpyrkijöitä arvosteltaessa vähenisi. Samalla suunniteltu menettely rajoittaisi ainakin jossakin määrässä sitä epäkohtaa, että yliopisto muodostuu korkeakouluun pyrkijöiden valmennuslaitokseksi matemaattisissa aineissa. Mikäli puheena olevista valmennuskursseista saadaan hyviä kokemuksia korkeakouluun pyrkijöiden karsintaan nähden voitaneen niitä järjestää jatkuvastikin, vaikka niihin johtavaa alkuperäistä aihetta ei enää ole olemassa.

Koskettelen tämän jälkeen teknillisen korkeakoulun kirjastokysymyksen järjestelyä. Kuten useimmat muistanevat, korkeakoulun kirjasto tuhoutui kuluvan vuoden helmikuun 6 päivänä tapahtunutta ilmapommitusta seuranneessa tulipalossa. Kaikeksi onneksi säilyivät tulelta opetusta palvelevat käsikirjastot lukuunottamatta yleisen osaston käsikirjastoa, joka oli sijoitettu keskuskirjaston yhteyteen. Kirjaston tuhoutuminen merkitsee epäilemättä vaikeasti korvattavaa menetystä korkeakoululle ja on osittain ehkäpä korvaamatonkin. Mutta siihen nähden, että tietteelliseen tutkimukseen perustuva tekniikka on kehittynyt lähivuosikymmenien aikana, ei sitä käsittelevän kirjaston uudelleen hankkiminen sodan tuhoista huolimatta pitäisi olla aivan ylivoimaista. Onhan tunnettua, että kehitys on kulkenut tekniikan erikoisalalla niin nopeassa tempossa, että jo esim. parin vuosikymmenen vanhalla teknillisellä kirjallisuudella ei ole sanottavasti juuri muunlaista arvoa kuin museotavaralla yleensä. Ja näinollen keskuskirjaston tuhoutuminen toivottavasti ei tule merkitsemään niin suurta tappiota korkeakouluopetukselle kuin ollaan taipuvaisia luulemaan.

Korkeakoulun kirjasto on alunalkaen perustettu tyydyttämään juuri teknillisen opetuksen yhteydessä esiintyvää kirjallisuuden tarvetta. Käytäntö on kuitenkin jo kauan sitten vienyt siihen, että maan teollisuus, sekä teknillistä tutkimustyötä harjoittavat laitokset ja yksityishenkilöt ovat alkaneet käyttää hyödykseen korkeakoulun kirjastoa. Näinollen se oli muodostumassa maan teknilliseksi keskuskirjastoksi. Ja korkeakoulun

puolesta toimittiin viime aikoina tietoisesti samaan suuntaan, jotta sen kirjasto olisi kehittynyt todelliseksi kirjasto- ja kirjallisuudenpalvelun keskuksiksi koko maata varten. Tässä suhteessa kirjaston tuhoutuminen ei koske kipeästi yksinomaan korkeakoulua, vaan sen ohella maan teknillistä tutkimusta ja teollisuutta.

Harkittaessa keinoja korkeakoulun kirjaston uudelleen kartuttamiseksi on ilman muuta selvä, että sen kehittäminen yksinomaan valtion menoarvion puitteissa ei nykyisenä aikana monestakaan syystä ole tarkoituksenmukaista. Vaikka varoja olisi saatavissa yhdellä kertaa riittävästi, sodan luomat rajoitukset estävät ulkomaisen kirjallisuuden hankinnan ainakin toistaiseksi. Mutta toiselta puolen maan henkinen ja aineellinen jälleenrakentaminen odottaa kirjastopalvelun nopeasti järjestymistä. Korkeakoulu on sen vuoksi katsonut välttämättömäksi kääntyä kirjastoasiassa maan teollisuuden, teknillisten järjestöjen, keskusvirastojen, isompien kaupunkien, teknillisten laitosten ja yksityisten puoleen uuden teknillisen keskuskirjaston »Bibliotheca technica rediviva»n aikaansaamiseksi yhteisvoimin. Siitä huolimatta, että vetoamus puheena olevassa asiassa on lähetetty ajankohtana, jolloin maamme kohtalo on vaakalaudalla, korkeakoulu on saanut vastaanottaa jo tähän mennessä ilahduttavan monta lupausta arvokkaista kirjalahjoituksista. Omassa maassa tapahtuvan keräyksen ohella korkeakoulu on kääntynyt myöskin Ruotsin teollisuuden ja teknillisten järjestöjen puoleen. Naapurimaassamme on suhtauduttu tiedusteluun auliilla ymmärtämyksellä, joka jo on käytännössä johtanut uuden pommitustuhon pelosta huolimatta eräiden korkeakoulun toiminnalle tähdellisten kirjalahjoitusten Suomeen lähettämiseksi.

Teknillisen korkeakoulun kirjaston lähiohjelmaa on hahmoteltu m. m. niin, että se tarjoutuisi inventoimaan kaiken maassa olevan eri tekniikan aloja käsittelevän kirjallisuuden ja teknillistä kehitystä koskevat julkaisut. Näinollen kävisi kirjastolle mahdolliseksi fotostaattimenetelmin tahi mikrofilmausta käyttäen tarjota lainaksi sellaistaakin kirjallisuutta, jota se itse ei omista, mutta jota se voisi saada lainaksi muualta. Näin menetellen korkeakoulun kirjasto tulisi saamaan entistä laajemmat toimintamuodot ja voisi se täten, oman kirjastonsa palosta huolimatta, tyydyttää sekä omaa että maan teollisuuden sekä teknillisen tutkimuksen kirjaston tarvetta ainakin melkoisessa määrässä.

Kysymys kirjaston tulevasta sijaitsemispaikasta jää toistaiseksi avoimeksi, kunnes korkeakoulun rakennuskysymys kaikkine vaihtoehtoineen tulee selvitettyksi. Missään tapauksessa sitä ei tulisi sijoittaa entiseen palaneeseen kirjastorakennukseen, vaikka se erinäisin rakennustoimenpitein osoittautuisi mahdolliseksikin. Entinen kirjastorakennus muodosti oman kokonaisuutensa, joka oli jo käynyt ahtaaksi ja olisi sitä ollut vaikea onnistuneesti laajentaa. Sen lisäksi se sijaintinsa vuoksi muodosti katkai-

sevan esteen korkeakoulun päärakennuksen laajentamismahdollisuuksille itäiseen suuntaan. Palanut kirjastorakennus tuli palvelleeksi korkeakoulun kirjastotarpeita melkein tasan 40 vuosikymmenen ajan eikä se enää vastannut nykyaikaiselle kirjastorakennukselle asetettavia vaatimuksia.

Päättynyt sota on luonut maallemme monessa suhteessa aivan uudet olosuhteet. M. m. maan teollisuus on joutunut monien vaikeiden ratkaisujen eteen, jotka voivat merkitä monessa tapauksessa uutta suuntautumistakin. Teknillisellä korkeakoululla on määrätty osuutensa teollisuutemme kehittämisessä. Tämä tapahtuu osaksi riittävän, korkealuokkaisen, sekä tekniikkaan että teknillisiin tieteisiin perehtyneen työvoiman valmentamisen ja osaksi teknillisten tieteiden ja teknillisen tutkimuksen harjoittamisen ja kehittämisen muodossa. Sanomattakin on selvää, että korkeakoulu puheena olevia tehtäviä täyttäessään seuraa yleisen kehityksen kulkua sekä oman maan tarvetta kunakin ajankohtana. Tällä kerralla on syytä tarkastella, miten teknillinen korkeakoulu nykyisissä olosuhteissa pystyy hoitamaan tehtävänsä.

Edellä on jo kosketeltu niitä lukuisia vaikeuksia, jotka rajoittavat korkeamman teknillisen valmennuksen antamista niin suuressa määrässä kuin nykyinen ajankohta vaatisi. Tämän ohella näyttää olevan paikallaan erityisesti alleviivata eräiden opetusosastojen kehityksen tarvetta.

Maan kansantaloudellisia mahdollisuuksia selvittelemään asetettu tuotantokomitea tuo julki mietinnössään muunmuassa sen moitittavan tosiasian, että maan itsenäisyyden aikana tapahtunut kehitys on kulkenut liian yksipuoliseen suuntaan, nojaten suurimmaksi osaksi metsiemme puuraaka-ainevarastojen käyttöön. Komitean käsityksen mukaan pitäisi olla mahdollista luoda teollisuutta laajempaa kotimaista raaka-ainepohjaa hyväksi käyttäen. Esim. lukuisten mineraalilöytöjen perusteella tulisi voida kehittää maassamme laajemmalle pohjalle ulottuva elinvoimainen vuoriteollisuus.

Mitä vuoriteollisuuden opetuksen kehittämismahdollisuuksiin korkeakoulussa tulee, on asianlaita seuraava:

Vuoriteknikan ja metallurgian opetus Teknillisessä korkeakoulussa perustettiin vasta v. 1937 ja on näinollen sotavuodet huomioonottaen edelleen aivan alkuasteella. Sitä varten perustettiin alkuaan vain kaksi uutta oppituolia, koska mineralogian ja geologian professuuri oli jo ennestään olemassa. Näiden professorinvirkojen lisäksi tulivat kaksi erikoisopettajaintointa sekä dosentuuri. Sen johdosta, että professorinvirkoja laajan vuoriteollisuuden varsinaisissa ammattiaineissa perustettiin vain kaksi, on ollut ylivoimaista löytää sellaisia viran haltijoita, jotka olisivat olleet kyllin päteviä hallitakseen puheena olevan monipuolisen alan laajalle ulottuvia erikoishaaroja. Seurauksena onkin ollut, että opetusta on ollut pakko hoitaa tilapäisten opettajavoimien varassa ja sotaolosuhteiden

aikana täydellistä opetusta ei muutenkaan ole voitu antaa. Sen vuoksi tällä alalla opintonsa aloittaneet ovat joutuneet jatkamaan ja päättämään opintonsa Tukholman Kuninkaallisessa teknillisessä korkeakoulussa ja sen vuoriopistossa. Vuoriteknikan ja metallurgian insinöörejä on näin saatu valmennetuksi toistaiseksi 12 ja he ovat heti valmistuttuaan sijoittuneet eri tahoille maassamme siten osaltaan helpottaen sitä huutavaa työvoiman puutetta, mikä on ollut todettavissa viime vuosina laajentuneen vuoriteollisuuden alalla.

Vuorimiesyhdistys on viime keväänä kiinnittänyt valtiovallan huomiota vuoriteollisuuden opetuksen vaikeaan asemaan korkeakoulussa. Vedoten maan köyhtymiseen ja vuoriteollisuuden tarjoamiin mahdollisuuksiin maan raaka-aineiden tuotantopohjan monipuolistamiseksi vuorimiesyhdistys ehdotti, että vuoriteollisuuden opetus olisi ensi tilassa kokonaan uudistettava ja opettajavoimia lisättävä. Teknillisen korkeakoulun opettajaneuvoston asiassa antaman ehdotuksen perusteella valtiolta hyväksyi tulevan vuoden menoarvioon otettavaksi kaksi uutta professorin oppituolia ja lisäksi kaksi erikoisopettajantointia. Edellyttäen, että eduskunta hyväksyy hallituksen toimenpiteet tässä asiassa tulisi opettajanvirkojen järjestely mainitulla osastolla olemaan seuraava:

vuoriteknikan professorinvirka muutetaan kaivostekniikan professorinviraksi;

uusi rikastustekniikan professorinvirka perustetaan;

vuorimekaniikan erikoisopettajan virka muutetaan geofysiikan erikoisopettajanviraksi;

uusi metalliopin professorinvirka perustetaan;

valimo- ja valssilaitostekniikan erikoisopettajanvirka muutetaan valimotekniikan erikoisopettajanviraksi; ja

uusi valssilaitostekniikan erikoisopettajanvirka perustetaan.

Siirtykäämme sitten lähemmin tarkastamaan korkeakoulun kemian opetuksen mahdollisuuksia seurata alan voimakasta kehitystä maassamme ja tukea sitä.

Tuotantokomitea toteaa mietinnössään, että maan kemian teollisuus on itsenäisyytemme aikana voimakkaasti kehittynyt ja elää jatkuvaa nousukautta. Merkittävämpi kasvu voidaan helposti havaita tapahtuneen m. m. selluloosa-, sementti- ja keraamisen teollisuuden aloilla. Niinikään on syntynyt melkoinen elektrokemiallinen ja varsinkin elektrometallurginen teollisuus. Selluloosateollisuuden jätelipeästä valmistetaan arvokkaita tuotteita ja rikkihappoteollisuus on kasvanut. Tästä huolimatta tuotantokomitea pitää suotavana, että maan kemian teollisuutta olisi voimakkaasti edelleen kehitettävä ja tehtävä monipuolisemmaksi. Ja varsin toivottavaa komitean käsityksen mukaan olisi sellaisen uuden kemiallisteknillisen

teollisuuden luominen ja kehittäminen, joka rakentuu kotoisten raaka-aineittemme puun ja turpeen käyttöön.

Kemian osaston oppilasluku oli korkeakoulun alkaessa toimintansa v. 1908 vain 25 ja ennen itsenäisyytemme saavuttamista valmistui osastolta kaksi tekniikan tohtoria. Itsenäisyytemme ajan alussa kemian laitoksen käyttöpinta-ala kasvoi siksi, mitä se nytkin vielä on, oppilasmäärän ollessa n. 90 ja opettajain luvun lisääntyessä 50 % entisestään. Ja ennen talvisodan alkua voidaan todeta oppilasmäärän nousseen 196 oppilaaseen opettajamäärän lisäyksen ollessa jälleen 50 %, nousten se jo yhteensä yhdeksään opettajaan professorit, lehtorit ja erikoisopettajat mukaan luettuina. Itsenäisyysajan kuluessa suoritettiin 10 tohtoritutkintoa, mikä vastaa noin 0,45 tohtoritutkintoa vuotta kohden.

Seuraavien sotavuosien kuluessa ja jo viimeisinä rauhan vuosina on kemian osastolle pyrkivien määrä ollut poikkeuksellisen suuri. Tilan ahtautek kemian osastolla on kuitenkin estänyt isompien oppilasmäärien vastaanoton. Sisään pääsyvaatimukset ovatkin olleet kemian osastolla ankarat kuin muilla osastoilla. Tohtoritutkintoja on osastolla sota-aikana suoritettu entistä enemmän, vastaten ne yhtä tutkintoa vuotta kohden. Valtiovalta on pitänyt kemian osaston pysyttämistä ajan tasolla tärkeänä perustamalla sota-aikana kaksi uutta professuuria kemian teknologian alalla, mutta niihin ei ole saatu viranhaltijoita.

Lisäksi ei ole ollut halukkaita päteviä hakijoita entisten virkojen jouduttua vapaiksi, vaan niitä on ollut pakko vuodesta vuoteen hoidattaa yli-ikäisillä voimilla, huolimatta siitä, että kemian osastossa on suoritettu oppilasmäärään nähden lukuisampia tohtoritutkintoja kuin muissa osastoissa. Kemiallisen teollisuuden kasvu on ollut suurempi kuin kemian osaston kehitys.

Epäilemättä on kehityksen kulkua osaltaan jarruttanut se suuri tilan- ahtautek, mikä osastolla on ollut vallitsevana jo kauan. Useita yrityksiä on tehty kemian osaston laajentamiseksi. Mutta kemian osaston sijoitus muiden rakennusten takalistoon on tehnyt tuloksettomiksi nämä ponnistelut. Kun teknillisen korkeakoulun johto nyt lähitulevaisuudessa tulee tekemään pommitustuhoja hyväksi käyttäen uudelle pohjalle rakentuvan ehdotuksen kemian osaston laajentamiseksi, toivoo se, että kauppa- ja teollisuusministeriö tulee ottamaan uuden suunnitelman toteuttamisen ajaakseen huolimatta siitä, että asuinrakennusten tuotanto on ymmärrettävistä syistä juuri hetkellisesti etualalla.

Voidaan esittää edellisen rinnalla muitakin olennaisia syitä siihen, että kemiallinen tutkimustoiminta ei riittävässä määrässä ole edistynyt. Vuorineuvos Eero Mäkinen valaisee asiaa kulttuuripoliittisessa neuvottelutilaisuudessa pitämässään esitelmässä viime vuonna m. m. seuraavaan tapaan. Ilman nuorta tutkijavoimaa tutkimus rajoittuu ja kivettyy.

Puutetta esiintyy tutkijoista. Korkeakoulujemme opettajavoimat ovat liiaksi kuormitetut hallinnollisilla tehtävillä ja massaopetuksella aloitteleville tahi sellaisille oppilaille, jotka opiskelevat puheenaolevaa ainetta sivuaineena, joten asianomaisten oma tieteellinen työ ja pitemmälle ehtineitten oppilaitten ohjaus jää tästä kärsimään. Nuorten tutkijoiden on leipähuolien vuoksi hakeuduttava heti valmistuttuaan ansiotyöhön. Ja edelleen rohkenen lainata muutamia professori A. I. Virtasen asiaa koskevia mielipiteen ilmaisuja eräässä kemian säätiön kokouksessa: Tutkijoista kemian alalla on kova puute, mutta uusi tutkijapolvi on kasvatettava. Määrärahoja kemian tutkimuksen hyväksi on saatava niin runsaasti, että nuoret miehet jäisivät tutkimustehtäviin sen sijaan, että kiirehtivät teollisuuden palvelukseen. Tutkimus on liitettävä olennaisesti opetukseen. Professorin tulisi harjoittaa ensi sijassa tutkimusta ja assistenttien tulisi hoitaa massaopetusta suuremmassa mittakaavassa kuin tähän saakka on ollut asianlaita. On saatava riittävästi assistentteja kunnollisella palkalla ja heille on varattava myös aikaa omiin tutkimustöihin eräissä tapauksissa jopa ilman opetusvelvollisuutta.

Ja viimeksi otan puheeksi korkeakoulun rakennuskysymyksen. Kuten läsnäolijat muistavat, Teknillinen korkeakoulu on joutunut kärsimään sodan tuhoista suuremmassa määrässä kuin mikään muu maamme korkeakoulu. Kaksi suurempaa ja niiden lomassa yksi vähäisempi ilmapommitus neljän vuoden kuluessa eivät ole mikään vähäinen häiriö korkeakoulun toiminnalle. Tuhot ovat joka kerta kohdistuneet korkeakoulun päärakennusryhmään, jossa tilan puute muutenkin on huutavin. Kuluvan vuoden helmikuun ilmapommituksen yhteydessä päärakennuksen Bulevardin puoleinen siipirakennus, jossa kirjastokin sijaitsi, paloi kokonaan. Samoin kävi kemian osaston auditoriorakennuksen. Korkeakoulun menetykset olivat tällöin kaksi suurta luentosalia, kolme suurinta piirustusalia, kirjasto kirjavarastoineen, lukusali y. m. sisustuksineen. Samalla vaurioitui päärakennus kauttaaltaan kärsien ilmanpaineen, tulen ja sammutusveden aiheuttamia vahinkoja.

Kemian luentosalirakennus ja kirjastoblokki, jotka ovat siksi pahoin vaurioituneet ja muutenkin sijaitsevat korkeakoulun laajennuksen kannalta katsoen epäedullisesti, ovat korkeakoulun edun kannalta purettavat. Bulevardin puoleinen siipirakennus olisi saatava käyttökuntoon viimeistään tulevaisuuden syksyksi.

Esitykseni edellisistä kohdista on useampaan otteeseen käynyt selville, että Teknillinen korkeakoulu kipeästi kaipaavat lisätilaa, sillä suuri oppilasmäärä tulee aiheuttamaan jo parin vuoden kuluttua ylivoimaisia vaikeuksia ja kemian osaston kehitys on riippuvainen työskentely- ja tutkimuspaikkojen lisäämisestä. Teknillisen korkeakoulun johto on tämän oivaltaen antanut valmistaa piirustukset päärakennuksen matalampien siipien ra-

kennuksen laajentamiseksi. Teknillinen korkeakoulu toivoo, että valtiolta suhtautuisi ymmärtämyksellä korkeakoulun näihin toimenpiteisiin niin, että viimeistään parin vuoden kuluessa tämä minimirakennusohjelma olisi toteutettuna.

Koska korkeakoulun ja Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen rakennusohjelma on paljon laajempi vähän etäisempää tulevaisuutta varten, on nykyhetken välttämättömiä tarpeita ratkaistaessa voitava luoda yleisilmäys niihin mahdollisuuksiin, mitkä korkeakoululla ovat tarjolla nykyisen korkeakoulun sijaintipaikalla. Tässä mielessä korkeakoulun johto valtiovallalta saamansa lupauksen perusteella julistaa aivan lähipäivinä arkkitehtien kesken aatekilpailun. Tämän tarkoituksena on m. m. selvittää, miten ja missä laajuudessa Hietalahden toriaukiota voitaisiin hyväksikäyttää Teknillisen korkeakoulun lähitulevaisuuden laajennustarpeita toteutettaessa. Mitä taas korkeamman teknillisen opetuksen vaatiman huoneistotarpeen tyydyttämiseen tulee etäisemmässä tulevaisuudessa, on ilman muuta selvää, että tulee ennen pitkää aika, jolloinka on ryhdyttävä hautomaan kokonaan uuden korkeamman teknillisen oppilaitoksen rakentamista jollekin toiselle paikkakunnalle voimakkaan teollisuuden keskukseen.

Samanaikaisesti nykyisen korkeakoulun rakennusten yleissuunnitelman kypsyessä korkeakoulun mahdollinen jakaminen ja osittain muuhun ympäristöön siirtäminen samoin kuin tähän toimenpiteeseen soveliaan ajankohdan toteaminen on jätetty professorikomitean kypsyteltäväksi.

Teknillisen korkeakoulun oppilaat.

Korkeakoulu näkee mielihyvin, että yksijatkoinen opiskelutoiminta nyt vihdoin on alkamassa monivuotisten sodan vaiheiden päättyessä. Tämä on merkityksellinen tapahtuma kaikille oppilaille, mutta erityisesti se kiinnostaa ymmärrettävistä syistä teitä rintamateekkareita. Te olette vuosikausia korsuissanne ikävoineet päästäksenne jatkamaan keskeytyneitä opintojanne. Sen johdosta, että tämä kauan kaivattu hetki viimeinkin on koittanut, lausun teidät rintamateekkarit erityisesti tervetulleiksi opintojenne ääreen. Te olette uhranneet maalle opiskeluun soveltuvimmat nuoruusvuotenne. Teidän on jälleen aloitettava alusta, vaikka teidän ikänne puolesta jo pitäisi olla valmiita miehiä.

Ne otolliset olosuhteet, joissa opiskelunne aloititte, eivät enää palaa teidän kohdallenne. Itsekunkin meistä on nyttemmin mukauduttava entistä säästeliäämpiin ja karumpiin elämän muotoihin. Meidän on totuttava ankaraan itsekuriin ja entistä tiukempaan työtahtiin. Sitä vaatii ennen kaikkea juuri teiltä tulevilta tekniikan palvelijoilta maan jälleenrakentamisen onnistuminen. Mutta toisaalta tiedän, että te palaatte miehistyneinä, viimeisten vuosien terästäminä tehtäviänne suorittamaan ja opintojen tarjoamien vaikeuksien voittamisessa näinollen te tulette onnistumaan. Ja voitte olla vakuuttuneita siitä, että korkeakoulu tulee teke-

mään voitavansa tasoittaakseen teidän tietänne ja suhtautumaan ymmärtämyksellä teidän vaikeuksiinne.

Korkeakoulun työn nyt alkaessa suuremmassa mittakaavassa ja vaikeammissa olosuhteissa, mitä milloinkaan ennen korkeakoulun historiassa on tapahtunut, käännyin teidän opettajien puoleen ja lausun teidät tervetulleiksi työnne ääreen. Samalla toivotan teille kestävyyttä ja parhainta menestystä siinä vastuunalaisessa ja poikkeuksellisen raskaassa tehtävässä, mikä teitä lähivuosina opetustehtäväänne suorittaessanne odottaa.

Teknillisen Korkeakoulun siirtoa tai jakamista koskeva mietintö.

Teknillisen korkeakoulun rakennusten uudistunut vahingoittuminen pommituksessa helmikuun 6 päivänä 1944 teki korkeakoulun rakennuskysymyksen entistä ajankohtaisemmaksi ja herätti siinä yhteydessä myöskin ajatuksen korkeakoulun jakamisesta erillisiksi korkeakouluiksi. Tätä asiaa valmistelemaan asetettiin valiokunta, johon kuuluivat professorit Meurman, Paavola ja Kauko.

Valiokunta antoi asiasta seuraavansisältöisen mietinnön:

Teknillisen korkeakoulun rakennusten uudistunut vahingoittuminen pommituksessa helmikuun 6 päivänä 1944 on tehnyt Korkeakoulun rakennuskysymyksen entistä ajankohtaisemmaksi ja siinä yhteydessä myöskin herättänyt ajatuksen Korkeakoulun jakamisesta erillisiksi korkeakouluiksi.

Teknillisen Korkeakoulun oppilasluku on vuoden 1930 jälkeen kohonut huomattavasti saavuttaen nyt sodan päätyttyä ennätysmäärän. Tämä käy selvästi ilmi seuraavasta taulukosta.

Vuosi	Korkeakouluun pyrkijöitä	Korkeakouluun hyväksyttyjä	Korkeakoulun oppilasluku
1930	222	153	743
1931	189	160	756
1932	223	169	824
1933	261	169	855
1934	255	167	873
1935	272	170	913
1936	331	170	914
1937	463	200	953
1938	501	221	1 018
1939	496	223	1 038
1940	354	124	854
1941	—	—	—
1942	327	162	371
1943	927	639	535
1944	499	187	1 358

Taulukkoa tarkastettaessa havaitaan, että korkeakouluun pyrkineiden luku kasvoi v. 1930—1939 kiihtyvässä tahdissa, kun taas hyväksytytjen luku kohosi varsin hitaasti ja suoraviivaisesti sen vuoksi, että korkeakoulussa oli vallitsevan tilanpuutteen takia noudatettava numerus clausus. Kun ennen vuotta 1935 hylättiin pyrkijöistä $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$, täytyi vuosina 1936—1939 jo hylätä heistä puolet, jopa 60 %. Kun kuitenkin tiedetään, että jälkimmäiset vuosiluokat eivät olisi olleet edellisiä lahjattomampia, täytyy todeta, että vain tilanpuute sulki lukuisilta korkeakouluun pyrkijöiltä pääsyn heidän toivomalleen elämänuralle huolimatta siitä, etteivät lahjoiltaan heikot ainekset enää pyrikään teknilliseen korkeakouluun tietäessään kilpailun sinne pääsystä olevan heille ylivoimaisen. Vuosina 1930—1939 kasvoi korkeakoulun kokonaisoppilasmäärä varsin tasaisesti lisääntyen mainittuna aikana runsaalla kolmanneksella.

V. 1939 jälkeen seuranneen sotakauden numerot osoittavat ensinnä tavatonta laskua vuoteen 1942 asti ja sitten vielä suurempaa nousua, niin että v. 1944 oppilasluku kohosi 1 358:aan pyrkijämäärän ollessa noin 500 ja hyväksytytjen luvun n. 190. Hyväksytytjä oli siten vajaa 40 % pyrkijöistä. Edellisenä vuonna saavutti pyrkijäin ja hyväksytytjen lukumäärä huippunsa vastaavien lukujen ollessa n. 930 ja 640, joten hyväksytytjä oli silloin runsas $\frac{2}{3}$ pyrkijöistä. Näin suuri pyrkijäin ja hyväksytytjen luku johtui siitä, että mainittuna vuonna asepalveluksessa rintamalla olivat ylioppilaat, jotka eivät sotavuosina olleet voineet pyrkiä opiskelemaan, saivat nyt hakea pääsyä korkeakouluun ja että hyväksytyille varattiin opiskelupaikka riippumatta siitä, voivatko heti saapua opiskelemaan. Hyväksytyistä osallistuikin sinä vuonna vähäinen osa opiskeluun.

Sotavuosien mullistusten lopputulos on, että korkeakoulun oppilaiden ja pyrkijöiden lukumäärät ovat asettuneet jotakuinkin tarkoin sille tasolle, jolle ne ilmeisesti olisivat tasaisen kehityksen vaikutuksesta kohonneet, ellei välillä olisi ollut mitään sotavuosia. Samaa voidaan suurin piirtein sanoa hyväksytytjen oppilaiden lukumäärästä, joka kuitenkin yhä on vain n. 55 % pyrkijöistä ja siis tuntuvasti pienempi kuin tässä tarkastettavaksi otetun ajanjakson alussa. Tämä tilanne on sitä valitettavampi, kun maassa jo pitkät ajat on todettu tuntuvaan insinöörien ja arkkitehtien puutetta. Tähän tulee lisäksi se, että jo kauan on tunnettu tarvetta teollisuutemme laajentamiseen ja teollisen tuotannon jalostusasteen kohottamiseen. Maataloudesta ja maaseudulta tulee ilmeisesti vielä irtaantumaan paljon väkeä, jonka on haettava leipänsä muualta, ja silloin on sekä luonnollista että suotavaa, että heidät pääasiallisesti kytketään teollisuuden ja siihen liittyvän liike-elämän palvelukseen. Lisäksi tulee korkeakoulun oppilasmäärään varsin painavasti vaikuttamaan se, että kansallamme on voimakas opinhalu, mikä selvästi kuvastuu suuressa ylioppilastulvassa. Kun näin ollen ylioppilaita valmistuu vuosi vuodelta aina enemmän, olisi erittäin suota-

vaa, että entistä suurempi osa heistä voitaisiin ohjata teknilliseen opiske-
luun, minkä kautta he paremmin voivat hyödyttää maataan kuin tunkeu-
tumalla liiallisissa määrin tieteellisille aloille. Kun täten maassa on sekä
teknillisen opetuksen laajentamisen tarvetta että tällaisen opin saaneiden
voimakasta kysyntää, niin on pidettävä välttämättömänä, että korkea-
koulu vastedes voisi ottaa vastaan tähänastisista tuntuvasti suurempia
oppilasmääriä.

Korkeakoulun tulevan oppilasmäärän selville saamiseksi on komitea
kääntynyt korkeakoulun eri osastojen puoleen pyytäen tietoa tarpeellisten
oppilaspaikkojen luvusta. Osastot ovat tällöin ilmoittaneet arvioivansa
tulevan oppilaslukunsa seuraavasti:

Yleisten tieteiden osasto	40
Rakennusinsinööriosasto	250
Koneenrakennusosasto	200
Sähköteknillinen osasto	1)200
Puunjalostusosasto	200
Kemianosasto	400
Maanmittausosasto	225
Arkkitehtiosasto	160
<hr/>	
Yhteensä 1 675 oppilaspaikkaa	

Jos tätä verrataan tähänastiseen kehitykseen, todetaan, että korkea-
koulun oppilasluvun suoraviivainen kasvu johtaisi jo n. 15 vuoden kulut-
tua n. 1 750 oppilaaseen. Jos taas suureneminen tapahtuisi vähänkin
tähänastista kiihtyvämmässä tahdissa, saattaisi oppilasluku silloin helpos-
tikin kohota 2 000—2 250 oppilaaseen. Pyrkijöiden lukumäärää osoittava
käyrä johtaa jatkettuna n. 900—1 000 oppilaaseen, mutta saattaa vuoteen
1960 mennessä helposti kohota 1 200:aankin. Jos pyrkijöistä voitaisiin
hyväksyä 2/3, merkitsisi se mainittuna ajankohtana n. 600—800 uutta
oppilasta vuosittain. Korkeakoulun koko oppilasmäärä on tähän men-
nessä ollut suunnilleen 5-kertaisesti se määrä, mikä ensi vuosikurssille on
hyväksytty. Kun opiskeluaikaa nyt kuitenkin on lyhennetty, voitaneen
ehkä odottaa, että korkeakoulun kokonaisoppilasmäärä enintään olisi
ensi vuosikurssin oppilasluku 4 1/2-kertaisena. Silloin kohoaisi oppilaiden
kokonaisluku 15 vuoden kuluttua mahdollisesti jo 2 700—3 600 oppilaaseen.
Jos numerus claususjärjestelmää edelleen noudatetaan, eikä vuosittain
korkeakouluun hyväksyttävien luvun anneta kohota yli 350—400, tulee
kokonaisoppilasmääräksi vain 1 575—1 800. Kun nyt jo kuitenkin pide-
tään välttämättömänä ottaa vuosittain korkeakouluun äsken mainittu
oppilasmäärä, voitaneen hyvinkin arvioida, että oppilasluku nykyhetkeä

1) Vuosittain 60 uutta oppilasta, siis arviolta n. 200.

seuraavan 15-vuotiskauden lopulla tulee kaikkein vähintään olemaan 1 750, luultavasti paljon enemmänkin.

Tässä arvioitua oppilasmäärää lieenee syytä verrata siihen, mitä Ruotsin teknillisissä korkeakouluissa lähiaikoina pidetään tarpeellisenä. Siellä on v. 1943 ilmestynyt laaja ja perusteellinen mietintö korkeamman teknillisen opetuksen järjestämisestä. Mietinnön mukaan on Ruotsissa nykyisin n. 15 750 insinööriä, joista suunnilleen puolet eli n. 7 300 on korkeakoulututkinnon suorittaneita. Huomioonottaen lähiaikojen insinööri- ja arkkitehtitarpeen arvioi sikäläinen komitea, että Tukholman teknilliseen korkeakouluun olisi vuosittain otettava 450 ja Chalmersin teknilliseen korkeakouluun 250 oppilasta, eli yhteensä vuosittain 700 oppilasta. Jos tarpeellinen korkeakouluun vuosittain hyväksyttävien oppilaiden lukumäärä meillä otaksuttaisiin samaksi koko väkiluvun murto-osaksi kuin Ruotsissa, saataisiin tulokseksi 430, mikä vastaisi runsaan 1 900 oppilaan määrää koko korkeakoulussamme. Miten nämä luvut soveltuvat insinööri- ja arkkitehtikuntamme suuruuteen ja tarpeeseen, ei ole arvosteltavissa, koska meiltä puuttuu tilastotiedot näitten ammattikuntien suuruudesta, mutta tässä tehty vertaus tukee kuitenkin edellä tehtyjä otaksumia osoittaen ne pikemmin liian alhaisiksi kuin korkeiksi. Tämän johtopäätöksen voinee tehdä senkin perusteella, että Ruotsissa on korkeakouluinsinöörien lisäksi suhteellisesti paljon enemmän teknillisten opistojen läpikäyneitä insinöörejä kuin meillä. Suomessa joudutaankin varmaan käyttämään tulevaisuudessakin paljon enemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita teknikoja kuin Ruotsissa. Korkeakoulun tuotantokykyä olisi sen vuoksi meillä kehitettävä vastaavasti suuremmaksi kuin siellä.

Tässä on oppilasennusteet ulotettu 15 vuoden pituiseen tulevaisuuteen. Komitea on näet katsonut, että nyt toteutettaviksi suunniteltujen rakennusten tulee vähintään kyetä tyydyttämään huoneistotarve mainitun ajan kuluessa. Onhan otaksuttavaa, ettei kaikkia uusia rakennuksia missään tapauksessa voida saada valmiiksi nopeammin kuin 5 vuoden kuluessa, voipa siihen mennä kaksikin kertaa niin pitkä aika. Toiselta puolen pidetään kohtuullisena, ettei uusien korkeakoulurakennusten kerran valmistuttua niihin ainakaan 10 vuoteen tarvitsisi rakentaa lisää. Korkeakoulun huoneistotarve on siten kaikkein vähintään mitoitettava 1 750 oppilaan tarpeiden mukaan, eli ainakin sen laajuisena, kuin eri osastot nyt ovat suunnitelleet.

Päästäkseen selville korkeakoulun tilantarpeesta on komitea ottanut selvää korkeakoulun huonetiloista lattianeliömetrimääränä laskettuna ennen pommitusta 6. 2. 1944 ja sen ohella pyytänyt eri opinto-osastoja ilmoittamaan arvioimansa tarpeen. Tulokseksi on saatu seuraavat luvut:

Huonetilat ennen pommitusta:

Päärakennus 9,375 m² netto. Koko rakennuksen pohja-ala 2 100 m².

Kerros	Luento- saleja ja opettaja- huoneita	Asuin- huoneistoja	Aamiais- tilaa	Käytävät	Juhla- sali	Kirjasto	Kanslia
K	450	270	175	400		130	
I	1 050			720		100	
II	1 300			520		100	
III	900			550		100	400
IV	750			250	250		
V	600			250	110		
	5 050	270	175	2 690	360	430	400

Kemian luentosali 500 m², koko pohja-ala 320 m².

Kerros	Luentosali y. m.
K	170 m ²
I	210
II	120

Kemian laboratoriorakennus 1 840 m², koko pohja-ala 690 m².

Kerros	Laboratorioita y. m.	Käytävää
K	390 m ²	70 m ²
I	390	70
II	390	70
III	390	70
	1 560 m ²	280 m ²

Sähköteknillinen laboratorio:

Huonepinta-alaa	3 575 m ²
Käytävää	750 »
	4 325 m ²

Lämpövoimalaboratorio:

Huonepinta-alaa	710 m ²
Käytävää	25 »
	735 m ²

*Vesivoimalabora-
torio:* 450 m²

Paperiteknillinen laboratorio:

Huonepinta-alaa 900 m²

Puuteknologian laboratorio:

Huonepinta-alaa	220 m ²
Käytävää	40 »
	<hr/> 260 m ²

Puukemiallinen laboratorio:

Huonepinta-alaa	795 m ²
Käytävää	255 »
	<hr/> 1 050 m ²

Korkeakoulun kaikki rakennukset:

Huonetilaa	15.395 m ²
Käytäviä	4.010 »
Lattia-alaa	<hr/> 19.405 m ² = n. 26.000 m ² kerrosalaa = n. 125.000 m ³ ¹⁾

Valtion teknillinen tutkimuslaitos:

Huonetilaa	4.960 m ²
Käytäviä	686 »
Lattia-alaa	<hr/> 5.646 m ² = n. 7.500 m ² kerrosalaa = 35.000 m ³ .

Pyydetty huonetilat:

Yleinen osasto	n. 1 750 m ²
Rakennusinsinööriosasto	n. 2 040 »
Koneenrakennusosasto	n. 4 670 »
Sähköosasto	n. 6 000 »
Puunjalostusosasto	n. 3 600 »
Kemianosasto	n. 9 000 »
Maanmittausosasto	n. 4 020 »
Arkkitehtiosasto	n. 1 390 »
	<hr/>
Yhteensä	n. 32 470 »

Tästä pyydetyn alan summasta puuttuu yleensä vielä I:n ja II:n vuosikurssin tarvitsema tila, joka on yhteistä useammalle eri osastolle, kuin myös kanslia, opettajien kokoushuoneet, juhlasali, kirjasto, vahtimestariasunnot, käytävät ja lämmityslaitoksen edellyttämät y. m. kellaritilat y. m. s. Seinien ja portaiden tarvitsemat pinta-alat eivät myöskään näihin lukuihin sisälly.

¹⁾ Kuutiotila tässä ja myöhemmin on laskettu 4.75 m suuruisen keskimääräisen kerroskorkeuden mukaan.

Jos oletetaan, että korkeakoulu edelleen kokonaisuudessaan jää Helsinkiin, voitaneen edellä sanotun perusteella korkeakoulun rakennustarve arvioida seuraavasti:

A.

Korkeakoulun oletetaan jäävän Helsinkiin:

Rakennusinsinööriosasto tarvitsee lattia-alaa	2 050 m ²
Maanmittausosasto » »	4 000 »
Arkkitehtiosasto » »	1 400 »
Sähköosasto » »	6 000 »
Kemianosasto » »	9 000 »
Puunjalostusosasto » »	3 600 »
Koneenrakennusosasto » »	4 650 »
Yhteistä lisätilaa I ja II vuosikurssille	3 600 »
Juhlasali, kanslia, kirjasto, vahtimest. y. m.	2 500 »
Käytävätilaa n.	9 700 »
<hr/>	
Lattia-alaa	46 500 »
Seinäalaa	15 500 »
<hr/>	
Yhteensä kerrosalaa	62 000 »
Kuutiotilavuus	300 000 m ³
<hr/>	
Lisäystä 30 % arvaamattomiin tarpeisiin	90 000 »
<hr/>	
Kaikkiaan	390 000 »
<hr/>	
Korkeakoulun nykyiset rakennukset	125 000 m ³
Valtion teknillinen tutkimuslaitos	35 000 »
<hr/>	
Lisää rakennettava määrä	230 000 m ³

Tähän määrään sisältyvät rakennusten kellaritilat.

Yleisten tieteiden osaston tarvitsemien alojen oletetaan sisältyvän I ja II vuosikurssin yhteistiloihin ja tulevan joka tapauksessa tyydytetyiksi sen kautta, että arvaamattomia tarpeita varten rakennusten kuutiotiloja on lisätty 30 %:lla.

Lisärakennustarve 230 000 m³ merkinnee tämän hetken hintatason mukaan n. 345 milj. markkaa rakennuskustannusta ilman tonttimaita. Lisärakennuksia varten tarvittaneen yhteensä n. 12 ha tonttialaa. Sairaalakorttelissa Lönnrotin- ja Kalevankadun välillä sitä on vielä käytettävissä n. 1 ha, joten lisätonttitarve jää erittäin suureksi. Tonttitarve on arvioitu noudattaen tonttitehokkuusluvun arvoa 0,4, jota voitaneen pitää nykyaikaisen käsityksen mukaisena tähän tapaukseen sopivana tehokkuuslukuna.

Komitea on edellä sanotun mukaan todennut korkeakoulun lisähuoneistotarpeen niin suureksi, että se jo yksinään vastaa parin pienemmän korkeakoulun huoneistotarvetta. Komitea on samalla kiinnittänyt huomiota siihen näkökohtaan, että pääkaupungin jatkuva tiivistyminen ja suurkaupungistuminen voi tehdä tarpeelliseksi siirtää Helsingistä sellaisia laitoksia muualle, joiden täällä olo ei ole välttämätön. Tällaisesta siirrosta olisi samalla se valtakunnallisesti suuriarvoinen etu, että se paikkakunta, jonne jokin laitos siirretään, voimistuisi ympäristöineen sekä taloudellisesti että, sivistyslaitoksen ollessa kyseessä, myöskin sivistyksellisesti.

Teknillinen korkeakoulu on jo paisunut suuruudeltaan sellaiseksi, että eri ammattiosastoille tarvitaan yleisissäkin oppiaineissa omat opettajansa, joten eri osastot tulevat entistäkin irrallisemmiksi. Tämän itsenäistymisilmiön on tulevaisuudessakin annettava jatkua, samalla kun opettajavoimia muutenkin on lisättävä. Sen kautta voivat ammattiaineetkin jakautua erikoisaloihinsa, ja silloin voi opettajien persoonallinen kosketus oppilaisiinsa tehostua, mitä onkin oppilaiden kehittämisen kannalta pidettävä erittäin tärkeänä, mutta mikä on suuren oppilasmäärän ja opettajiston harvalukuisuuden vuoksi vuosi vuodelta käynyt yhä heikommaksi. Ihanteena olisi pidettävä sitä, että opettaja voisi toiselta puolen kunnollisesti hallita koko opetusalsansa ja toiselta puolen samoin hoitaa oppilaansa. Professorien liian laajoista oppialoista voitaisiin erikoisosia hoitaa myöskin erikoisopettajien avulla. Jos opettajia tulee liikaa, tulee opetus kalliiksi, jos heitä on liian vähän, ohenee oppilaiden sivistystaso. Riittävän tehokasta henkilökohtaista kosketusta on kuitenkin aina pidettävä välttämättömänä ja nyt sitäkin tärkeämpänä, kun oppiaikaa on uuden opetusohjelman avulla entisestään supistettu. Korkeakoulun jako pienempiin opistoihin saattaisi edistää opettajien ja oppilaiden välisen kosketuksen aikaansaamista.

Korkeakoulun harkittavana oleva jako voidaan ajatella toimeenpantavaksi joko siten, että toiseen kaupunkiin perustettaisiin uusi, kaikki tai useimmat osastot käsittävä korkeakoulu kuin nykyisessä korkeakoulussa on, taikka siten, että uuteen tai uusiin korkeakouluihin tulee vain jokin ammattiosasto, joka kokonaisuudessaan siirretään sinne Helsingistä. Edellinen jakotapa olisi ilmeisesti valtakunnallisesti suositeltavampi, koska sen kautta uudella paikkakunnalla saataisiin monipuolisempi oppilaitos, jonka hedelmöittävä vaikutus seutukuntaan olisi paljon suurempi kuin ainoastaan jonkin ammattisuunnan omaavan korkeakoulun. Tällaista ratkaisua vaikeuttaa kuitenkin se, että samoja osastoja sisältäviin korkeakouluihin olisi kiinnitettävä saman aineen ammattiopettajat kuhunkin. Siten olisi esim. kahta korkeakoulua ajatellen perustettava uudet professorit kaikkiin aineisiin. Jos sen sijaan jako toteutetaan erottamalla jokin tai jotkin ammattiosastot erillisiksi korkeakouluiksi, siirtyvät vastaavan

osaston professorit ja muut opettajat osastonsa mukana uuteen korkeakouluun, jonka opettajistoa silloin tarvitsee täydentää vain niillä vieraiden osastojen opettajilla, jotka tarvitaan alkuperäisessä korkeakoulussa. Samalla on viimeainittuun korkeakouluun hankittava uusia opettajia niihin aineisiin, joiden opetus jäljelle jäävillä osastoilla oli poissiirtyvän osaston opettajien huolena. Uusia opettajia tarvitaan tällaisessa jaossa kuitenkin suhteellisen vähän ja voidaan silloin monessa tapauksessa korvata vieraan osaston professori halvempipalkkaisella erikoisopettajalla. Korkeakoulun jako ammattiosastoja itsenäistytämällä ja toisaalle siirtämällä on siten helpommin toteutettavissa.

Komitea on edelleen todennut, että korkeakoulu on jo paisunut niin suureksi, että alemmilla kursseilla on ollut pakko järjestää samassa aineessa rinnakkaiskursseja. Tämän lisäksi on opetuksen tiivistäminen 4 ½ vuotta kestäväksi aiheuttanut sen, että eri osastoille on tarvinnut perustaa aivan omia oppikursseja sellaisissa aineissa, joita aikaisemmin on opetettu yhtä aikaa useammalle eri ammattiosastolle. Tämän kautta saman aineen opettajien lukumäärä on lisääntynyt ja opetus eri osastoilla tullut vähemmän toisista osastoista riippuvaksi. Kun saman aineen eri opettajat voidaan kokonaan siirtää määrätuille ammattiosastoille, on myöskin siten ilmaantunut edellytyksiä korkeakoulun jaolle. Edellytyksiin kuuluu vielä sekin, että korkeakoulu on kokonaan menettänyt kirjastonsa, joten yhteistä vanhaa kirjallisuutta ei enää ole, vaan tulee uusi kirjasto entistä enemmän olemaan uuden, eri ammattialojen kirjallisuuden kokoomus. Näissä oloissa voi kirjaston helpommin jakaa eri osastojen itsenäisiksi kirjastoiksi. Selvää on kuitenkin, että kirjaston hajoittamisesta eri seuduille aiheutuu myöskin haittoja. Tarvitsevatthan jonkin ammattialan opiskelijat toisinaan toisten ammattienkin piiriin kuuluvaa kirjallisuutta ja aikakauslehtiä, jotka viimeainitut useasti saattavat olla yhteisiäkin monilla aloilla. Lisäksi täytyy opiskelussa usein turvautua keskuskirjastoihin ja tieteellisten seurojen kirjastoihin, joita pienessä maassamme tuskin voi muodostua useammalle paikkakunnalle ja jotka sen vuoksi yleensä ovat keskittyneet pääkaupunkiin.

Päästäkseen selville eri osastojen irroittautumismahdollisuuksista on komitea laadittanut kaikista korkeakoulussa opetettavista oppiaineista taulukon, josta selviää, millä osastoilla kutakin ainetta opetetaan. Lisäksi on komitea laatinut luettelon siitä, mitä uusia opettajavoimia tarvittaisiin, jos kukin osasto siirrettäisiin muista osastoista erilleen. Tällöin on huomioitu sekä irtaantuvalle osastolle että jäljelle jääville osastoille tarvittavat opettajat kuin myös sekin, että samat henkilöt saattavat opettaa eri aineita.

Luettelon yhteenvetona todetaan, että seuraava määrä uusia opettajanvirkoja tarvittaisiin, jos eri ammattiosastot, kukin yksinään, siirrettäisiin pois muun korkeakoulun yhteydestä:

O s a s t o	Uusia opettajia erotettavalle osastolle		Uusia opettajia jäljelle jäävään korkeakouluun		Yhteensä	
	professoreja	erikoisopettajia	professoreja	erikoisopettajia	professoreja	erikoisopettajia
Rakennusinsinööriosasto ..	4	15	1	5	5	20
Koneenrakennusosasto	4	13	2	9	6	22
Sähkötekniillinen osasto ..	5	10	—	1	5	11
Kemianosasto	2	12	1	7	3	19
Puunjalostusosasto	7	15	—	4	7	19
Maanmittausosasto	1	7	2	6	3	13
Arkkitehtiosasto	1	8	—	1	1	9

Lisäksi tulee jokaisessa tapauksessa 4 erikoisopettajaa kielten opetusta varten. Lehtorit on tässä yksinkertaisuuden vuoksi merkitty erikoisopettajien sarakkeisiin.

Taulukon mukaan olisivat maanmittaus- ja arkkitehtiosastot helpoimmin irroitettavissa Teknillisestä korkeakoulusta. Jos maanmittausosasto siirrettäisiin Helsingin Yliopiston maatalousmetsätieteellisen tiedekunnan yhteyteen, olisi sen erottaminen erikoisen helppoa. Jäljelle jäävään Teknilliseen korkeakouluun olisi silloin perustettava vain uudet geodesian ja talousoikeuden professuurit ja saatava 6 erikoisopettajaa maanviljelys- ja metsätaloudellisissa aineissa maanviljelyksen vesirakennusta opiskelevien oppilaiden tarpeiksi. Maanmittausosaston erottamista ei kuitenkaan voitane ajatella, ellei Helsingin Yliopiston maatalous- ja metsätieteellistä tiedekuntaa eroteta omaksi korkeakouluksi ja siirretä Helsingistä muualle, sillä sen oppilasmäärä on nykyisellään jo n. 1 200, eivätkä sen huonetilakaan myöntäisi niin suurta laajennusta kuin maanmittausopetuksen sinne siirtäminen merkitsisi. Jos tämänkaltaisen uusi korkeakoulu myöhemmin perustettaisiin, olisi maanmittausopetuksen siihen yhdistäminen mahdollisesti otettava erikseen harkittavaksi.

Toinen erittäin helposti nykyisestä yhteydestään erotettavissa oleva korkeakoulun osa on arkkitehtiosasto, joka muualle siirrettynä aiheuttaisi ainoastaan asemakaavaopin erikoisopettajanviran perustamisen jäljelle jäävään korkeakouluun. Arkkitehtiosaston irroittaminen täysin erilliseksi korkeakouluksi olisikin ajateltavissa, mutta on sen suhteen huomautettava, että siten syntyvä uusi korkeakoulu jäisi pieneksi eikä siten mainittavasti edistäisi korkeakoulun jaon yhtä päätarkoitusta: pääkaupungin tiiveyden pienentämistä. Uusi arkkitehtikorkeakoulu olisi, jos sellainen toteutettaisiin, todennäköisesti osittain varustettava oppilasaruntoiltoilla ja opettajasunnoilla, jolloin opettajien ja oppilaiden keskinäinen kosketus, jota juuri rakennustaiteen opetuksessa on pidettävä tärkeänä, tulisi kiinteämmäksi.

Korkeakoulun jakoa harkitessaan on komitea katsonut, että suunnitelluista korkeakouluista tulisi muodostaa uusia kyllin elinvoimaisia oppilaitoksia. Tämä edellyttää, että ne tulisivat oppilasluvultaan riittävän suuriksi, vähintään n. 500 oppilaan kokoisiksi. Tällaista suuruutta on pidettävä tärkeänä, jotta laitos muodostuisi taloudellisesti kannattavaksi ja jotta oppilaselämä saattaisi pysyä kyllin virkeänä ja opiskelijoiden kulttuuri- ja sosiaaliharrastuksia hedelmöittävänä. Viimemainittu piirre on sitäkin tärkeämpi säilyttää, kun suuri osa oppilaista saapuu varsin pienistä oloista maaseudulta ja kaipaa tutustumista laajempiin yhteisöihin ja oloihin. On tärkeätä, että tulevat insinöörit ja arkkitehdit avartavat näkemystään elämästä ja joutuvat kosketuksiin eri intressipiirien kanssa, niin ettei heidän kehityksensä tule liian yksipuoliseksi ja vain ammattiinsa erikoistuneeksi. Tutustuminen jo opintoaikana toisen alan teknikkopiireihin on heille suuri etu vastaisen käytännöllisen toimintansa varalle. Myöskin opettajistolle on eduksi, että heidän lukumääränsä säilyy kohtalaisen suurena. Samoin puoltaa kirjaston määrätty monipuolistuminen ja suuruus sitä, ettei korkeakoulua hajoiteta hyvin pieniin osiin. Jaon suunnittelussa olisikin sen vuoksi pyrittävä siihen, että uudet muodostettavat korkeakoulut eivät jäisi ylen pieniksi ja yksipuolisiksi.

Kun edellä sanotun mukaan uuden tai uusien korkeakoulujen oppilasmäärän riittävyys voi olennaisesti vaikuttaa korkeakoulun jaolle valittavaan muotoon, on komitea tahtonut tutkia, missä määrässä korkeakoulun suurimpia osastoja mahdollisesti voitaisiin erottaa itsenäisiksi opistoiksi. Tällöin on näyttänyt siltä, että kemianosasto sekä suuruutensa että suhteellisen itsenäisyytensä vuoksi saattaisi olla siirrettävissä muualle. Samoin näyttäisi koneenrakennusosasto, jossa kuten kemiankin osastossa on lukuisia opintosuuntia, olevan sellainen, että siitä voisi kehittyä erillinen korkeakoulu. Tosin ei näiden osastojen edellä arvioitu oppilasluku vielä kohoa 500:aan, mutta tuskinpa tarvinnee epäillä, että ne heti itsenäistyttyänsä täyttäisivät tämän määrän. Täytyyhän juuri kemiallisen ja konepajateollisuuden meillä lähivuosina pakostakin suurentua erittäin huomattavasti m. m. sotakorvaussuoritusten vuoksi, niin että niistä myöhemmin tulee vientiteollisuuksia.

Kemian osastolla ja puunjalostusosastolla voidaan todeta monia yhteisiä oppiaineita ja opettajia, ja samoin on puunjalostusosastolla ja koneenrakennusosastolla useita yhteisiä aineita. Jälkimmäiset kuuluvat puun mekaanisen teollisuuden opintosuuntaan, kun taasen edelliset, kemian osaston kanssa yhteiset aineet, kuuluvat puun kemiallisen teollisuuden opintosuuntaan. Mikäli tämän perusteella voisi harkita sitä mahdollisuutta, että puunjalostusosaston puun mekaanisen ja paperiteollisuuden opintosuunnat kenties yhdistettäisiin koneenrakennusosaston ja puun kemiallisen teollisuuden opetuksen kemian osastoon, vahvistuisi erillinen

koneenrakennuskorkeakoulu n. 140 oppilaalla ja kemian korkeakoulu n. 70 oppilaalla. Edelliseen tulisi siten saatujen ilmoitusten mukaan n. 350 ja jälkimmäiseen 450 oppilasta, mutta kuten sanottu ei niiden suuruus käsiteltävänä aikana varmaankaan pysähtyisi tähän.

Toinen vaihtoehto olisi siirtää kaikki kolme tässä mainittua osastoa samaan uuteen korkeakouluun, jolloin sen oppilasluku kohoaisi kaikkein vähintään 800:aan. Nykyiseen korkeakouluun jäisi tällaisten siirtojen jälkeen edelleen vähintään 875 oppilasta. Kumpi näistä vaihtoehdoista voisi olla tarkoituksenmukaista, riippuneen ratkaisevasti uuden siirtymispaidan sopivaisuudesta sekä myöskin kustannuksista.

Korkeakoulun jako kolmeen osaan tulee ilmeisesti jonkin verran kalliimmaksi kuin kahteen osaan jakaminen. Jälkimmäisessä tapauksessa tulisivat rakennuskustannukset hieman pienemmiksi, mutta ratkaisevampaa lienee se, että tultaisiin ehkä toimeen vähemmin uusin opettajavoimin. Havaitaankin, että selviydyttäisiin kahta professoria ja 20 erikoisopettajaa vähemmällä, jos koneenrakennusosaston lisäksi samalle uudelle paikkakunnalle samanaikaisesti siirretään myöskin puunjalostus- ja kemianosasto kokonaisuudessaan. Silloin tarvittaisiin kummassakin korkeakoulussa yhteensä vain 6 uutta professoria ja 18 uutta erikoisopettajaa. Sensijaan, että kolmijako vaatisi 8 uutta professoria ja 38 uutta erikoisopettajaa, kahtiajako osoittautuisi siten edulliseksi niinhyvin perustus- kuin vuotuisten toimintakustannusten kannalta.

Arvioitaessa tarpeellisia uusia opettajavoimia on niiden lukumäärä laskettu nykyiseen opetusohjelmaan sisältyvien aineiden mukaan. Tällöin ei myöskään ole huomioitu sitä opettajien lisätarvetta, mikä aiheutuu oppilasluvun lisääntymisestä. Kuitenkin voidaan nyt oppilasluvun ollessa vasta 1 358 todeta, että on aivan välttämätöntä joka tapauksessa, vaikka korkeakoulua ei jaettaisikaan, lisätä opettajien lukua monissa aineissa. Niinpä käy jo nykyisinkin yleisten aineiden opettajille mahdottomaksi suorittaa kuulusteluja, kun alimpien vuosikurssien oppilasluku kohoaa kurssia kohti paljon yli 400:n. Jos oletetaan, että opettajatarve pysyisi suhteellisena oppilaslukuun, mikä luonnollisesti ei tarkkaan pidä paikkaansa, edellyttäisi korkeakoulun kasvaminen 1 750 oppilasta käsittäväksi 13 uutta professuuria ja 14 erikoisopettajaa, eli yhteensä 27 uutta opettajaa.

Valtakunnalliselta kannalta katsoen olisi tietenkin suotavaa, että ei vain yhteen kaupunkiin, vaan useammallekin taholle saataisiin elämää elvyttäviä laitoksia, ja että näitä laitoksia ei sijoitettaisi vain maan eteläosaan, vaan nykyistä tasaisemmin eri tahoille valtakuntaa. Toiseksi ei uusia korkeakouluja pitäisi sijoittaa sinne, missä jo ennestäänkin on korkeakouluja tai muita korkeampia oppilaitoksia. Korkeakoulun jakamistapaan vaikuttaa kuitenkin sängen tuntuvasti myöskin vaatimus siitä, että uusi tai uudet korkeakoulut on saatava sijoitetuiksi niille sopivaan

paikkaan. Kunkin korkeakoulun tulee joutua sille luonteenomaiseen ja hedelmöittävään paikkaan ja ilmapiiriin. Tästä johtuu ensiksikin, että vain suurimmat maaseutukaupunkimme voivat tulla kysymykseen korkeakoulun osastojen siirtopaikkoina, sillä on suorastaan välttämätöntä, että oppilaat voivat saada opiskelupaikkakunnallaan muutakin henkistä ravintoa kuin vain korkeakoulun tarjoamaa ammatillista opetusta ja oman ylioppilaselämänsä kehittävää vaikutusta. Sen vuoksi tulee sijoituspaikkakunnalla olla yleisiä mahdollisuuksia sivistyksen saantiin. Siellä tulee olla teattereita, konsertteja, taidenäyttelyitä, taide- ja historiallisia museoita, yleisiä kirjastoja, urheiluelämää, yhdistystoimintaa y. m. s. Lisäksi tulisi valittavalla paikkakunnalla tai sen lähistöllä olla sellaisia tehtaita tai laitoksia, jotka kuuluvat oppilaiden ammattialaan, niin että niihin voidaan korkeakoulusta käsin suunnata retkeilyjä, saada harjoittelupaikkoja j. n. e.

Tältä kannalta asiaa arvosteltaessa tullaan siihen tulokseen, että vain suurimmat maaseutukaupunkimme voivat tulla kysymykseen sellaisen oppilaitoksen kuin korkeakoulun sijoituspaikkoina. Tampere, Turku, Lahti ja Vaasa lienevät silloin lähinnä ajateltavissa. Kun nyt tässä käsitellään teknillisiä korkeakouluja, täytynee Tampere asettaa etusijalle varsinkin, mikäli on puhe koneenrakennusopetuksesta. Epäilemättä sellainen opetus joutuisi Tampereella oikeaan ilmapiiriinsä, sillä Tamperehan on kone- ja kutomoteollisuuden voimakkain keskus. Siellä on muiden tämän alan suurteollisuuksien lisäksi Valtion lentokonetehdas, jonka erittäin kehittyt ja nykyaikaiset laboratoriot varmaankin osaltaan voitaisiin saada opetusta palvelemaan. Myöskin puunjalostusosasto voisi Tampereella kohdata verrattain suotuisan maaperän. Siellä sijaitsevat Takon ja Haarlan tähän alaan kuuluvat tehtaat ja varsin lähellä ovat Lielahden ja Nokian sekä Valkeakosken suuret teollisuuslaitokset. Mitä taasen kemian osastoon tulee, olisi sillä Tampereella ja sen lähistöllä jonkin verran omaan alaansa kuuluvaa teollisuutta. Kuitenkin on myönnettävä, että kemian osaston sijoittaminen Tampereelle ei olisi yhtä luonnollista. Kemian osasto on näet mitä suurimmassa määrässä kirjastoista riippuvainen, joiden hankkiminen lähimpänä kymmenvuotiskautena voi tuottaa voittamattomia vaikeuksia. Sitä silmällä pitäen olisikin sen sijoittamista esim. Turkuun pidettävä luonnollisempana. Turussa kun jo on sikäläisten yliopistojen kirjastot, joissa kemiakin on runsaasti edustettuna. Lisäksi on Turussa sekä kemiallista, m. m. silikaatti- ja elintarviketeollisuutta että metallurgista teollisuutta. Viimemainittua olisi lisäksi Porissa, Äetsässä y. m., jonne matka ei muodostuisi kovin pitkäksi, joskin Pori nykyisin on paremmassa yhteydessä Tampereelle kuin Turkuun. Turkua vastaan voidaan taas muistuttaa, että siellä jo ennestään on kaksi yliopistoa, joten kolmannen suurehkon korkean oppilaitoksen sinne sijoittaminen merkitsisi kenties liiallista kultturihjojen

keskitystä yhteen paikkaan, eli osaltaan juuri sitä, mitä Helsingistä siirtymisellä tahdotaan välttää.

Lahden tai Vaasan käyttämistä uutena sijoituspaikkana kemian opetukselle voitaneen myöskin harkita. Kuitenkin on kirjastojen puute niissä suurimpana haittana. Myöskin ovat nämä kaupungit toistaiseksi kooltaan pienehköjä ja kultturellisti heikonpuoleisesti kehittyneitä, joten ne ylioppilaiden yleisen kehityksen kannalta eivät ole Turkuun ja Tampereeseen verrattavissa. Kuitenkin ovat nämä kaupungit nopeasti kasvavia kaupunkeja, joten tämä epäkohta saattaa jo lähimmän 15 vuoden aikana osaksi poistua, edellyttäen, että kehitys ei meillä muutu kulttuurista hyljeksiväksi ja että voimme voittaa nykyiset taloudelliset vaikeutemme. Turun, Lahden tai Vaasan käyttäminen korkeakoulun osien sijoituspaikkana riippunee ensi sijassa kuitenkin siitä, pidetäänkö korkeakoulun kolmijakoa mahdollisena vai onko rajoitettava kahtiajakoon.

Useilla tässä siirrettäviksi ajatelluilla osastoilla on Helsingissä nykyisin laboratorioita, kemian osastolla kuitenkin varsin niukasti ja vaatimattomia. Kemian osastolle ei Helsingistä siirtyminen tässä suhteessa tuottane sanottavia vaikeuksia. Sen sijaan on sekä puunjalostus- että koneenrakennusosastolla huomattavia laboratorioita ja koneistoja pääkaupungissa. Niiden siirtäminen muualle tuottaa tiettyä hankaluutta. Puunjalostusosaston laboratoriot ovat täällä aivan riittämättömät, joten sille on joka tapauksessa rakennettava melkein kaksinkertainen määrä uutta laboratoriotilaa. Nykyisten laboratorioiden siirto ei siten muodostune kovin rasittavaksi. Koneenrakennusosastolle laboratorioiden siirtäminen tuottaa niin ikään omat vaikeutensa, mutta on koneenrakennusosastonkin uuden tilan tarve siksi huomattava, että laboratorioiden siirto on ratkaistavissa, etenkin jos Tampere tulee uudeksi sijoituspaikaksi. Ei myöskään tarvitse epäillä, etteikö nykyisten siirrettävien laboratorioiden huonetiloille Helsingissä löytyisi sopivaa käyttöä niin hyvin tänne jäävien osastojen taholta kuin Valtion teknillisen tutkimuslaitoksenkin kohdalta, sillä, kuten ilmoitetusta tilantarpeesta selviää, on Helsingissä pienennetyllekin korkeakoululle saatava lisätilaa, joskaan ei paljon, ja valtion teknillisen tutkimuslaitoksen suurentamistarve on tunnettu ja tunnustettu, se kun on saanut vasta vähäisen osan tarpeellisista huonetiloistaan.

Uudella sijoituspaikalla tulee sinne rakennettavalle korkeakoululle saada riittävän tilavat tonttialueet, ehkäpä n. 100 m² oppilasta kohden. Rakennuksia ei silloin ole pyrittävä sijoittamaan kaupungin keskukseen, vaan päinvastoin laitaosiin luonnon piiriin ja, jos mahdollista, vesistön rannalle, missä oppilaille tarjoutuisi virkistysmahdollisuuksia. Lisäksi olisi syytä varata tonttialuetta niin paljon, että sinne aikanaan voitaisiin rakentaa myöskin asuntoja sekä oppilaille että opettajille, yksityis- ja urheiluhuoneistoja oppilaille, urheilukenttiä j. n. e. Todennäköisesti voisivat kaupungit luovuttaa tarkoitukseen tällaisia tonttialueita.

Komitea on koettanut arvioida korkeakoulun jakamisen aiheuttaman rakennustarpeen suuruutta ja laatinut siitä seuraavat laskelmat:

A. Korkeakoulu oletetaan jaettavaksi kahteen osaan:

1. Helsingin supistettu korkeakoulu:

Rakennusinsinööriosasto, lattia-alaa	2 040 m ²
Maanmittausosasto, »	4 020 »
Arkkitehtiosasto, »	1 390 »
Sähköosasto, »	6 000 »
Yhteistä lisätilaa I ja II vuosikurssille	1 800 »
Juhlasali, kanslia, kirjasto, vahtimest. y. m.	2 050 »
Käytävätilaa	4 700 »
	<hr/>
Lattia-alaa	22 000 m ²
Seinäalaa	7 500 »
	<hr/>
Yhteensä kerrosalaa	29 500 »
Tilavuus	140 000 m ³
Lisäystä arvaamattomiin tarpeisiin n. 30 %	40 000 m ³
	<hr/>
Kaikkiaan	180 000 »
On jo olemassa	160 000 »
	<hr/>
Lisärakennustarve Helsingissä	20 000 m ³

2. Koneenrakennuksen, puunjalostuksen ja kemian korkeakoulu.

Koneenrakennusosasto, lattia-alaa	4 670 m ²
Puunjalostusosasto, »	3 600 »
Kemianosasto, »	9 000 »
Yhteistä lisätilaa I ja II vuosikurssille	1 500 »
Juhlasali, kanslia, kirjasto, vahtimest. y. m.	1 800 »
Käytävätilaa	5 430 »
	<hr/>
Lattia-alaa	26 000 »
Seinäalaa	9 000 »
	<hr/>
Yhteensä kerrosalaa	35 000 »
Tilavuus	165 000 m ³
Lisäystä arvaamattomiin tarpeisiin n. 30 %	50 000 »
	<hr/>
Kaikkiaan	215 000 m ³

Jos korkeakoulu jaetaan kahtia, tarvitaan yhteensä
uutta rakennustilavuutta 235 000 »

B. Korkeakoulu oletetaan jaettavaksi kolmeen osaan:

1. Helsingin supistettu korkeakoulu:

Lisärakennustarve kuten edellä	20 000 m ³
--------------------------------------	-----------------------

2. Koneenrakennuksen korkeakoulu:

Koneenrakennusosasto, lattia-alaa	4 670 m ²
Puun mekaanisen teollisuuden osasto, lattia-alaa	1 600 »
Yhteistä lisätilaa I ja II vuosikurssille	1 430 »
Juhlasali, kanslia, kirjasto, vahtimest. y. m.	1 650 »
Käytävätilaa	2 650 »

Lattia-alaa	12 000 »
Seinäalaa	4 000 »

Yhteensä kerrosalaa	16 000 »
Tilavuus	75 000 m ³

Lisäystä arvaamattomiin tarpeisiin n. 30 %	23 000 »
Kaikkiaan	98 000 »

3. Kemian korkeakoulu:

Kemiallinen osasto lattia-alaa	7 000 m ²
Puun kemiallisen teollisuuden osasto	2 000 »
Yhteistä lisätilaa I ja II vuosikurssille	1 450 »
Juhlasali, kanslia, kirjasto, vahtimest. y. m.	1 650 »
Käytävätilaa, lattia-alaa	3 300 »

	15 400 »
--	----------

Seinäalaa	5 100 »
-----------	---------

Yhteensä kerrosalaa	20 500 »
Tilavuus	97 000 m ³

Lisäystä arvaamattomiin tarpeisiin n. 30 %	30 000 »
Kaikkiaan	127 000 »

Jos korkeakoulu jaetaan kolmia, tarvitaan yhteensä uutta rakennustilavuutta	245 000 »
---	-----------

Tässä on vertailun helpottamiseksi ja yksinkertaisuuden vuoksi käytäväprosentti arvioitu samaksi kaikissa tapauksissa eli n. 21 %:ksi koko netto-lattia-alasta, mikä on korkeakoulun nykyisten rakennusten keskiarvo netto-lattiapinnan mukaan laskettuna.

Korkeakoulun kahtiajako lisäisi rakennuskustannuksia n. 7,5 milj. markalla ja kolmiajako edelleen 15 milj. markalla eli kaikkiaan n. 22 ½ milj. markalla. Suurin ero olisi siten n. 7 %, mitä siis tuskin voidaan pitää ollenkaan ratkaisuun vaikuttavana. Näinollen eivät palkat eivätkä rakennus-

kustannuksetkaan vaikuttane sanottavasti korkeakoulun jaon toteuttamiseen. Samaa voidaan sanoa lämmitys- ja puhtaanapitokuluista, jotka pysyvät jotakuinkin tarkoin suhteellisina rakennusten kuutiomäärään. Mikäli tässä mainituista menoista halutaan tehdä vertailuja, on se helposti summittaisesti arvioitavissa, huomioonottaen, että korkeakoulun viimevuotinen palkkamomentti oli suuruudeltaan 12,6 milj. markkaa ja että lämmitys- ja puhtaanapito on kolmen viimeksi kuluneen kalenterivuoden keskiarvon mukaan maksanut n. 1,55 milj. mk. Professorin peruspalkka on nykyisin ollut n. 111 000 mk vuodessa ja erikoisopettajien keskimääräinen palkka n. 40 000 markkaa vuodessa.

Vielä lienee syytä kosketella sitäkin mahdollisuutta, että korkeakoulu siirrettäisiin kokonaan kaikkine osastoineen uuteen paikkaan Helsingissä tai johonkin toiseen kaupunkiin. On ilmeistä, että siirtyminen johonkin Helsingin liepeelle olisi jo sinänsä onnellista, sillä silloin ei ainakaan tarvitsisi enää tiivistää Helsingin keskeisiä kaupunginosia, ja opiskeluolosuhteet voitaisiin saada paremmiksi, kun korkeakoulu voitaisiin sijoittaa luonnon piiriin, missä olisi sekä virkistys- että vapaita laajentumismahdollisuuksia. Tällainen siirto ei kuitenkaan vaikuttaisi pääkaupungin kasvua hillitsevästi, mitä edellä on pidetty yhtenä motiivina korkeakoulun siirrolle. Sekä tässä tapauksessa että korkeakoulun siirtyessä kokonaan muualle tulisivat rakennuskustannukset tietenkin suurimmiksi, kun koko huoneistotarve olisi tyydytettävä uudisrakennusten avulla. Korkeakoulun nykyiset rakennukset jäisivät silloin vapaiksi muuhun käyttöön ensi sijassa valtion teknillistä tutkimuslaitosta varten. Näinollen lienee varmaa, että vapautuvat tilat eivät jäisi tyhjiksi. Tällaista siirtoa komitea pitää parempana kuin korkeakoulun laajentamista sen nykyisellä paikalla.

Korkeakoulun siirtäminen kokonaisuena toiseen kaupunkiin helpottaisi tilannetta Helsingissä ja kohottaisi kulttuuria muualla. Muualla opiskellen oppilaat ehkä myös paremmin oppisivat käsittämään valtakunnan muiden osien ja maaseudun tarpeet ja elämän sekä objektiivisemmin suhtautumaan myöskin pääkaupungin oloihin.

Korkeakoulun täydellinen siirtäminen edellyttäisi, että kaikki osastot voisivat menestyä uudessa ilmapiirissä. Eräille osastoille lienee kuitenkin sijaitsemispaikka riippumaton ympäristöstä. Näin ei ole kaikkien osastojen laita. Edellä jo on kosketettu koneenrakennusosaston, puunjalostusosaston ja kemian osaston sopivinta ympäristöä. Rakennusinsinöörien ja maanmittarien opetus lienee vähimmin paikkakunnasta riippuvaa. Jälkimmäisten tulisi samoin kuin maanviljelyksen vesirakennuksen opiskelijain päästä lähisempään kosketukseen maaseudun kanssa, kuin mitä pääkaupungissa opiskeltaessa on mahdollista. Sen sijaan on esim. sähköosasto nykyisin jokseenkin Helsinkiin sidottu sen takia, että miltei kaikki sähköteknillinen teollisuutemme on pääasiallisesti sijoitettu tänne. Osasto on tästä teolli-

suudesta m. m. siten riippuva, että se nykyisin saa täkäläiseltä teollisuudelta aineellistakin tukea esim. assistenttivoimien palkkaamista varten. Tärkeämpänä on kuitenkin pidettävä sitä, että oppilaat pääsevät täällä näkemään oman alansa teollisuutta ja voivat siellä myös saada itselleen harjoittelupaikkoja.

Samaten on todettava, että arkkitehtiopetus tarvitsee menestyäkseen sopivan ilmapiirin. Siinä suhteessa voitaneen nykyisin väittää, että Helsingin ohella ainoaastaan Turku täyttää ne vaatimukset, jotka arkkitehtiopiston kotipaikalla tulee olla. Turkua voisikin pitää verrattain sopivana arkkitehtikoulutukselle. Jos siis korkeakoulu kokonaisuudessaan siirrettäisiin Tampereelle, joutuisivat kemian-, sähkö- ja arkkitehtiosastot siirrosta kärsimään.

Siirtyminen toiselle paikkakunnalle aiheuttaa komitean käsityksen mukaan opettajakunnan palkkasuhteiden harkittavaksi ottamisen, sillä lienee pidettävä jokseenkin varmana, että opettajilla ei siellä tulisi olemaan samaa mahdollisuutta sivuansioiden saantiin kuin Helsingissä. Se ei olisi-kaan tarpeellista, jos opettajiston palkat olisivat heidän pätevyytään vastaavia, mutta kuten tunnettua, ei tilanne enää vuosisikausiin ole ollut sellainen, vaan ovat korkeakoulujen opettajat olleet toimeentulonsa vuoksi pakotettuja hankkimaan itselleen lisäansioita sivulta päin. Jotta korkeakoulu ei kokonaan menettäisi pätevää opettajakuntaansa, jonka täydentäminen jo nykyisinkin on osoittautunut niin vaikeaksi, että on ollut pakko suunnitella professorien kutsumista Ruotsista lukuisiin avoinna oleviin virkoihin, olisi palkkojen tarkistus välttämättä otettava siirron yhteydessä harkittavaksi. Kuitenkin on korostettava sitä, että sellaisten käytännöllisten professuurien haltijoiden kuin Teknillisen korkeakoulun professorintoimet ovat, tulisi aina jossain määrin osallistua alansa ammattityöhön korkeakoulun ulkopuolella etenkin asiantuntijatehtäviin, jotka voidaan lukea teknilliseen tutkimustoimintaan kuuluviksi, pysyäkseen aikansa tasalla ja kehittääkseen itseään. Mahdollisuuksia tämänluontoisiin sivutoihin tulisi uudella paikkakunnallakin asuen sen vuoksi olla.

Komitea toteaa edelläesitetyn perusteella, että korkeakoulua on suuresti laajennettava (230 000 m³), jotta se voisi tyydyttää toiselta puolen maan teollisuuden korkeakoulu-tekniikkojen ja toiselta puolen opiskelevan nuorison teknillisen opetuksen tarpeen. Komitean käsityksen mukaan tarvitaan korkeakoulun 15 vuoden tarvetta silmälläpitäen kaikkiaan n. 20 ha maata eli 17,5 ha lisämaata rakennuksia varten. Nykyisellä rakennuspaikalla Helsingissä ei tätä tilaa ole saatavissa.

Korkeakoulun siirtäminen kokonaisenakin toiselle paikkakunnalle, ilman että nykyiset rakennukset jäisivät käyttämättä, on mahdollista, sillä sekä valtion teknillinen tutkimuslaitos että Helsinkiin keskittynyt ja tiloja kaipaava alempi teknillinen opetus kuin myös muut valtion laitokset tarvitsevat lisätilaa. Korkeakoulun siirtopaikkoina voivat tulla kysymykseen *Helsingin laitaosat, Turku ja Tampere.*

Komitea on kuitenkin sitä mieltä, ettei koko korkeakoulua voitaisi siirtää ei Tampereelle eikä Turkuun, sillä esim. sähköteknillinen osasto ei sovellu Turkuun eikä Tampereelle. Arkkitehtiosasto tarpeellisen ilmapii-rinsä ja kemianosasto kemian teollisuuden ja kirjaston puutteen vuoksi eivät myöskään sovi Tampereelle. Jos siis korkeakoulu siirretään Helsingistä, niin sähköteknillisen osaston pitäisi jäädä Helsinkiin joka tapauksessa ja arkkitehti- ja kemianosasto olisivat säilytettävät Helsingissä tai siirrettävät Turkuun ja muut osastot Tampereelle. Tässä tapauksessa kuitenkin olisi tarkoituksenmukaista siirtää vain koneenrakennusosasto ja ehkä puunjalostusosasto Tampereelle.

Toisena vaihtoehtona on, että korkeakoulu pysytettäisiin Helsingissä, mutta siirrettäisiin Helsingin laitaosiin, jossa sille heti varattaisiin riittävän suuri alue vastaista pitkänkin ajan kehitystä silmälläpitäen. Tässä tapauksessa ei korkeakoulun nykyiselle paikalle olisi enää rakennettava korkeakoulua varten mitään lisärakennuksia, vaan olisi kaikki tarvittavat uudet rakennukset rakennettava mainitulle uudelle alueelle. Korkeakoulu voitaisiin näin vähitellen laitoksittain siirtää uuteen paikkaan aina sitä mukaa, kuin uutta huonetilaa tarvitaan ja vanhat tilat tulevat liian ahtaiksi. Lopuksi nykyiset rakennukset luovutettaisiin kokonaan valtion teknillisen tutkimuslaitoksen, alemman teknillisen opetuksen tai yleensä valtion laitosten tarpeisiin käytettäväksi.

Näiden vaihtoehtojen välisestä valinnasta eivät komitean jäsenet ole päässeet yksimielisyyteen. Allekirjoittaneet *Paavola* ja *Kauko* ovat sitä mieltä, että korkeakoulu on pysytettävä Helsingissä, joskin on syytä siirtää se vähitellen sekä korkeakoulun oman, että valtion kasvavan tilantarpeen tyydyttämiseksi Helsingin laitaosiin, kun taas allekirjoittanut *Meurman* on sitä mieltä, että korkeakoulusta olisi sopivasti irroitettavissa oleva osa siirrettävä pois Helsingistä, jotta välttämätöntä suurentamista vaativa korkeakoulu ei entistä voimakkaammin vaikuttaisi pääkaupunkia suurentavana tekijänä ja jotta kasvava teknikkokunta vapautuisi edes osittain siitä suurkaupunkilaisesta näkemyksestä, mikä meillä pyrkii pääsemään liikaa vallitsevaksi. Korkeakoulua jaettaessa olisi silloin huomiotava, että rakennusinsinööri-, maanmittaus- ja arkkitehtiosasto kuuluvat läheisesti yhteen koneenrakennus-, sähkö-, puunjalostus- ja kemianosaston taasen puolestaan ollessa lähempänä toisiaan. *Helsinkiin jäävät osastot olisi joka tapauksessa vähitellen siirrettävä pois nykyiseltä paikaltaan kaupungin laitaosiin.* Allekirjoittanut *Meurman* katsoo vielä, että korkeakoulun jako ja muualle siirtäminen olisi tehtävä juuri nyt, kun korkeakoulu on pakollisen suurentamisvaiheen edessä ja kun tämän seikan ja sotavaurioiden takia on käytävä käsiksi suurisuuntaiseen uudisrakennustoimintaan. Jos korkeakoulua nyt laajennetaan Helsingissä, menetetään lopullisesti mahdollisuus sen tai sen osien poissiirtämiseen, sillä uusiin rakennuksiin sidotut varat tekevät myöhemmät siirrot taloudellisesti ylivoimaisiksi.

Allekirjoittaneet *Paavola* ja *Kauko* pitävät tällä hetkellä tärkeimpänä maallemme ja kansallemme, että korkeakoulun toiminta saa jatkua suuremmitta mullistuksitta, niin että tehokasta opetusta ja insinöörien valmistusta voidaan jatkuvasti ylläpitää. Teknillinen korkeakoulu voi siten antaa myöskin sotakorvausteollisuudelle sen tarvitseman tuen. Teknillinen korkeakoulu on tämän sodan aikana kahdesti kärsinyt raskaita vaurioita. Se on tästä huolimatta entistä intensiivisemmin jatkanut toimintaansa. Samaan aikaan korkeakoulu on täydellisesti suunnitellut ja pannut käytäntöön uuden ohjelman, tehostanut ja syventänyt opetusta, samalla kehittänyt opetustekniikkaa tarkoituksin päästä entistä lyhemmässä ajassa entistä perusteellisimpiin tuloksiin. Allekirjoittaneet *Paavola* ja *Kauko* epäilevät, jaksaisivatko opettajat ryhtyä niihin suuriin ponnistuksiin, joita suurten laitosten onnistunut siirto uudelle paikkakunnalle ja uusiin oloihin vaatisi. — Edellisen maailmansodan perästä oli hyvin vaikeaa saada opettajia Tampereen Teknilliseen opistoon siinä määrin, että herätettiin kysymys opiston siirtämisestä Helsinkiin. Jo Helsingissä on vaikeaa saada päteviä opettajia Teknilliseen korkeakouluun, maaseudulla se olisi tulevana viitenä vuonna melkein mahdotonta. — Teknillinen korkeakoulu on elävä kulttuurilaitos, jolla on juurensa siinä ympäristössä, johon se on vuosisadan aikana juurtunut. Jos se reväistään maaperästään irti, se tulee siitä vuosikymmeniä kärsimään, sen opetus- ja tutkimustoiminta jäävät heikoiksi. Tämä ei ole meille eduksi nykyisessä asemassamme. — Allekirjoittaneet *Paavola* ja *Kauko* ovat tarkastaneet kysymystä ensi sijassa Teknillisen korkeakoulun, sen opetuksen ja tutkimustyön kannalta. Mutta korkeakoulu ammattioppilaitoksena ei myöskään tarjoa kulttuurisuhteissa Turulle eikä Tampereelle sanottavaa uutta siihen, mitä niillä jo on, edellisellä kahden yliopiston ja jälkimmäisellä suuren teknillisen oppilaitoksen muodossa. Teknillisen korkeakoulun ylioppilaat sitävastoin, saapuneina harvaan asutun maamme eri kolkkien yksinäisyydestä, kaipaavat suuren kaupungin elämän antamia vaikutteita ja herätteitä täyttääkseen sitten tehtävänsä maamme teollisuuden johtajina. — Allekirjoittaneet *Paavola* ja *Kauko* myöntävät kyllä oikeaksi vaatimuksen, ettei Helsinki saisi muodostua ainoaksi kulttuurielämän keskuksesi maassamme, mutta tätä ei tule yrittää estää siten, että jo Helsinkiin juurtuneita kulttuurilaitoksia nyhdetään maaperästään irti ja siirretään toisaalle, vaan tulee tämän perästä uudet kulttuurilaitokset sijoittaa alunperin muualle kuin Helsinkiin.

Komitean tehtävänä on ollut käsitellä kysymystä Teknillisen korkeakoulun siirtämisestä nykyiseltä paikaltaan. Siksi komitea ei ole puuttunut kysymykseen mahdollisen uuden teknillisen korkeakoulun perustamisesta Tampereelle. Korkeakouluteknikkojen tarve ja korkeakouluun pyrkivien luku näyttää suuresti kasvavan. Maassamme on neljä yliopistoa, mutta vain yksi teknillinen korkeakoulu. Saattaa olla hyvinkin perusteltua, että

perustettaisiin uusi teknillinen korkeakoulu Tampereelle. Se voisi aloittaa vielä Helsingin teknilliseen korkeakouluun juurtumattomilla vuoritekniillisellä ja konerakennusteknillisellä osastolla, lähinnä tekstiili- ja lentokonetekniillisellä opintosuunnalla tarkoituksin kehittyä vähitellen ja tarpeen vaatiessa täydelliseksi korkeakouluksi. Näin syntyisi terveellistä kilpailuakin näiden kahden korkeakoulun kesken.

Helsingissä, 23. 4. 1945.»

Korkeakoulun jako- ja siirtoehdotus oli esillä opettajaneuvoston kokouksessa toukokuun 15 päivänä 1945. Laajahkon keskustelun jälkeen päätettiin, ettei korkeakoulun jakaminen eikä myöskään Helsingistä siiräminen voisi tulla lainkaan kysymykseen, vaan jäisi koulu seuraavien vaikeiden vuosien ajaksi nykyiselle paikalleen, kunnes se vastaisuudessa voitaisiin siirtää Helsingin liepeille, jota varten tarvittava n. 15—20 ha maa-alue olisi ensi tilassa varattava korkeakoululle. Kysymyksessä olevan maa-alan varaamista koskevan kysymyksen valmistamista varten asetettiin valiokunta, jonka jäseniksi valittiin korkeakoulun rehtori, professori Paatela puheenjohtajana sekä professorit Sirén ja Meurman.

Korkeakoulun hallinto.

Neuvottelukunta.

Neuvottelukuntaan on kuulunut puheenjohtajana Suomen Teollisuusliiton toimitusjohtaja, yli-insinööri *Lauri Sakari Helenius* ja jäseninä Outokumpu Oy:n toimitusjohtaja, vuorineuvos *Eero Mäkinen*, Kajaanin Puutavara Oy:n toimitusjohtaja, diplomi-insinööri *Niilo Kanto*, Oy Strömberg Ab:n apulaisjohtaja, diplomi-insinööri *Lauri Paavolainen*, rautatiehallituksen ratateknillisen toimiston yli-insinööri *Frans Ludvig Lehtinen* ja Osuusliike Elannon teknillinen johtaja, diplomi-insinööri *Väinö Ilmari Voionmaa*. Neuvottelukunta on kokoontunut 4 kertaa.

Opettajaneuvosto ja hallintokollegi.

Lukuvuoden 1944—1945 aikana on korkeakoulun opettajaneuvosto, jossa rehtori sääntöjen mukaisesti on puheenjohtajana ja johon korkeakoulun kaikki professorit kuuluvat, kokoontunut 20 kertaa. Hallintokollegi,

jonka muodostavat rehtori, vararehtori ja kaikki osastonjohtajat, on kokoonnut 32 kertaa. Rehtorina on ollut professori *Jussi Paatela* ja vararehtorina professori *Martti Paavola*.

Lukuvuoden kuluessa on asetettu useita erikoisvaliokuntia, joista eräät edellytetään korkeakoulun säännössä ja toiset taas on asetettu opettajaneuvostossa tai hallintokollegissa käsiteltävään asiain valmistelua varten. Valiokuntain tehtävistä ja kokoonpanosta sekä muista opettajaneuvoston tai hallintokollegin jäsenilleen antamista tehtävistä mainittakoon seuraavaa:

Joulukuun 19 päivänä 1944 valittiin professorit *Brotherus*, *Heikinheimo* ja *Hannelius* jäseniksi vuodeksi 1945 siihen Teknillisen korkeakoulun tutkintolautakuntaan, joka on edellytetty suomen- ja ruotsinkielien taidon osoittamiseksi suoritettavista tutkinnoista 29 päivänä joulukuuta 1922 annetun asetuksen 9 §:ssä sellaisena, kuin tämä pykälä on muutettu huhtikuun 20 päivänä 1928 annetulla asetuksella, toimien professori *Brotherus* lautakunnan puheenjohtajana.

Huhtikuun 6 päivänä 1945 otettiin käsiteltäväksi kysymys neljän ruotsinkielisen rinnakkaisprofessuurin perustamisesta korkeakouluun; ja päätettiin asian valmistelemista varten asettaa valiokunta, jonka puheenjohtajaksi äänestyksen jälkeen valittiin professori *Levón* sekä jäseniksi professorit *Brotherus*, *Kyrklund* ja *Ylinen*.

Huhtikuun 17 päivänä 1945 määrättiin professorit *Levón*, *Wuolle*, *Paavola*, *Nyström*, *Brotherus* ja *Kauko* edustamaan Teknillistä korkeakoulua Suomen Ylioppilaskuntien liiton neuvottelupäivillä, professori *Levón* opintojaoston ja työmarkkinajaoston kokouksessa huhtikuun 21 päivänä, professori *Wuolle* työmarkkinajaoston kokouksessa huhtikuun 21 päivänä, professori *Paavola* opintojaoston kokouksessa huhtikuun 20 päivänä ja työmarkkinajaoston kokouksessa huhtikuun 21 päivänä, professori *Nyström* opintojaoston kokouksessa huhtikuun 22 päivänä, professori *Brotherus* opintojaoston kokouksessa huhtikuun 21 päivänä ja professori *Kauko* työmarkkinajaoston kokouksessa huhtikuun 21 päivänä.

Marraskuun 14 päivänä 1944 asetettiin valiokunta valmistamaan kymystä kuljetustekniikan avoinna olevan erikoisopettajantoimen opetusaineista. Tähän valiokuntaan valittiin professorit *Roschier* ja *Rahola* sekä diplomi-insinööri *K. N. Järvinen*.

Huhtikuun 27 päivänä 1945 esitettiin Polyteknikkojen Urheiluseuran kirjelmä, joka koskee liikuntakasvatuksen ottamista pakollisena oppiaineena korkeakoulun opetusohjelmaan. Asian valmistamista varten asetettiin valiokunta, jonka puheenjohtajaksi valittiin professori *Levón* ja jäseniksi professorit *Väisälä* ja *Ylinen*.

Marraskuun 14 päivänä 1944 asetettiin valiokunta valmistamaan kysymystä kuljetustekniikan avoinna olevan erikoisopettajantoimen opetus-

aineista, johon valittiin professorit *Roschier* ja *Rahola* sekä diplomi-insinööri *K. N. Järvinen*.

Kesäkuun 5 päivänä 1945 asetettiin valiokunta korkeakouluun otettavien uusien ylioppilaiden valintaperusteita koskevan asian valmistelusta varten ja jäseniksi sanottuun valiokuntaan valittiin korkeakoulun rehtori, professori *Paatela* sekä professorit *Brotherus* ja *Hanneli*.

Toukokuun 29 päivänä 1945 maan hallitus asetti korkeakoulun esityksestä valtionkomitean antamaan lausunnon korkeakoulun kirjasto-toimen uudistamisesta. Valtioneuvosto on kutsunut komitean puheenjohtajaksi Teknillisen korkeakoulun professorin *John Oscar Palménin*, jäseniksi prof. *Kustaa Bernhard Wuolteen*, Keskuslaboratorio Oy:n toimitusjohtajan tohtori *Bertil Nybergin*, Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen metalliteknillisen laboratorion virkaatoimittavan johtajan, tohtori *Edvård Wegeli*sen ja Helsingin Yliopiston kirjastonhoitajan, professori *Lauri Oskar Theodor Tudeer*in.

Toukokuun 29 päivänä 1945 maan hallitus asetti niinkään korkeakoulun ehdotuksesta valtionkomitean harkitsemaan, mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä teknillisten oppilaitosten käytännöllisen harjoittelun keskittämiseksi ja uudelleen järjestämiseksi.

Valtioneuvosto on kutsunut komitean puheenjohtajaksi Teknillisen korkeakoulun vararehtorin, professori *Martti Johannes Paavolan*, sekä jäseniksi professori *Martti Aibert Levónin*, Tampereen teknillisen oppilaitoksen rehtorin, teollisuusneuvos *U. A. Janssonin*, kauppa- ja teollisuusministeriön toimistopäällikön, tohtori-insinööri *Eino Johannes Helteen*, rautatiehallituksen ylijohdajan *Frans Ludvig Lehtisen*, Suomen Työnantajaliiton toimitusjohtajan, eversti *Väinö Adolf Mathias Karikosken*, tekniikan ylioppilas *Leo Suurlan* ja Värtsilä-Yhtymä Oy:n työnjohtajan *Edvin Blomin*.

Toukokuun 29 päivänä 1945 maan hallitus asetti korkeakoulun ehdotuksesta valtion komitean valmistamaan rakennussuunnitelman korkeakoululle luovutetun entisen sotilassairaalan aluetta varten huomioonottaen samalla Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen rakennustarpeen. Valtioneuvosto on kutsunut tämän komitean puheenjohtajaksi pääjohtaja *Erkki Huttusen* ja jäseniksi Teknillisen korkeakoulun rehtorin, professori *Jussi Paatelan*, Tutkimuslaitoksen v. t. johtajan, professori *Martti Levónin*, professori *Joh. Palménin* sekä professori *H. P. O. Solitanderin*.

Kesäkuun 5 päivänä 1945 valittiin professori *Ylinen* »Merenkulun Säätiö — Sjöfartsstiftelsen»-nimisen säätiön varajäseneksi säätiön hallitukseen korkeakoulun puolesta.

Osastokollegit.

Osastokollegit, jotka ensi sijassa käsittelevät opetusta ja tutkintoja koskevia asioita, ovat lukuvuoden kuluessa kokoontuneet:

arkkitehtiosaston	osastokollegi	16 kertaa,
rakennusinsinööriosaston	»	14 »
koneenrakennusosaston	»	15 »
sähköteknillisen osaston	»	11 »
puunjalostusosaston	»	9 »
kemian osaston	»	29 »
maanmittausosaston	»	15 »
yleisten tieteiden osaston	»	16 »

Osastonjohtajina ovat toimineet: arkkitehtiosaston professori *Sirén*, rakennusinsinööriosaston professori *Hanneli*, koneenrakennusosaston professori *Rahola*, sähköteknillisen osaston professori *Ylöstalo*, puunjalostusosaston professori *Roschier*, kemian osaston professori *Kauko*, maanmittausosaston professori *Heiskanen* ja yleisten tieteiden osaston professori *Brotherus*.

Korkeakoulun opettajat ja virkailijat.

Tasavallan Presidentin sijasta on pääministeri huhtikuun 21 päivänä 1945 antanut mekaanisen teknologian professorille *Paavo August Perolle*, tekstiiliteknologian professorille *Emil Johannes Simolalle* ja teollisuustalouden professorille *Kustaa Bernhard Wuolteelle* heidän pyytämänsä eron professorinviroistaan 30 päivästä kesäkuuta 1945 lukien ja sähkötekniikan professorille *Aukusti Mikko Heikinheimolle* hänen pyytämänsä eron elokuun 31 päivästä lukien.

Opettajaneuvosto määräsi kokouksessaan kesäkuun 5 päivänä professori *Peron* antamansa suostumuksen perusteella hoitamaan korkeakoulun avoimeksi joutuneen mekaanisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta heinäkuun 1 päivästä 1945 lukien, kuitenkin enintään lukuvuoden 1945—1946 loppuun saakka.

Lämmitysopin lehtorille, diplomi-insinööri *Emil Kesolle* on kauppa- ja teollisuusministeriö myöntänyt eron lämmitysopin lehtorinvirasta marraskuun 30 päivästä 1944 lukien.

Maarakennusmekaniikan ja pohjarakennuksen erikoisopettajalle, diplomi-insinööri *Pehr Olof Aleniukselle* on opettajaneuvosto tammikuun 23 päivänä 1945 myöntänyt eron virastaan kevätlukukauden päätyttyä.

Kanslia-apulainen *Ilta Kerttu Orvokki Krogerukselle* myönsi hallintokollegi maaliskuun 6 päivänä 1945 eron toimestaan maaliskuun 31 päivästä 1945 lukien.

Metallurgian professorinvirkaa ovat lukuvuoden aikana hoitaneet tohtori-insinööri *O. Barth*, filosofian tohtori *A. R. Bergström* ja tohtori-insinööri *P. K. G. Asanti*.

Avoinna olevaa vuoritekniikan professorinvirkaa on lukuvuoden aikana hoitanut kauppa- ja teollisuusministeriön kaivostoimiston päällikkö, diplomi-insinööri *Kauko Nestor Järvinen*.

Avoinna olevaan höyrytekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut professori *K. A. M. Ahlfors*.

Avoinna olevaa epäorgaanisen kemian teknologian professorinvirkaa on lukuvuoden aikana hoitanut professori *Taavi Hirn*.

Avoinna olevaan heikkovirtatekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana määrätty hoitamaan diplomi-insinööri *S. A. Karlsson*.

Avoinna olevaa lämpötekniikan ja koneopin professorinvirkaa on hoitanut professori *Hj. V. Brotherus*.

Avoinna olevaan orgaanisen kemian teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana määrätty hoitamaan professori *Gust. Komppa*.

Epäorgaanisen kemian professorinvirkaa on lukuvuoden aikana hoitanut professori *Kurt Buch*.

Avoinna olevaa kemian koneopin professorinvirkaa on kevätlukukauden aikana hoitanut professori *H. Kyrklund*.

Avoinna olevaan huoneenrakennustekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut diplomi-insinööri *Uno Edvin Varjo*.

Avoinna olevaa kansantalouden professorinvirkaa on syyslukukauden aikana hoitanut professori *Br. Suviranta* ja kevätlukukauden aikana kanslianeuvos *Leo Harmaja*.

Vuorimekaniikan erikoisopettajantointa on lukuvuoden aikana hoitanut diplomi-insinööri *Kauko Nestor Järvinen*.

Muovailun erikoisopettajantointa on hoitanut kuvanveistäjä *Emil Filén*.

Avoinna olevaa deskriptiivisen geometrian erikoisopettajantointa on hoitanut filosofian tohtori *Lauri Pimiä*.

Avoinna olevaa lujuusopin erikoisopettajantointa on hoitanut professori *S. E. Stenij*.

Vesiturpiinien ja pumppujen erikoisopettajantointa ei ole kukaan hoitanut.

Maanviljelyskoneopin erikoisopettajantointa ei ole kukaan hoitanut.

Metalliraaka-aineopin erikoisopettajantointa on tammikuun 1 päivästä lukien hoitanut professori *Pero*.

Kuljetustekniikan erikoisopettajantointa on hoitanut diplomi-insinööri *A. E. Lummaa*, joka nimitettiin mainittuun virkaan huhtikuun 1 päivästä lukien.

Fysikokemian sovellutusten erikoisopettajantointa on syyslukukaudella hoitanut professori *Yrjö Kauko*.

Geologian erikoisopettajantointa on hoitanut fil. kand. *V. H. Pääkkönen*, jonka opettajaneuvosto joulukuun 19 päivänä nimitti mainittuun toimeen.

Opettajavirkain täyttäminen.

Lukuvuoden aikana ovat seuraavat korkeakoulun opettajanvirat ja toimet tulleet vakinaisesti täytetyiksi:

Korkeakoulun kemian lehtorinviran tultua julistetuksi haettavaksi oli sitä määrätyn hakuajan kuluessa hakenut Turun yliopiston kemian professori, filosofiantohtori Einar Johannes Salmi, filosofian tohtori Carl (Charley) August Fridolf Gustafsson ja filosofian lisensiaatti Perttu Vihtori Laakso. Hyljättään filosofian tohtori Gustafssonin anomuksen yhden vuoden ajan myöntämisestä kelpoisuutensa täydentämistä varten sekä hankittuaan asiantuntijalausunnot hakijoiden pätevyydestä ja heidän keskinäisestä etevämyydestään puheenaolevaan lehtorinvirkaan sekä jätettyään filosofian tohtori Gustafssonin hakemuksen huomioonottamatta suomenkielen taitoa koskevan selvityksen puuttumisen vuoksi ja selitettään filosofian lisensiaatti Laakson epäpäteväksi k.o. virkaan, nimitti kauppa- ja teollisuusministeriö professori *E. J. Salmen* mainittuun virkaan 1 päivästä tammikuuta 1945 lukien.

Sittenkun virkaehdotus koneenrakennusopin professorinviran täyttämiseksi oli valituksesta saavuttanut lainvoiman, on Tasavallan Presidentti tekemällään päätöksellä nimittänyt Valtion lentokonetehtaan konstruktiosaston johtajan, diplomi-insinööri *Torsti Rafael Verkkolan* sanottuun professorinvirkaan tammikuun 1 päivästä 1945 lukien.

Sittenkun avoinna olevan lujusopin erikoisopettajantointa oli määräjän kuluessa hakenut ainoastaan Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen rakennusteknillisen laboratorion johtaja, insinöörimajuri, diplomi-insinööri Heimo Vilho Rahtu ja saatuaan professori Hanneliuksen ja professori Levónin lausunnot diplomi-insinööri Rahdun pätevyydestä k.o. toimeen, päätti opettajaneuvosto marraskuun 21 päivänä 1944 nimittää diplomi-insinööri *Heimo Vilho Rahdun* korkeakoulun lujusopin erikoisopettajan toimeen joulukuun 1 päivästä 1944 lukien.

Saatuaan radiotekniikan professorin *V. V. Ylöstalon* ja sähkötekniikan professorin *M. J. Paavolan* antamat lausunnot vaihtovirtateorian erikoisopettajantoinen ainoan hakijan, diplomi-insinööri *Heikki Pellervo Lehtosen* pätevyydestä mainittuun toimeen, opettajaneuvosto elokuun 8 päi-

vänä 1944 nimitti diplomi-insinööri Lehtosen vaihtovirtateorian erikoisopettajan toimeen syyskuun 1 päivästä 1944 lukien.

Kesäkuun 12 päivänä 1945 nimitti opettajaneuvosto diplomi-insinööri *Edvard Albert Wegeliuksen* metalliraaka-aineopin erikoisopettajantoiimeen.

Opettajaneuvosto nimitti kuljetustekniikan erikoisopettajantoiimeen maaliskuun 6 päivänä 1945 diplomi-insinööri *A. E. Lummaan* huhtikuun 1 päivästä lukien.

Opettajaneuvosto nimitti joulukuun 19 päivänä 1944 filosofian kandidaatti *Veikko Henrik Pääkkösen* geologian erikoisopettajantoiimeen tammiukuun 1 päivästä 1945 lukien.

Muita nimityksiä ja määräyksiä.

Kauppa- ja teollisuusministerin päättämiä:

Syyskuun 28 päivänä määräsi Tasavallan Presidentti professori *Veikko Kalervo Noposen* hoitamaan vakuutusoikeuden ylimääräisen vakuutus- tuomarin virkaa toistaiseksi enintään kuluvan vuoden loppuun saakka.

Professori J. E. Paatelan ollessa virkavapaana 1. 11. 44—enintään 30. 6. 1945 saakka määrättiin arkkitehti Aarne Ervi ja arkkitehti, tekniikan tohtori Ole Gripenberg yhteisesti hoitamaan k. o. virkaan kuuluvaa opetusta.

Lokakuun 26 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Kauko Nestor Järvinen* edelleen hoitamaan lokakuun 1 päivästä lukien enintään luku- vuoden 1944—1945 loppuun saakka teknillisen korkeakoulun avoinna ole- van vuoritekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta sekä samalla marraskuun 1 päivästä lukien tämän kalenterivuoden loppuun saakka korkeakoulun vuorimekaniikan erikoisopettajan tointa.

Helmikuun 13 päivänä valittiin professori Martti Albert Levón puheen- johtajaksi ja jäseniksi professorit J. E. Paatela, R. H. Roschier, H. P. O. Solitander ja A. J. Ylinen korkeakoulun puolesta Valtion teknilliseen tutkimuslaitokseen.

Opettajaneuvoston tai rehtorin päättämiä:

Syyskuun 28 päivänä määrättiin professori *Bruno Suviranta* edelleen ensi lokakuun 1 päivästä lukien kalenterivuoden loppuun saakka hoita- maan teknillisen korkeakoulun kansantalouden professorinvirkaan kuulu- vaa opetusta.

Lokakuun 26 päivänä määrättiin professori *Emil Saraoja* antamaan kone-elimien opetusta edelleen kuluvan lokakuun 1 päivästä lukien enintään kuluvan kalenterivuoden loppuun saakka, jonka ohessa professori *Torsti Rafael Verkkola* määrättiin ensi joulukuun aikana yhdessä professori Saraojan kanssa hoitamaan koneenrakennusopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta.

Lokakuun 26 päivänä määrättiin tohtori-insinööri *Otto Barth* hoitamaan metallurgian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta 1. 10. 1944 lukien enintään lukuvuoden 1944—45 loppuun saakka.

Lokakuun 26 päivänä määrättiin professorit *Kurt Karl Wilhelm Buch* ja professori *Yrjö Kauko* yhteisesti omien virkojensa ohella edelleen hoitamaan epäorgaanisen kemian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta v. 1945 alusta enintään sanotun kalenterivuoden loppuun asti.

Lokakuun 26 päivänä määrättiin professori *Taavi Hirn* edelleen v. 1945 alusta lukien enintään kalenterivuoden loppuun saakka hoitamaan teknillisen korkeakoulun avoinna olevaan kemiallisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta.

Lokakuun 26 päivänä määrättiin professori *Gust. Komppa* ja professori *J. O. Palmén* oman professorinvirkansa ohella edelleen ensi tammikuun 1 päivästä lukien enintään kalenterivuoden 1945 loppuun saakka yhteisesti hoitamaan korkeakoulun orgaanisen kemian teknologian opetusaineen harjoitus- ja diplomitoita sekä tutkintokuulusteluja, jota vastoin orgaanisen kemian professorinvirkaan kuuluva luento-opetus järjestetään toistaiseksi erikoiskursseina orgaanisen kemian teknologian opetusalaan kuuluvissa opetusaineissa.

Lokakuun 26 päivänä määrättiin lehtori *Olavi Erämetsä* antamaan kemian peruskurssin rinnakkaisopetusta lukuvuoden alusta lukien saman lukuvuoden loppuun saakka.

Marraskuun 21 päivänä määrättiin professori *Karl Axel Mauritz Ahlfors* edelleen hoitamaan korkeakoulun avoinna olevaan höyrytekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta marraskuun 1 päivästä lukien enintään lukuvuoden 1944—1945 loppuun saakka.

Filosofian tohtori *Lauri Pimiä* määrättiin marraskuun 21 päivänä hoitamaan deskriptiivisen geometrian erikoisopettajainta joulukuun 1 päivästä lukien maaliskuun loppuun saakka.

Joulukuun 19 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Juho Saarto* hoitamaan lämmitysopin lehtorin virkaan kuuluvaa opetusta tammikuun 1 päivästä lukien enintään kalenterivuoden 1945 loppuun saakka.

Joulukuun 19 päivänä määrättiin kanslianeuvos *Leo Harmaja* hoitamaan teknillisen korkeakoulun kansantalouden professorinvirkaan kuuluvaa opetusta tammikuun 1 päivästä 1945 lukien siksi, kunnes virka vakinaisesti täytetään, kuitenkin enintään sanotun vuoden loppuun saakka.

Joulukuun 19 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Uno Varjo* hoitamaan korkeakoulun avoinna olevan huoneenrakennustekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta tammikuun 1 päivästä lukien ja enintään kalenterivuoden 1945 loppuun saakka.

Joulukuun 19 päivänä määrättiin fil. kand. *Veikko Henrik Pääkkönen* hoitamaan geologian erikoisopettajantointa edelleen viime lokakuun 1 päivästä lukien enintään siksi, kunnes sanottu toimi vakinaisesti täytetään.

Joulukuun 19 päivänä määrättiin professori *Harald Kyrklund* oman virkansa ohella edelleen hoitamaan kemian koneopin opetusta ensi tammikuun 1 päivästä lukien seuraavan helmikuun loppuun saakka.

Joulukuun 19 päivänä määrättiin yli-insinööri *Jaakko Olavi Murto* hoitamaan avoinna olevaan kemian koneopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta maaliskuun 1 päivästä 1945 lukien enintään kalenterivuoden loppuun saakka.

Joulukuun 19 päivänä määrättiin fil. tohtori, diplomi-insinööri *Ake Reinhold Bergström* ja tohtori-insinööri *Paavo Gabriel Asanti* yhteisesti hoitamaan joulukuun 1 päivästä lukien enintään kalenterivuoden loppuun saakka metallurgian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta siten, että tohtori Bergström hoitaa metallurgiaan II kuuluvaa luentovelvollisuutta sekä johtaa diplomi- ja tohtoritöitä ja tohtori-insinööri Asanti taas hoitaa metallurgian I opetusta sekä huolehtii metallurgian laboratorion hoitoon ja harjoitustöihin kuuluvia tehtäviä.

Tammikuun 23 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Kauko Nestor Järvinen* hoitamaan kahden kuukauden aikana tammikuun 1 päivästä lukien sitä nyttemmin kaivostekniikan ja rikastustekniikan professorinvirkoihin kuuluvaa opetusta, joka aikaisemmin kuului vuoritekniikan professorinvirkaan.

Tammikuun 23 päivänä määrättiin metsänhoitaja *Einari Ilmari Vuoti* kalenterivuoden 1945 ajaksi hoitamaan metsätalouden liikeopin erikoisopettajantointa.

Tammikuun 23 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Sven Arnold Karlsson* edelleen hoitamaan heikkovirtatekniikan opetusta kuluvan tammikuun 1 päivästä lukien enintään lukuvuoden loppuun saakka.

Tammikuun 23 päivänä määrättiin fil. kand. *Aimo Ilmari Kallio Salonen* tammikuun 1 päivästä kuluvan vuoden kevätlukukauden loppuun saakka hoitamaan ranskankielen erikoisopettajan tointa.

Helmikuun 13 päivänä määrättiin professori *Harald Kyrklund* oman virkansa ohella hoitamaan kemian koneopin professorinvirkaa maaliskuun 1 päivästä lukien enintään kuluvan kalenterivuoden loppuun saakka.

Helmikuun 13 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Kauko Nestor Järvinen* hoitamaan vastaperustettuihin kaivostekniikan ja rikastustekniikan professorinvirkoihin kuuluvaa opetusta maaliskuun 1 päivästä

1945 lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden 1945 elokuun loppuun saakka.

Helmikuun 13 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Martti Johannes Laurila* yhden vuoden ajaksi kuluva helmikuun 15 päivästä lukien hoitamaan sähkötekniikan erikoisopettajanvirkaa.

Helmikuun 13 päivänä määrättiin professori *P. Pero* oman virkansa ohella hoitamaan metalliraaka-aineopin (aineenkoetusopin) opetusta kolmen kuukauden aikana viime tammikuun 1 päivästä lukien.

Helmikuun 13 päivänä määrättiin dosentti *Reino Castrén* hoitamaan liikennetalouden opetusta, käsittäen kaksi viikkotuntia neljännen vuosikurssin kevätlukukaudella.

Maaliskuun 6 päivänä määrättiin diplomiarkkitehti *Nils Erik Wickberg* hoitamaan rakennustaiteen historian ja tyyliopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta kuuden viikon aikana viime helmikuun 21 päivästä lukien.

Maaliskuun 6 päivänä määrättiin professori *H. P. O. Solitander* oman virkansa ohella hoitamaan korkeakoulun avoinna olevaan pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan erikoisopettajan toimeen kuuluvaa pohjarakennuksen opetusta kuluva maaliskuun 1 päivästä lukien enintään tämän kalenterivuoden loppuun saakka.

Huhtikuun 6 päivänä määrättiin filosofian tohtori *Martti Kantola* hoitamaan fysiikan mittaustekniikan luentoja huhtikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun loppuun saakka.

Kielitutkintolautakunta.

Joulukuun 19 päivänä 1944 valittiin jäseniksi Teknillisen korkeakoulun kielitutkintolautakuntaan professorit *Brotherus*, *Heikinheimo* ja *Hannelius*, toimien professori *Brotherus* lautakunnan puheenjohtajana.

Hallintokollegin päättämiä:

Elokuun 8 päivänä määrättiin opintohuollon toimihenkilöiksi tekniikan ylioppilaat *Urpo Ratia* ja *Raili Laipio*.

Joulukuun 5 päivänä määrättiin tekniikan ylioppilas *Leo Suurla* korkeakoulun opintohuollon asiamieheksi joulukuun 1 päivästä toistaiseksi.

Marraskuun 14 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Lauri Kärkkäinen* tilapäisenä opettajana antamaan insinööri- ja maanmittaustieteiden opetusta ensi joulukuun 1 päivästä lukien toistaiseksi ja enintään kuluva lukuvuoden loppuun saakka.

Joulukuun 2 päivänä määrättiin professori *Einar Johannes Salmi* ja tekniikan tohtori *Jarl Gripenberg* hoitamaan kemian peruskurssin opetusta,

kumpikin rinnakkaiskurssien opettajana kuluvan joulukuun 1 päivästä lukien toistaiseksi.

Joulukuun 18 päivänä määrättiin professori *Brotherus* hoitamaan teknillisen lämpöteorian tenttivelvollisuutta edelleen ensi tammikuun 1 päivästä lukien syyslukukauden loppuun saakka.

Joulukuun 18 päivänä määrättiin professori *Stenij* antamaan hydro- ja aeromekaniikan opetusta syyslukukauden 1944 alusta lukien kevätlukukauden loppuun saakka sekä statiikan opetusta joulukuun alusta lukien syyslukukauden loppuun saakka.

Joulukuun 18 päivänä määrättiin yli-insinööri *R. V. Taivainen* hoitamaan insinööritieteiden ensyklopedian opetusta tammikuun 1 päivästä 1945 lukien lukuvuoden loppuun saakka.

Joulukuun 19 päivänä määrättiin professori *J. O. Palmén* oman virkansa ohella hoitamaan teknillisen korkeakoulun avoinna olevan kirjaston-hoitajan virkaa tammikuun 1 päivästä lukien enintään kalenterivuoden loppuun saakka.

Joulukuun 19 päivänä määrättiin filosofian tohtori *Oiva Ketonen* tilapäisenä opettajana antamaan matematiikan rinnakkaisopetusta ensi tammikuun 1 päivästä lukien lukuvuoden loppuun saakka.

Marraskuun 28 päivänä määrättiin ylioppilas *Aili Kautola* joulukuun 1 päivästä lukien toistaiseksi korkeakoulun kanslian ylimääräiseksi kanslia-apulaiseksi.

Lokakuun 25 päivänä määrättiin Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen ylikonemestari *H. A. Salminen* ja puukemiallisen laboratorion vahtimestari *Aarne Verner Thomenius* omien toimiensa ohella edelleen yhteisesti hoitamaan korkeakoulun avoinna olevaan laboratoriomestarin toimeen kuuluvia tehtäviä kuluvan lokakuun 1 päivästä lukien tämän kalenterivuoden loppuun saakka.

Lokakuun 25 päivänä määrättiin neiti *Käthe Hoffman* (nyk. Niiranen) kemian osaston ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi 15 päivästä lokakuuta lukien toistaiseksi.

Tammikuun 1 päivänä määrättiin korkeakoulun kirjaston entinen vahtimestari *Johannes Robert Wilhelm Bergström* hoitamaan korkeakoulun avoinna olevaa valokuvausapulaisen tointa kuluvan tammikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kalenterivuoden 1945 loppuun saakka.

Tammikuun 9 päivänä määrättiin professori *Brotherus* fysiikan mittaus-tekniikan rinnakkaiskurssin luennoitsijaksi kuluvan tammikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi.

Helmikuun 6 päivänä määrättiin Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen ylikonemestari *Aleksi Adolf Salminen* oman toimensa ohella edelleen osittain hoitamaan puuteknillisen laboratorion avoinna olevaa laboratorio-

mestarin tointa viime tammikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi ja siksi, kunnes sanottu laboratoriomestartointi tulee vakinaisesti täytetyksi.

Helmikuun 13 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Heikki Valjakka* antamaan ammattiopirustuksen rinnakkaisopetusta viime tammikuun 1 päivästä lukien enintään kuluvan lukuvuoden loppuun saakka.

Helmikuun 13 päivänä määrättiin professori *Brotherus* oman virkansa ohella hoitamaan teknillisen lämpöteorian opetusta ensi maaliskuun 1 päivästä lukien enintään kuluvan lukuvuoden loppuun.

Maaliskuun 6 päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Karl Torsten Ahlstedt* hoitamaan yleisen sähkötekniikan rinnakkaisopetusta kuluvan maaliskuun 1 päivästä lukien enintään kalenterivuoden loppuun saakka.

Maaliskuun 20 päivänä määrättiin professori *Stenij* oman virkansa ohella hoitamaan edelleen statiikan rinnakkaiskurssin opetusta kuluvan kevätlukukauden aikana.

Maaliskuun 20 päivänä määrättiin professori *Yrjö Kauko* oman virkansa ohella hoitamaan sovelletun fysiko- ja sähkökemian erikoisopettajaintointa kuluvan maaliskuun 1 päivästä lukien enintään v. 1945 loppuun saakka.

Huhtikuun 10 päivänä määrättiin professori *Pero* oman virkansa ohella antamaan aineenkoetuksen opetusta kahden kuukauden aikana kuluvan huhtikuun 16 päivästä lukien.

Huhtikuun 10 päivänä määrättiin kemian lehtori *E. J. Salmi* ja tekniikan tohtori *Jarl Gripenberg* hoitamaan kemian peruskurssin rinnakkaisopetusta kuluvan kevätlukukauden aikana.

Huhtikuun 17 päivänä määrättiin ylioppilas *Aili Kautola* hoitamaan teknillisen korkeakoulun kanslia-apulaisen tointa kuluvan huhtikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi.

Huhtikuun 27 päivänä määrättiin ensi kesän valmennuskurssien matematiikan ja fysiikan opettajiksi lehtori *Pentti Kattainen* sekä fil. maisterit *Olli Lokki* ja *Kalervo Vihtori Laurikainen*.

Toukokuun 29 päivänä määrättiin kemian lehtori *E. J. Salmi* kemian kesäopiskelun johtajaksi ensi elokuun ajaksi.

Kesäkuun 5 päivänä määrättiin professori *Paavo August Pero*, jolle on myönnetty ero korkeakoulun mekaanisen teknologian professorinvirasta kuluvan kesäkuun 30 päivästä lukien, antamansa suostumuksen perusteella hoitamaan korkeakoulun siten avoimeksi joutuvan mekaanisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta ensi heinäkuun 1 päivästä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään lukuvuoden 1945—46 loppuun saakka.

Virkavapauksia.

Korkeakoulun rehtorille *J. E. Paatelalle* on myönnetty huoneenrakennusopin professorinvirkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta täy-

dellinen vapautus 1 päivästä marraskuuta 1944 lukien enintään 30 päivään kesäkuuta 1945 saakka korkeakoulun rehtorin tehtävien hoitamista varten. Arkkitehti *Aarne Ervi* ja arkkitehti, tekniikan tohtori *Ole Gripenberg* määrättiin yhteisesti hoitamaan puheena olevaan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta professori Paatelalle myönnetyn virkavapauden aikana.

Joulukuun 19 päivänä 1944 oli opettajaneuvostossa käsiteltävänä kemian lehtorin, filosofian tohtorin *Einar Johannes Salmen* anomus, että hänelle esiintuomillaan perusteilla myönnettäisiin osittaista virkavapautta kemian lehtorinvirasta ensi tammikuun 1 päivästä lukien kahden kuukauden ajaksi, ja merkittiin, että kemian osastokollegi on puoltanut anomukseen myöntymistä sekä samalla ehdottanut, että professori *Palmén* määrättäisiin oman virkansa ohella hoitamaan sitä osaa kemian lehtorin opetusvelvollisuudesta, josta tohtori *Salmelle* myönnetään vapautusta.

Tammikuun 23 päivänä myönsi opettajaneuvosto metsätalouden liikeopin erikoisopettajalle, maatalous- ja metsätieteiden tohtori *Matti Jalavalle* vapautusta erikoisopettajan toimeen kuuluvasta opetusvelvollisuudesta kalenterivuoden 1945 ajaksi ja tehdystä esityksestä määrättiin samalla maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti, metsänhoitaja *Einari Ilmari Wuoti* antamansa suostumuksen perusteella sanottuna aikana hoitamaan metsätalouden liikeopin erikoisopettajan tointa.

Tammikuun 23 päivänä myönnettiin ranskankielen erikoisopettajalle, filosofian tohtori *Tauno Kalervo Nurmelle* virkavapautta ranskankielen erikoisopettajantoinesta tammikuun 2 päivästä lukien toistaiseksi ja enintään kevätlukukauden loppuun sakka, koska hänet oli määrätty valtion tiedotuskeskuksen osastosihteeriksi. Opettajaneuvosto määräsi filosofian kandidaatti *Aimo Ilmari Kallio Salosen* antamansa suostumuksen perusteella tohtori *Nurmelan* virkavapauden aikana hoitamaan ranskankielen erikoisopettajantointa.

Helmikuun 13 päivänä myönsi opettajaneuvosto sähkömittaustekniikan erikoisopettajalle, diplomi-insinööri *Tauno Pyökärille* virkavapautta yksityisasiain takia yhden vuoden ajaksi helmikuun 15 päivästä lukien. Samalla määrättiin diplomi-insinööri *Matti Johannes Laurila* sanottuna aikana hoitamaan sähkömittaustekniikan erikoisopettajantointa.

Opettajaneuvosto myönsi maaliskuun 27 päivänä professori *Heikki Pelliselle* sairauden takia virkavapautta maaliskuun 12 päivästä lukien ensi huhtikuun 3 päivään saakka.

Maaliskuun 27 päivänä suostui opettajaneuvosto orgaanisen kemian dosentin, filosofian tohtori *Terje Enkvistin* anomukseen saada eräiden tutkimustöiden suorittamista varten vapautusta luennoimisvelvollisuudesta kevätlukukauden 1945 aikana.

Professori *Carolus Lindberg* on kevätlukukaudella helmikuun 4 päivästä lukien ollut virkavapaana sairauden takia. Diploomi-insinööri *Nils Erik Wickberg* on tänä aikana hoitanut professori Lindbergin professorinvirkkaan kuuluvaa opetusta.

Lukuvuoden kuluessa on assistenteiksi määrätty:

Syyskuun 27 päivänä: Kemian assistentiksi yhden kuukauden ajaksi elokuun 16 päivästä lukien filosofian maisteri *Aira Ketomaa*, sähkölaitosten assistentiksi kolmen kuukauden ajaksi lokakuun 1 päivästä lukien insinööri *Hans Georg Blomberg*, arkkitehtuurin assistentiksi kahden kuukauden ajaksi lokakuun 1 päivästä lukien arkkitehti *Sirkka Tarumaa*; marraskuun 10 päivänä: analyttisen kemian assistentiksi diploomi-insinöörit *Thorwald Liewendahl*, *Doris Weckman* ja *Aaro Arvo Alestalo*, *Liewendahl* ja *Weckman* lokakuun 1 päivästä lukien enintään elokuun 31 päivään saakka ja *Alestalo* marraskuun 15 päivästä lukien enintään elokuun 31 päivään saakka, orgaanisen kemian assistenteiksi tekniikan tohtori *Jarl Gripenberg* ja ylioppilas *Ola Kaustinen*, edellinen marraskuun 1 päivästä lukien enintään elokuun 31 päivään saakka, jälkimmäinen lokakuun 1 päivästä lukien kesäkuun 30 päivään saakka, epäorgaanisen kemian assistentiksi filosofian tohtori *Saara Asunmaa* marraskuun 1 päivästä lukien elokuun 31 päivään saakka, fysikokemian assistenteiksi filosofian kandidaatti *Aino Pekkarinen* ja diploomi-insinööri *Väinö Karimaa*, edellinen lokakuun 1 päivästä enintään elokuun 31 päivään saakka, jälkimmäinen marraskuun 15 päivästä lukien tammikuun 15 päivään saakka, metallurgian assistentiksi diploomi-insinööri *Matti Alhopuro* marraskuun 15 päivästä lukien elokuun 31 päivään saakka, kemian teknologian assistentiksi diploomi-insinööri *Toivo Karttunen* lokakuun 15 päivästä lukien enintään elokuun 31 päivään saakka, biokemian assistentiksi diploomi-insinööri *Rakel Porvari* lokakuun 1 päivästä lukien enintään elokuun 31 päivään saakka, kemian peruskurssin assistentiksi filosofian maisteri *Aira Ketomaa* marraskuun 1 päivästä lukien helmikuun 28 päivään saakka, puun mekaanisen teknologian assistentiksi diploomi-insinööri *Paavo Pöyry* marraskuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka, puun kemian teknologian assistentiksi diploomi-insinööri *Toivo Karttunen* marraskuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka, paperiteknologian assistentiksi diploomi-insinööri *Pär Erik Jansson* marraskuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka, arkkitehtuurin assistentiksi arkkitehti *Jarl Bjurström* marraskuun 1 päivästä lukien enintään toukokuun 31 päivään saakka, sähkölaitosten assistentiksi diploomi-insinööri *Hans Georg Blomberg* marraskuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka, radiotekniikan assistentiksi

diploomi-insinööri *Eelis Ilmari Koskinen* marraskuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka, sähkötekniikan assistentiksi diploomi-insinööri *Viljo Lehmus* marraskuun 1 päivästä lukien enintään toukokuun 31 päivään saakka, sillanrakennusopin ja rakennustekniikan assistentiksi marraskuun 1 päivästä lukien enintään toukokuun 31 päivään saakka diploomi-insinööri *Aarno Hannelius*, vesirakennuksen assistentiksi diploomi-insinööri *Teijo Vesamaa* marraskuun 1 päivästä lukien enintään toukokuun 31 päivään saakka, tien- ja rautatienrakennuksen assistentiksi diploomi-insinööri *Viljo Bernhard Suvanto* marraskuun 1 päivästä lukien enintään toukokuun 31 päivään saakka, maatalouden vesirakennuksen assistentiksi diploomi-insinööri *Aarre Uolevi Väre* marraskuun 1 päivästä lukien enintään toukokuun 31 päivään saakka;

marraskuun 14 päivänä: rakennustekniikan ja ins.-tiet. ensyklopedian assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka diploomi-insinööri *Jorma Viertokangas*, asemakaavaopin assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka diploomiarkkitehdit *Heimo Sulo Arvid Kautonen* ja *Jonas Cedercreutz*, sähkömittaustekniikan assistentiksi marraskuun 15 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka diploomi-insinöörit *Erkki Kallio* ja *Eino Lummaa*, matematiikka I:n ja II:n assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka filosofian maisterit *Kalervo Laurikainen*, *Teivo Pentikäinen*, *Leo Sario* ja *Pentti Samuel Mattila* sekä ylioppilas *Nils Henrik Simberg*, matematiikka III:n assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien helmikuun 28 päivään saakka fil. maist. *Olli Lokki*, sovelletun matematiikan assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien maaliskuun 31 päivään asti diploomi-insinöörit *Reino Sakari Halonen*, *Veli Kauko Usko Rahikainen*, *Lauri Vehviläinen* ja ylioppilas *M. Peltola*, mekaniikan assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka diploomi-insinööri *Veli Kauko Usko Rahikainen*, fysiikan assistentiksi marraskuun 15 päivästä lukien kesäkuun 30 päivään saakka filosofian tohtori *Martti Heikki Kantola*;

marraskuun 20 päivänä jakotekniikan assistentiksi marraskuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka diploomi-insinööri *Benjamin Schildt*;

marraskuun 28 päivänä: fysiikan kertausassistentteiksi filosofian tohtori *R. Tuokko* sekä fil. maist. *Paavo Salimäki* ja *A. Mikkola* joulukuun 1 päivästä alkaen enintään kesäkuun 30 päivään saakka, geodesian assistentiksi dipl.-ins. *Lauri Kärkkäinen*, *Niilo Luoma*, *R. S. Halonen* ja *Into Seppo Härmälä* joulukuun 1 päivästä kesäkuun 30 päivään saakka, yleisen sähkötekniikan assistentiksi diploomi-insinööri *Torsten Ahlstedt* tammikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka, mineralogian ja geologian assistentiksi yliopp. *Maunu Jalmari Härme* joulukuun 1 päivästä

lukien syyslukukauden loppuun saakka, kemia I:n assistentiksi ins. *Viljam Mantere* sekä ylioppilaat *Brita Heikel* ja *Lahja Komulainen* joulukuun 1 päivästä alkaen syyslukukauden loppuun saakka;

joulukuun 2 päivänä: konepiirustuksen assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka diploomi-insinööri *Armas Arttu Rauhamaa*, *Kaarlo Sigurd Forssén* ja *Viljo Immonen*, teollisuustalouden assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka diploomi-insinööri *E. M. Kivimaa*;

joulukuun 5 päivänä: sähkömittaustekniikan assistenteiksi joulukuun 1 päivästä lukien toistaiseksi ylioppilas *Matti Urpo Ensio Kehvola* ja ylioppilas *Pentti Jaakkima Rautimo*, sähkölaitosten ja suurjännetetekniikan assistentiksi joulukuun 15 päivästä lukien kesäkuun 30 päivään saakka diploomi-insinööri *Viljo Immonen*, metallurgian assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien enintään elokuun 31 päivään saakka diploomi-insinööri *Lassi Olavi Nurmi*, maaperäopin assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka maatalous- ja metsätieteen kand. *Tuomas Keränen*, insinööri *Viljam Mantere* professori *Yrjö Kaukon* assistentiksi marraskuun 15 päivästä lukien joulukuun 31 päivään saakka;

joulukuun 18 päivänä: tammikuun 1 päivästä lukien lujuusopin assistentiksi diploomi-insinööri *Viljo N. Kuuskoski* kesäkuun 30 päivään saakka, geometrian assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien maaliskuun 31 päivään saakka diploomi-insinööri *T. Suortti* sekä ylioppilaat *A. Koskela*, *O. Hansson*, *I. Korttesluoma* ja *R. Hieta*, kemian peruskurssin assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien helmikuun 28 päivään saakka majurit *Niilo Armas Simojoki*, *Allan Alarik Soiniemi* ja *Unto Oskar Petäjä* sekä joulukuun 15 päivästä lukien helmikuun loppuun saakka ylioppilaat *Inkeri Tolvanen*, *Martti Laaksonen* ja *Veli-Jussi Hölsö* sekä dipl.-ins. *Lassi Nurmi* ja fil. maist. *Yrjö Välikkilä*;

Tammikuun 9 päivänä: yleisen koneopin assistentiksi joulukuun 15 päivästä lukien kesäkuun loppuun saakka dipl.-ins. *Yrjö Gunnar Laaksonen*, rakennuskonstruktoiden assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka diploomiarkkitehti *Martti Olavi Kivimaa*, rakennusopin assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka arkkitehti *Tapani Aspiala*, arkkitehtuurin assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka arkkitehti *Seppo Hytönen*, geodesian assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien kesäkuun 30 päivään saakka dipl.-ins. *M. Nurminen* ja *H. Hietalahti*, konepiirustuksen assistenteiksi tammikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka dipl.-ins. *Kalevi Leinonen* ja *Sergei Forsblom*, konepiirustuksen assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien helmikuun loppuun saakka dipl.-ins. *Edvard Puhakka*, vuoritek-

niikan assistentiksi joulukuun 1 päivästä lukien helmikuun loppuun saakka dipl.-ins. *Erik Lindfors*;

tammikuun 30 päivänä: yleisen sähkötekniikan assistentiksi maaliskuun 1 päivästä lukien kesäkuun loppuun saakka ins. *R. Tiitola* ja yliopp. *U. Luoto*, matematiikan assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun loppuun saakka fil. maist. *Tauno Salenius*, lujuusopin assistentiksi helmikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun loppuun saakka dipl.-ins. *Viljo Nikolai Kuuskoski*, orgaanisen kemian assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun loppuun saakka ylioppilas *Ola Kaustinen*, orgaanisen kemian teknologian assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien enintään elokuun 31 päivään saakka ins. *Tauno Karttunen*, analyttisen kemian assistenteiksi tammikuun 1 päivästä lukien enintään elokuun 31 päivään saakka dipl.-ins. *Onni Koistinen* ja *Paavo Kajanne*, kemian peruskurssin kertaussassistentiksi tammikuun 16 päivästä lukien toistaiseksi dipl.-ins. *Paavo Kajanne* ja *Aaro Alestalo* sekä ylioppilas *Ola Kaustinen*, deskriptiivisen geometrian assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien elokuun 31 päivään saakka yliopp. *L. Hotinen*, fotogrammetrian ja sovelletun matematiikan assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien maaliskuun loppuun saakka dipl.-ins. *S. Halonen*, jakotekniikan assistentiksi helmikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka dipl.-ins. *Arvi Viiala*, kone-elimien assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien kesäkuun 30 päivään saakka dipl.-ins. *A. A. Rauhamaa*, polttomoottorien ja höyrykattiloiden assistentiksi tammikuun 15 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka dipl.-ins. *Bertel Lindberg* ja yliopp. *Pehr Holger Sahlberg*, höyryturbiinien assistentiksi maaliskuun 1 päivästä lukien kesäkuun 30 päivään saakka dipl.-ins. *T. Tuomola*, tammikuun 1 päivästä lukien enintään v. 1945 loppuun saakka professori Heiskasen tutkimusassistentiksi diploomi-insinööri *Into Seppo Härmälä*, toukokuun 1 päivästä lukien enintään kuluvan vuoden loppuun saakka professori Roschierin tutkimusassistentiksi dipl.-ins. *Håkan Karl Ward*, tammikuun 1 päivästä lukien enintään tämän vuoden loppuun saakka professori Kaukon tutkimusassistentiksi diploomikemisti *Vuokko Viljam Mantere*;

Helmikuun 6 päivänä: maaliskuun 1 päivästä lukien professori Palménin tutkimusassistentiksi diploomi-insinööri *Harald Georg Wilhelm Nyberg* enintään vuoden loppuun saakka, puun mekaanisen teknologian assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien enintään kuluvan lukuvuoden loppuun saakka ins. *Eero Mikael Kivimaa*, fysikokemian assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukien enintään elokuun 31 päivään saakka dipl.-ins. *Väinö Karimaa*, mineralogian assistentiksi helmikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun loppuun saakka ylioppilas *Aimo Mikkola*, professori

Paavolan henkilökohtaiseksi assistentiksi ylioppilas *Erkki Antero Laurinmäki* helmikuun 1 päivästä lukien;

helmikuun 19 päivänä: maaliskuun 1 päivästä lukien enintään v. 1945 loppuun saakka konepajatekniikan assistentiksi; diplomi-insinööri *Erik Jaakkima Volter Kilpi*, ylimääräiseksi deskriptiivisen geometrian assistentiksi yliopp. *Timo Kytöniemi* helmikuun ajaksi;

maaliskuun 6 päivänä: deskriptiivisen geometrian ylimääräiseksi assistentiksi maaliskuun ajaksi ylioppilas *Timo Kytöniemi*, matematiikan assistenteiksi tammi—helmikuun ajaksi ylioppilaat *Veikko Vilho Olavi Vahvaselkä*, *Erkki Jussila*, *Veikko Hannes Hanhiova*, *Vidar Michael Volontis* ja *Bo Gunnar Wilhelm Nyholm*;

maaliskuun 20 päivänä: kemian assistentiksi maaliskuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka yliopp. *Brita Heikel*, *Lahja Komulainen*, *Inkeri Tolvanen* ja *P. Rautala*, sovelletun matem. assistentiksi maaliskuun 15 päivästä lukien kesäkuun loppuun saakka filosofian tohtori *Lauri Pimiä* sekä dipl.-ins. *S. Halonen* ja *V. Rahikainen*, geodesian assistentiksi dipl.-ins. *Uolevi Vuorio* kolmen kuukauden ajaksi maaliskuun 1 päivästä lukien, geodesian assistentiksi fil. maist., geodeetti *Tauno Honkasalo* kahden kuukauden ajaksi huhtikuun 1 päivästä lukien, konepiirustuksen assistentiksi maaliskuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun 30 päivään saakka dipl.-ins. *Edvard Puhakka*, fysikokemian apu-assistentiksi kuluva maaliskuun ajaksi ylioppilas *Liisa Autio*, matematiikan oppilasassistentteiksi kolmen kuukauden ajaksi maaliskuun 15 päivästä lukien yliopp. *L. S. Keinonen*, *P. O. Lappeteläinen*, *S. S. Mankki*, *R. A. Mussalo*, *M. Pelkkikangas*, *P. Hyvärinen*, *M. Kurki-Suonio*, *S. T. Niemi*, *E. O. Räisänen*, *E. A. Suominen*, *P. Y. Joensuu*, *A. A. Leikko*, *R. Myyryläinen*, *J. P. Nurmi*, *E. V. T. Tuominen*, *K. S. Häggblom*, *V. Härkönen*, *M. I. Jokiniemi*, *T. Kunnas*, *M. Kurkinen*, *Y. K. Saunamäki*, *V. Ahlfors*, *Y. Heikinheimo*, *L. E. J. Siirama*, *N. H. Simberg*, *V. A. Hämäläinen*, *B. E. O. Lehtinen*, *V. Könönen* ja *V. Reinilä*;

maaliskuun 27 päivänä: kemian I rinnakkaisopetuksen kertausassistentiksi dipl.-ins. *Harald Nyberg* maaliskuun 1 päivästä lukien kesäkuun loppuun saakka;

huhtikuun 10 päivänä: kemian koneopin assistentiksi huhtikuun 1 päivästä lukien enintään kesäkuun loppuun saakka ylioppilas *Per-Holger Sahlberg*, metsätalouden assistentiksi kahden kuukauden ajaksi huhtikuun 15 päivästä lukien filosofian maisteri *Leevi Miettinen*; höyryturpiinien assistentiksi huhtikuun 15 p:stä lukien kesäk. 30 päivään saakka dipl.-ins. *T. Tuomola*;

huhtikuun 27 päivänä: geometrian ja perspektiiviopin assistenteiksi huhtikuun 1 päivästä kesäkuun loppuun saakka ylioppilaat *O. T. Vikstedt*

ja *O. Hansson*, fysikokemian assistenteiksi huhtikuun 15 päivästä lukien kesäkuun loppuun saakka ylioppilaat *Liisa Autio* ja *Lahja Komulainen*, epäorgaanisen kemian I assistentiksi huhtikuun 1 päivästä lukien kesäkuun loppuun saakka ylioppilas *Teuvo Nortia*, orgaanisen kemian peruskurssin kertausassistentiksi huhtikuun 1 päivästä lukien kesäkuun loppuun saakka ylioppilas *Edvard Ensio Rikkilä*, analyyttisen kemian assistentiksi toukokuun 1 päivästä lukien elokuun loppuun saakka diplomi-insinööri *Ralf Lindahl*, samalla kun diplomi-insinööri *E. Mantereelle* annettu määräys hoitaa professori Y. Kaukon tutkimusassistentin tointa peruutettiin kulu- van huhtikuun 16 päivästä lukien, määrättiin diplomi-insinööri *V. Kari- maa* hoitamaan k. o. virkaa huhtikuun 16 päivästä lukien enintään kalen- terivuoden loppuun. Professori Paavolan tutkimusassistentiksi huhtikuun 1 päivästä lukien enintään joulukuun 31 päivään saakka ylioppilas *Osmo Kullervo Simola*;

toukokuun 29 päivänä: sähkölaitosten suunnittelun assistentiksi kahden kuukauden ajaksi ensi kesäkuun 1 päivästä lukien diplomi-insinööri *Hans Blomberg*, sähkömittaustekniikan assistentiksi kolmen kuukauden ajaksi ensi kesäkuun 1 päivästä lukien ylioppilas *Matti Urpo Ensio Kehvola*, metallurgian assistentiksi kulu- van toukokuun 15 päivästä lukien ensi elo- kuun loppuun saakka tohtori-insinööri *P. K. G. Asanti*, biokemian assis- tentiksi viime huhtikuun 1 päivästä lukien ensi elokuun loppuun saakka diplomi-insinööri *Raakel Porvari*, orgaanisen kemian assistentiksi tohtori *Jarl Gripenberg* ja ylioppilas *Ola Kaustinen*, analyyttisen kemian assisten- teiksi diplomi-insinööri *Doris Weckman*, *Paavo Kajamaa* ja *Ralf Lindahl*, fysikokemian assistenteiksi diplomi-insinööri *Aino Pekkarinen* sekä yli- oppilaat *Lahja Komulainen* ja *Pekka Rautala*, kemian teknologian assis- tentiksi diplomi-insinööri *Toivo Karttunen*.

Ylioppilaat. — Suoritetut tutkinnot.

Opiskelijain lukumäärä.

Hakuajan kuluessa lukuvuoden alussa pyrki korkeakouluun 553 uutta oppilasta, joista hyväksyttiin 187, nimittäin rakennusinsinööriosastoon 25, koneenrakennusosastoon 36, sähköteknilliseen osastoon 22, puunjalostus- osastoon 14, kemian osastoon 40, maanmittausosastoon 28 ja arkkitehti- osastoon 22. Lisäksi hyväksyttiin oppilaiksi korkeakouluun lukuvuodeksi 1945—1946 47 ylioppilasta.

Korkeakoulussa opintoja harjoittaneiden kokonaisluku oli syysluku- kaudella 1 370 ja kevätlukukaudella 1 377. Kertomuksen loppuun on liitetty taulukko, joka osoittaa, miten kokonaismäärät jakaantuvat eri osastoille.

Tutkinnot.

Tekniikan tohtorin arvo on 23. 1. 1945 myönnetty diplomi-insinööri *Herman Emil Stigzelius*elle, jonka väitöskirja »Über die Erzgeologie des Viljakkala-Gebietes im südwestlichen Finnland» joulukuun 8 päivänä 1944 oli julkisesti tarkastettu, 31. 8. 1944 diplomi-insinööri *Gösta Silén*ille, jonka väitöskirja »Untersuchungen über das Problem der Egalisierung bei der sauren Wollfärbung» elokuun 8 päivänä 1944 oli tarkastettu, 17. 4. 1945 diplomi-insinööri *Reino Ahti Aslak Ajolle*, jonka väitöskirja »Tampereen liikennealue» 9. 12. 1944 oli julkisesti tarkastettu, 19. 12. 1944 diplomi-insinööri *Mauno Daniel Kajamaalle*, jonka väitöskirja »Topografisen kartoituksen perusteista erityisesti Suomen oloja silmälläpitäen» joulukuun 18 päivänä 1944 oli julkisesti tarkastettu.

Lukuvuoden 1944—45 aikana ovat korkeakoulun loppututkinnon suorittaneet:

yleisten tieteiden osastossa:

fil. maist. *Ilmari Sala* (19/10—44), fil. maist. *Aino Pekkarinen* (5/2—45),
Harkko Jalmari Helvelahti (15/6—45).

Rakennusinsinööriosastossa:

1) *rakennustekniikan sekä tien- ja vesirakennuksen opintosuunnalla:*

Lars Viktor Vilhelm Jansson (23/1—45), *Risto Rurik Ruso*, merkinnällä »oivallisesti» (16/4—45), *Tuomas Antero Kallio* (5/5—45), *Reino Juhani Savolainen* (6/6—45), *Aarne Eemil Forsblom* (27/6—45), *Olavi Armas Karakorpi* (27/6—45).

2) *maatalouden vesirakennuksen opintosuunnalla:*

Veikko Väinämöinen Seppälä (9/4—45), *Jaakko Eemil Tuomala* (9/4—45), *Eero Erkki Suksi* (9/4—45), *Jorma Pellervo Nikula* (9/4—45), *Age Adhemar Ahnger* (16/4—45), *Juho Ilmari Kukkula* (27/6—45) ja *Jouni Ilmari Kauma* (27/6—45).

Koneenrakennusosastossa:

koneenrakennuksen opintosuunnalla:

1) *Matti Jaakko Vanamo* (19/9—44), *Jan-Erik Jansson* (19/12—44),
Nils Henrik Öster (20/1—45), *Alf Fritjof Ludvig Andréén* (28/2—45),

Rorf Roland *Hansson* (20/3—45), Urpo Matias *Hilksa* (18/5—45), Erik Johan *Silfverberg* (4/6—45), Leo Ilmari *Suurla* (4/6—45), Klaus Antti Hjalmar *Meurman* (15/6—45) ja Per Holger Ferdinand *Sahlberg* (15/6—45.

Sähkötekniillisessä osastossa:

Heikki *Lano* (1/9—44), Olli *Vuorinen* (1/9—44), Uolevi *Luoto* (12/4—45), Matti *Vihuri* (2/5—45), Osmo *Simola* (13/6—45), ja fil. kand. Alpo *Kännö* (13/6—45).

Puunjalostusosastossa:

Lars Erik Immanuel *Backman* (19/9—44), Lars Eero *Timgren* (27/11—44), Niilo Erik *Ryti* (7/12—44), Pehr Gustaf-Adolf *Michelsson* (21/2—45), Ahto Kalevi *Koski* (28/4—45), Kalle Aatos *Parpala* (28/4—45), Valde Arnold *Kärkäs* (8/9—45), Bengt *Thordsson Brenner* (8/6—45), Jaakko Johannes *Alanen* (27/11—44), Arto Antero *Vesanto* (1/7—44) ja Gösta Harald *Vihtavuori* 1/7—44).

Kemian osastossa:

a) Raakel *Porvari* (13/7—44), Lassi Olavi *Nurmi* (13/7—44), Jorma Tuomas *Taitto* (13/7—44), Aune Helena *Rokka* (17/8—44), Hilikka Viola *Linna* (17/8—44), Teuvo *Ilmonen* (28/8—44), Eeva *Tanner* (31/10—44), Lars Erik *Westerholm* (28/11—44), Runar *Svensson* (21/3—45), Aarni *Alanko* (9/4—45), Osmo *Tuori* (16/5—45), Henrik *Paersch* (28/5—45), Aksel Sigvald *Helenius* (14/6—45), Juhani *Kalla* (14/6—45), Börje *Grönqvist* (14/6—45), Elsi *Meurman* (27/6—45), Eirik Arnold *Pawli* (27/6—45), Osmo Olavi *Kinos* (27/6—45).

2) vuoriteollisuuden opintosuunnalla:

Ilmo *Okkonen* (28/8—44).

Maanmittausosastossa:

a) maanjakotekniikan insinööritutkinnon:

Kalervo Ilmari *Kyrölä* (11/10—44), Kai Antero *Niilekselä* (17/3—45), Martti Olavi *Kinnunen* (19/3—45), Pentti Henrik *Pietilä* (19/3—45), Toivo Aarre Evert *Oikkonen* (23/4—45), Yrjö Veikko *Liimatainen* (23/4—45), Heikki *Anttinen* (23/4—45), Einari *Lavonen* (19/5—45), Veli Heikki *Eronen* (19/5—45) Kalevi *Hirvikallio* (7/6—45), Armas Daniel *Majapuro* (7/6—45), Osmo Aatos *Rasilo* (7/6—45), Väinö Sakari *Skinnari* (7/6—45), Pauli Valjus (7/6—45), Marja Katriina *Pettinen* (o. s. *Hovi*) (21/6—45), Aimo Vilhelm *Pietiläinen* (21/6—45) ja dipl.-ins. Reino Heikki *Hietalahti* (21/6—45).

b) geodesian insinööritutkinnon:

Berthel Jarl Uolevi *Nuotio* (17/6—44), Jorma Johannes *Laurikainen* (19/3—45).

Arkkitehtiosastossa:

Pirkko *Hirvelä* (19/7—44), Siiri Maija *Lakomaa* (6/9—44), Hilikka *Luotola* (5/3—45), Karl Ruben *Lindgren* (28/3—45) ja Anton Eliel *Muoniovaara* (31/4—45).

Tutkinnon ensimmäisen eli yleisen osan ovat lukuvuoden 1944—45 aikana suorittaneet:

1) *yleisten tieteiden osastossa*: fil. maist. Aino *Pekkarinen* (15/1—45).

Rakennusinsinööriosastossa:

Hans Robert *Kivisild* (27/9—44), Matti Kullervo *Kallio-Koski* (27/9—44), Kaarlo Aatos *Saario* (27/9—44), Harry Mauri *Sistonen* (27/9—44), Esko *Pero* (22/12—44), Matti Uolevi *Vuorio* (22/12—44), Keijo Aukusti *Tujunen* (5/2—45), Juhani Jaakko *Korhonen* (26/2—45), Allan Armas *Nordlund* (26/2—45), dipl.-ins. Mikko *Nurminen* (26/2—45), Teppo Antero *Suvas* (26/2—45), dipl.-ins. Niilo *Luoma* 19/3—45), Pentti Samuli *Mattila* (19/3—45), Kurt Konrad Eugen *Widbom* (19/3—45), Jorma Johannes *Puttonen* (20/4—45), Aimo Ensio *Lahti* (4/5—45), ja Reima Ilkka *Ilmari Paaja* (25/5—45).

Koneenrakennusosastossa:

Tapio Kullervo *Sakari* (13/11—44), Reino Kustaa *Lampelto* (9/12—44), Kasper Mikael *Pajanen* (9/12—44), Mauno Toivo *Heikkilä* (22/12—44), Björn Olavi *Immonen* (22/12—44), Kurt Börje *Bredström* (5/2—45), Veijo Kalevi *Kokkonen* (5/2—45), Alpo Tapio *Salo* (5/2—45), Bo Evert *Skogström* (5/2—45), Matti Kalevi *Arvola* (26/2—45), Kurt Göran *Berg* (26/2—45), Kalle Sakari *Haara* (26/2—45), Vilho Sakari *Tynni* (26/2—45), Aarno Ragnar *Ekelund* (19/3—45), Toivo Kyösti Juhani *Hallikainen* (20/4—45), Kaarlo Henrik Johannes *Heinonen* (20/4—45), Raimo Jaakko *Häkkinen* (20/4—45), Arvo Vilhelm *Lystinen* (20/4—45), Urpo Matti *Ratia* (20/4—45), Lauri Arvo Johannes *Rousi* (20/4—45), Helge Carl Erik *Fredriksson* (4/5—45), Jouko Untamo *Larmo* (25/5—45), Carl Örn-Ulf *Westman* (25/5—45), fil. kand. Anders Fritiof Paul *Bremer* (15/6—45), ja Aimo Ensio *Lahti* (15/6—45).

Sähkötekniillisessä osastossa:

Matti Solmu Olavi *Siukola* (27/9—44), Johan Erik Sigvard *Franzén* (13/11—44), Per Harry *Pettersson* (9/12—44), Paavo *Sihvola* (26/2—45), fil. maist. Arvi *Artama* (25/5—45), Alf Paul *Karlsson* (25/5—45), Pentti Emil *Mattila* (15/6—45) ja Erkki Sointu *Santalahti* (15/6—45).

Puunjalostusosastossa:

Klaus Olavi *Sormanto* (27/9—44), Kalervo Leander *Mattila* (13/11—44), Pekka *Pohtimo* (17/11—44), Pentti Esko *Petäjä* (5/2—45), Lars Johan *Hännunkari* (26/2—45), Keijo Väinö Olavi *Leppävuori* (26/2—45), Esko Veli *Brusila* (26/2—45), Aadam Alvar *Kulju* (26/2—45), Juha Olavi *Könönen* (26/2—45) ja Matti Oskari *Rautakorpi* (9/4—45).

Kemian osastossa:

Heikki Kustaa *Kerkkonen* (27/9—44), Brita Maria *Heikel* (27/9—44), Aino Elsi *Meurman* (27/9—44), Matti Johannes *Riala* (27/9—44), Heikki Osa Tapio *Paloheimo* (9/12—44), Lahja Ida *Komulainen* (22/12—44), majuri Unto Oskar *Petäjä* (22/12—44), Pekka *Rautala* (22/12—44), Kirsti Inkeri *Tolonen* (22/12—44), Antti Ensio *Väihkönen* (22/12—44), Tom Harald *Johnsson* (26/2—45), Unto Osmo Olavi *Ruokonen* (26/2—45), Carl Edvin Folke *Aminoff* (19/3—45), Hilikka-Liisa *Arjas* (9/4—45), Derrick Martin *Ekström* (20/4—45), Paavo Matti *Heinonen* (4/5—45), Ritva Laila Aleri *Penttilä* (4/5—45), ja Ben Robert *Lindén* (25/5—45).

Maanmittausosastossa:

Juuso Heino *Helme* (27/9—44), Eero Vilho *Hänninen* (27/9—44), Pekka Aatos *Saarelainen* (27/9—44), Toivo Ilmari *Siikarla* (27/9—44), Pekka Ilmari *Tulkki* (22/12—44), Lauri Ludvig *Lius* (5/2—45), Pentti Yrjö Olavi *Eloniemi* (5/2—45), Halfdan *Eklund* (26/2—45), Ilmo Allan Kalevi *Kaira* (26/2—45), Jorma Uolevi *Nuoronen* (26/2—45), Pentti Kaarlo *Aalto* (19/3—45), Ossi Olavi *Pulkkinen* (19/3—45), Antti Vilhelm *Pohjola* (19/3—45), Uno Vilho *Helava* (9/4—45), Mer Hilma *Saarinen* (9/4—45), Veikko Evert *Nurmi* (4/5—45), Aarne Keijo *Rainesalo* (15/6—45) ja Juhani Armas *Kaukomieli Rankka* (15/6—45).

Arkkitehtiosastossa:

Kaisa Helena *Harjanne* (27/9—44), Marja Helena *Koskelo* (27/9—44), Eva Kristina Elisabeth *Meurman* (27/9—44), Elsa Kaisa *Mäkinen* (27/9—44), Jaakko Sakari *Paatela* (27/9—44), Sirkka Marja *Kyllikki Kara-*

salo (o. s. Tuomi) (27/9—44), Kaija Marita *Hurtta* (26/2—45), Olli Heikki *Kestilä* (26/2—45), Keijo *Petäjä* (26/2—45) ja Bertel Edvard Leonard *Gripenberg* (4/5—45).

Ylioppilasyhdistykset.

Korkeakoulun ylioppilaskunnan jäsenluku on syyslukukaudella ollut 1 370, josta määrästä on kuulunut suomenkieliseen osakuntaan 1 131 ja ruotsinkieliseen 239. Kevätlukukaudella on kunnan jäsenlukumäärä ollut 1 137 ja osakuntain 1 137 ja 240. Syyslukukaudella opiskeli 148 naisylioppilasta ja kevätlukukaudella 149. Ylioppilaskunnan puheenjohtajana on toiminut diploomi-insinööri *Ossi Kivelä* ja varapuheenjohtajina diploomi-insinöörit *Rurik Gustafsson* ja *Olavi Neuvo*. Ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtajana on ollut tekniikan ylioppilas *Veli-Mies Vesihäisi*.

Suomenkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *B. Wuolle*, hänen erottuaan valittiin inspektoriksi toukokuussa 1945 professori *Rahola*. Osakunnan puheenjohtajana oli diploomi-insinööri *Helmer Littu* ja varapuheenjohtajana tekniikan ylioppilas *Paavo Lehtinen*.

Ruotsinkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *Harald Kyrklund* ja puheenjohtajana tekniikan ylioppilas *E. E. B. Holmström*.

Erikoisharrastusten ylläpitämiseksi on ylioppilaskunnan keskuudessa toiminut useita vapaita yhdistyksiä ja seuroja: Arkkitehtikilta, Rakennusinsinöörikilta, Kemistien Kilta, Koneinsinöörikilta, Puunjalostajakilta, Sähköinsinöörikilta, Naisten Klubi, Polyteknikkojen Orkesteri, Polyteknikkojen Kuoro, Polyteknikkojen Ilmailukerho ja Polyteknikkojen Urheiluseura.

Opintoretkeilyt.

Lukuvuoden kuluessa ovat opintoretkeilyjä tehneet: osa rakennusinsinööriosaston ylioppilaita Raumalle, Harjavaltaan, Kokemäelle ja Tampereelle, 36 koneenrakennusosaston ylioppilasta professori Wuolteen johdolla Tampereelle ja Poriin, 6 tekstiiliteollisuuden opintosuunnan ylioppilasta professori Simolan johdolla Tampereelle ja 25 kemian osaston ylioppilasta professorien Hirnin ja Tikan johdolla Lahteen ja Turkuun.

Stipendit ja apurahat.

Korkeakoulun eri lahjoitusrahastoista myönnettiin kesäkuussa 1945 stipendejä seuraaville: J. Palménin rahastosta ylioppilas *Paavo Sihvolalle* ja ylioppilas *Tapani Niroselle* kummallekin 3,500 markkaa, J. Sohlmanin rahastosta ylioppilas *S. Franzénille* 3,500 markkaa, Sanmarkin rahastosta

ylioppilas *Anna-Liisa Mertaojalle* 3,000 markkaa ja ylioppilas *Leo Jakobsonille* 2,400 markkaa.

Joulukuun 19 päivänä 1944 myönsi hallintokollegi apurahan seuraaville sotapalveluksesta palaaville Teknillisen korkeakoulun ylioppilaille:

Rakennusinsinööriosasto:

1 800 markkaa seuraaville:

A. A. Ahnger, A. E. W. Arve, M. Autio, T. T. Eloranta, H. V. Hanhiova, A. A. Hämäläinen, V. M. Häyhä, O. A. Karakorpi, L. S. Keinonen, S. I. Kokkinen, E. O. Kokkonen, A. V. Kännö, J. V. Köppä, T. S. Rissanen, R. R. Ruso, K. A. J. Sallinen, L. G. Seppovaara, E. E. Suksi, A. O. Tiainen, T. R. Toivonen, O. O. E. Törmänen, V. K. Urrila, K. K. E. Widbom, E. T. Vienonen.

1,200 markkaa seuraaville:

Hj. G. Brotherus, E. J. E. Durchman, E. A. Hietanen, L. M. Hotinen, A. L. Jansson, U. A. Jantunen, B. A. R. Johnson, T. A. Kallio, M. K. Kallio-Koski, U. H. Kuningas, M. V. Köppä, A. Laatikainen, A. E. Lahti, O. O. Leino, P. S. Mattila, H. O. Niilekselä, J. P. Nikula, T. I. Niskanen, Y. K. E. Niskanen, O. M. Nylund, A. Ortamo, K. B. Plato, V. K. Pulkkinen, Y. V. J. Punnonen, K. V. T. Rekola, K. A. Saario, P. S. Salla, V. V. Seppälä, E. Sirkeinen, G. Fr. Stenfors, E. O. Tiensuu, M. K. P. Vahanen, L. P. Vesterinen.

Koneenrakennusosasto:

1,800 markkaa seuraaville:

H. C. E. Fredriksson, R. R. Hanson, M. T. Heikkilä, U. M. Hilska, L. A. Holmström, V. I. Hotti, M. M. J. Ilpoinen, U. U. Karjalainen, S. K. Koskinen, E. O. Kiuru, U. K. Laakso, A. E. Lahti, N. K. J. Lindroos, P. M. Meura, P. V. Peitsamo, R. K. Pieviläinen, T. A. Piitulainen, E. Pitkänen, J. A. Pyrhönen, A. A. Sirelius, E. A. Suominen, O. T. Suominen, V. S. Tynni, A. A. Vertanen.

1,200 markkaa seuraaville:

K. J. Aho, R. S. Ervanne, V. I. Hurmerinta, M. Häsänen, V. Ikonen, E. O. M. Joutsen, A. Kivikoski, P. I. Korhonen, P. Koskinen, T. H. Kuusalo, J. Laitinen, E. H. Lehelä, L. L. Piippo, K. K. U. Puustinen, L. O. Pöntytynen, J. V. E. Pöyry, A. O. Routio, T. K. Sakari, M. A. Salminen, V. A. Salonen, K. J. Temmes, S. A. Westman, U. S. Vuola.

Sähköteknilinen osasto:

1,800 markkaa seuraaville:

A. P. Ahonen, M. Haakana, E. J. Hakonen, A. K. Heilala, K. I. Kahra, V. R. Kiuru, P. A. Koponen, E. I. Korppi-Tommola, A. T. Kännö, E. M. A. Lindström, V. A. Lippo, L. L. Maltari, V. O. Muittari, L. T. Olkinuora, L. S. Pelkonen, E. A. Pennanen, U. A. Peurón, P. K. Polso, V. M. Salenius, N. M. Siro, K. M. Tanttu, J. Tevanto, E. O. Toiviainen, O. Vaaranieniemi.

1,200 markkaa seuraaville:

P. Alajoki, M. V. Bärlund, J. T. Ekqvist, R. H. Haglund, O. S. Hassi, T. O. Jokinen, H. Kaasalainen, R. V. Karasalo, A. U. O. Kilpinen, T. Kohonen, T. P. Korhonen, M. E. Kurkinen, T. K. Leskinen, P. E. Markkula, E. Mäkelä, T. K. Nurminen, K. O. S. Paalanen, A. O. Penttinen, E. E. Piironen, P. J. Rautimo, H. J. Rokka, L. E. Sangder, E. J. Sipilä, V. O. Tiainen, V. V. O. Vahvaselkä, H. A. Vehkaoja.

Puunjalostusosasto:

1,800 markkaa seuraaville:

B. O. Immonen, S. A. Jyrkinen, S. A. Lampi, T. O. Matilainen, M. V. Mäkinen, P.-E. Ohls, K. E. Pöllänen, E. S. Seppälä, R. O. Silventoinen, R. E. Sointu, K. O. Sormanto, L. G. Wiklund.

1,200 markkaa seuraaville:

T. O. Cederberg, L. J. Hannukari, L. A. Jutila, V. A. Kärkäs, P. A. Laakso, Å. A. Lindholm, P. G. A. Michelsson, A. E. Mäkinen, S. O. Räisänen, O. M. Sonni, B. A. Winter.

Kemian osasto:

1,800 markkaa seuraaville:

K. Borg, E. Härmäläinen, A. A. Kapanen, H. K. Kerkkonen, K. O. Kilpi, M. I. Laaksonen, E. E. A. Laasonen, J. K. K. Lehtosalo, E. E. Lähteenkorva, O. J. Mattila, E. A. Pawli, P. T. M. Pesola, E. S. Pylkkänen, H. A. Raivio, M. J. Riala, O. V. U. Runolinna, V. K. Räisänen, H. S. Suominen, V. S. Viita, A. E. Väihkönen.

1,200 markkaa seuraaville:

R. Bergström, I. R. A. Huhtanen, T. Järveläinen, P. Kinnarinen, A. O. Kirjonen, K. I. Kitunen, A. E. J. U. Kyöstilä, T. E. Lukkarinen, V. M. E. J. Merenmies, E. I. Niemistö, C. E. Pellfolk, L. A. Pihkala, K. P. Rautio, P. P. Rissanen, E. A. T. Sauli, Y. H. S. Seeste, M. S. Sulonen,

E. E. S. Tuominen, T. K. Tyynelä, E. V. T. Tuominen, J. A. Tuori, V. E. Veijola.

Maanmittausosasto:

1,800 markkaa seuraaville:

P. A. Ahola, E. V. Hänninen, A. H. Koistinen, E. A. K. Korhonen, V. Könönen, Y. I. Koppinen, S. H. J. Laurila, E. Lavonen, I. A. Leinonen, A. V. Pohjola, V. Puhalainen, T. I. Saavalainen, V. E. S. Sarkia, T. I. Siikarla, M. J. Siltalehto, A. S. J. Tiainen, Y. J. Typpi, P. Valjus.

1,200 markkaa seuraaville:

P. K. Aalto, H. Anttinen, L. J. Elomaa, V. E. Erkkola, N. E. J. Erosuo, M. Jalkanen, I. A. K. Kaira, K. W. Kangas, A. O. Karjalainen, U. P. Kupiainen, V. J. Laine, K. P. Laitakari, H. Leinonen, Y. I. Nieminen, L. I. Niskanen, H. A. H. Raevaara, O. A. Rasila, P. A. Saarelainen, E. K. Salmela, M. K. Viheriälä.

Arkkitehtiosasto:

1,800 markkaa seuraaville:

E. V. Andersson, S. G. Boström, J. Kankkunen, P. O. Lehtinen, O. I. Leppämäki, R. A. Sammalkorpi, H. M. Sistonen, P. E. W. Tala, I. P. Tukkila, A. J. Valtiala, O. T. Vikstedt.

1,200 markkaa seuraaville:

P. Ahola, G. Bergman, V. A. Hämäläinen, E. P. Järventaus, J. E. Kaikkonen, V. O. Kauppinen, N. B. Kostiaisen, E. L. Linnala, M. J. Melakari, T. A. Peltola, V. V. Rauhala, O. O. Salokannel, O. O. Tuomisto.

Huhtikuun 17 päivänä myönsi hallintokollegi korkeakoulun käyttövaroista stipendejä yht. 366,000 mk seuraaville ylioppilaille:

Rakennusinsinööriosasto:

M. Artukka (3,600 mk), S. I. Kokkinen (6,000 mk), I. Kortesuoma (6,000 mk), A. Koskinen (6,000 mk), M. Köppä (6,000 mk), P. J. Laurila (6,000 mk), P. Luoma (3,600 mk), R. Mussalo (3,600 mk), T. Määttänen (3,600 mk), T. Niskanen (6,000 mk), I. V. O. Pirhonen (6,000 mk), E. Pitkänen (3,600), S. Rahtu (6,000 mk), K. Rekola (3,600 mk), R. Ruso (3,600 mk), A. V. Sandström (6,000 mk), S. Smeds (6,000 mk), B. S. K. Söderberg (3,600 mk), P. Tupamäki (3,600 mk).

Koneenrakennusosasto:

B. H. Högström, (6,000 mk), *V. Ikonen* (6,000 mk), *P. Y. Joensuu* (6,000 mk), *T. V. Lahti* (3,600 mk), *L. V. Lindholm* (6,000 mk), *E. K. Poltto* (3,600 mk), *E. D. J. Rosberg* (3,600 mk), *B. V. Salenius* (3,600 mk), *E. J. Saro* (4,800 mk), *K. S. Suvanto* (6,000 mk), *M. M. Turppa* (6,000 mk), *W. A. Wahlstedt* (6,000 mk), *M. Valmari* (6,000 mk), *V. O. Vikman* (6,000 mk), *K. Å. Vikstedt* (6,000 mk), *Y. K. Vuori* (6,000 mk).

Sähköteknillinen osasto:

O. Kivikoski (6,000 mk), *M. J. Koskinen* (6,000 mk), *T. U. Korte* (6,000 mk), *N. J. Myrberg* (6,000 mk), *P. K. Polso* (6,000 mk), *E. J. Sipilä* (6,000 mk), *P. J. Tamminen* (6,000 mk), *R. U. Valhelm* (6,000 mk), *E. L. Vuento* (6,000 mk), *K. G. Åvall* (6,000 mk).

Puunjalostusosasto:

H. E. Lummaa (6,000 mk), *O. E. Montonen* (6,000 mk), *P. O. Outinen* (6,000 mk), *M. O. Rautakorpi* (6,000 mk).

Kemianosasto:

M. Laaksonen (3,600 mk), *G. Laatio* (6,000 mk), *G. Nylander* (6,000 mk), *V. Paavilainen* (6,000 mk), *E. Pawli* (1,200 mk), *H. Suominen* (6,000 mk).

Maanmittausosasto:

J. Ala-Härkönen (6,000 mk), *O. S. Koski-Lammi* (6,000 mk), *R. E. Kylänpää* (6,000 mk), *A. Laukkanen* (3,600 mk), *A. V. Linko* (6,000 mk), *A. K. Mattila* (6,000 mk), *J. J. J. Roppola* (6,000 mk), *E. K. Salmela* (6,000 mk), *P. K. Tursas* (6,000 mk),

Arkkitehtiosasto:

N. B. Meder (6,000 mk), *E. H. Melander* (6,000 mk), *V. Reinilä* (6,000 mk), *L. I. Siltavuori* (6,000 mk).

Dansk Ingeniørforeningin stipendi mk 5,000 annettiin tammikuun 30 päivänä 1945 tekniikan ylioppilas *Veijo Kiurulle*.

Lisäksi on Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö maaliskuun 19 päivänä 1944 myöntänyt sotapalveluksesta palaaville ylioppilaille apurahaa lapsi- ja opintovälineavustuksineen enintään 8 kuukauden ajaksi seuraavasti:

Rakennusinsinööriasto:

Aalto, P. J. (12,200 mk), *Arhippainen, E.* (6,600 mk), *Autio, M.* (12,200 mk), *Arve, A. E. W.* (10,600 mk), *Brandt, T. F.* (7,240 mk), *Brotherus, H. G.* (5,800 mk), *Cavonius, B. F.* (10,600 mk), *Durchman, E. J. E.* (8,200 mk), *Eloranta, T. T.* (10,600 mk), *Forssén, K. A.* (5,000 mk), *Halonén, V. P.* (12,200 mk), *Hanhiova, H. V.* (13,000 mk), *Hedval, O. H.* (9,000 mk), *Helke, E. I. E.* (10,600 mk), *Hietanen, E. A.* (12,200 mk), *Husso P. E. O.* (8,200 mk), *Hämäläinen, A. A.* (11,400 mk), *Häyhä, V. M.* (10,600 mk), *Jansson, A. L.* (10,600 mk), *Johnson, B. A.* (9,000 mk), *Juhola, M. O.* (11,400 mk), *Jussila, Y. E.* (9,000 mk), *Kallio, T. A.* (8,200 mk), *Kallio-koski, M. K.* (9,000 mk), *Karakorpi, O. A.* (13,480 mk), *Karjalainen, K. A. J.* (10,600 mk), *Keinonen, L. S.* (12,200 mk), *Kerosuo, K. S.* (10,600 mk), *Knopp, K.* (12,520 mk), *Kokkonen, E. O.* (13,480 mk), *Korhonen, J. J.* (8,200 mk), *Koskimäki, K. K.* (12,200 mk), *Kuningas, V. H.* (8,200 mk), *Kuuskoski, M. V.* (7,400 mk), *Kännö, A. V.* (7,400 mk), *Köppä, J. V.* (10,600 mk), *Lahti, A. E.* (13,000 mk), *Lappeteläinen, P. O.* (12,200 mk), *Leino, O. O.* (7,400 mk), *Mattila, P. S.* (5,800 mk), *Mikkola, J. L.* (5,000 mk), *Mäenpää, O. A.* (7,400 mk), *Mäkinen, V.* (10,600 mk), *Niilekselä, H. O.* (12,200 mk), *Niemelä, E.* (12,520 mk), *Niskanen, Y. K. E.* (12,200 mk), *Ollakka, E. A.* (9,000 mk), *Ortamo, A.* (8,200 mk), *Paaaja, R. J. J.* (14,440 mk), *Pelkkikangas, M. U.* (9,000 mk), *Plato K. B.* (9,000 mk), *Pulkkinen, V. K.* (10,600 mk), *Punnonen, Y. V. J.* (7,400 mk), *Puttonen, J.* (7,400 mk), *Revola, M. O.* (5,000 mk), *Rissanen, T. S.* (10,600 mk), *Rönqvist, R.* (12,200 mk), *Saario, K. A.* (9,000 mk), *Salla, P. S.* (12,200 mk), *Sallinen, K. A. J.* (14,440 mk), *Schmidt, A. A.* (10,600 mk), *Seppovaara L. G.* (9,000 mk), *Sirkeinen, E.* (9,000 mk), *Stenfors, G. F.* (11,400 mk), *Suksi, E. E.* (12,200 mk), *Tiainen, A. O.* (9,640 mk), *Tiensuu, E. O.* (12,200 mk), *Toivonen, T. R.* (12,200 mk), *Tuomi, S. A.* (8,200 mk), *Tujunen, K. A.* (10,600 mk), *Törmänen, O. O. E.* (12,200 mk), *Urrila, V. K.* (11,400 mk), *Vahanen, K. P. M.* (12,200 mk), *Vesterinen, L. P.* (12,200 mk), *Widbom, K. K.* (13,480 mk), *Vienonen, E. T.* (8,680 mk), *Virtanen, U. F. V.* (10,600 mk), *Wuokko, T. J.* (12,520 mk), *Harjula, E. O.* (12,520 mk).

Koneenrakennusosasto:

Aarnio, T. J. (10,600 mk), *Aho, K. J.* (10,600 mk), *Andersson, H. M.* (12,200 mk), *Andersson, S. E.* (5,800 mk), *Arho, K. K. G.* (9,000 mk), *Arponen, V. O.* (7,000 mk), *Bredström, K. B.* (8,200 mk), *Ekelund, A. R.* (5,800 mk), *Eriksson, K. B.* (5,800 mk), *Ervanne, R. S.* (12,200 mk), *Fredriksson, H. K. E.* (10,600 mk), *Haara, K. S.* (8,800 mk), *Haglund, L. A.* (10,600 mk), *Hansson, R. R.* (9,000 mk), *Heikkilä, M. T.* (12,520 mk), *Heimonen, T. J.* (5,800 mk), *Heino, E. A.* (9,000 mk), *Helle, A. E.* (5,000 mk),

Holmström, L. A. (12,200 mk), *Hotti, V. I.* (11,400 mk), *Hurmerinta, V. I.* (5,500 mk), *Huuskonen, Y. I.* (5,800 mk), *Hytönen, P. Y. A.* (11,400 mk), *Hämäläinen, S. O. T.* (11,400), *Härkönen, P. K.* (11,400 mk), *Häsänen, M.* (2,800 mk), *Ilpoinen, M. M. J.* (11,400 mk), *Joutsen, E. O. M.* (9,000 mk), *Jäntti, J. K. J.* (12,520 mk), *Järvineva, E. A.* (5,800 mk), *Kannari, M. I.* (10,600 mk), *Kantele, M. M. S.* (10,600 mk), *Kare, T. E. J.* (9,800 mk), *Karjalainen, V. V.* (10,600 mk), *Karppinen, E. E.* (12,200 mk), *Kauppinen, P. K.* (12,200 mk), *Kerkola, E. J.* (8,200 mk), *Kiuru, E. O.* (10,600 mk), *Kivikoski, A.* (10,600 mk), *Korhonen, P. I.* (10,600 mk), *Koskinen, P.* (8,200 mk), *Koskinen, S. K.* (9,000 mk), *Kuusalo, T. H.* (7,000 mk), *Laakso, V. K.* (9,000 mk), *Lahti, A. E.* (11,400 mk), *Laitinen, J.* (11,600 mk), *Leskinen, V. Y.* (10,600 mk), *Lindberg, M. J.* (10,600 mk), *Lindroos, N. K. J.* (5,800 mk), *Lystinen, A. V.* (2,000 mk), *Malmivaara, V. A. M.* (10,600 mk), *Myllylä, V. P. J.* (5,800 mk), *Nevanlinna, L. O. W.* (5,800 mk), *Niemi, S. T.* (12,200 mk), *Ojala, V.* (11,400 mk), *Pakula, A. V. V.* (11,400 mk), *Palmgren, B.* (9,800 mk), *Parkkinen, L. R.* (10,600 mk), *Peitsamo, P. V.* (11,400 mk), *Peltomäki, P. O.* (11,400 mk), *Pere, A. O.* (5,800 mk), *Pesola, J. K. K.* (12,200 mk), *Pieviläinen, R. K.* (13,000 mk), *Piippo, L. L.* (10,600 mk), *Piitulainen, T. A.* (5,800 mk), *Pyrhönen, J. A.* (4,600 mk), *Pöntynen, L. O.* (11,400 mk), *Raithalme, T. R.* (11,600 mk), *Rantanen, V.* (8,200 mk), *Rautala, Y. T.* (9,000 mk), *Reku, O. O.* (11,400 mk), *Riikkala, P. T.* (10,600 mk), *Riipinen, V. O.* (11,400 mk), *Rousi, L. A. J.* (10,600 mk), *Routio, A. O.* (11,400 mk), *Ruutsalo, K. R. K.* (8,200 mk), *Saari, S. T.* (5,800 mk), *Sakari, T. K.* (11,400 mk), *Salminen, M. A.* (10,600 mk), *Salusjärvi, H. R.* (10,600 mk), *Sandqvist, B. E.* (8,200 mk), *Santasalo, P. J.* (11,400 mk), *Schalin, P. H. B.* (9,000 mk), *v. Schalin, V. E. V.* (10,600 mk), *Siivonen, M. S.* (10,600 mk), *Sirelius, A. A.* (11,400 mk), *Suomela, V. A.* (8,200 mk), *Suominen, E. A.* (9,000 mk), *Suominen, O. T.* (9,000 mk), *Suortti, M. S.* (5,000 mk), *Särkkä, J. J.* (6,600 mk), *Söderqvist, B. O.* (7,400 mk), *Torikka, A. A.* (11,400 mk), *Tuori, Y. G.* (10,600 mk), *Turunen, E. J.* (5,200 mk), *Valanti, V. O.* (6,600 mk), *Varhee, M. I.* (8,680 mk), *Vertanen, A. A.* (11,400 mk), *Vesihiesi, V.-M.* (9,640 mk), *Viilo, J. S.* (10,600 mk), *Vuokko, A. O.* (5,800 mk), *Vuola, U. S.* (10,600 mk), *Vuoripalo, K. A.* (12,200 mk), *Öhberg, R. F.* (5,000 mk), *Öhberg, R. V.* (5,000 mk).

Sähkötekniillinen osasto:

Ahonen, A. P. (11,560 mk), *Alajoki, P.* (12,200 mk), *Björk, H. Ö.* (6,600 mk), *Bärlund, M. V.* (11,400 mk), *Ekqvist, J. T.* (4,200mk), *Ellilä, L. K.* (10,600 mk), *Granlund, B. K. G.* (11,400 mk), *Haglund, R. H.* (9,800 mk), *Hakonen, E. J.* (6,600 mk), *Hassi, O. S.* (11,400 mk), *Heideman, L. U.* (6,600 mk), *Hintikka, E.* (4,500 mk), *Holm, H. K.* (6,600 mk), *Hulkkonen,*

V. T. (11,400 mk), *Häkkinen, S.* (10,600 mk), *Ikonen, V. O.-V.* (11,400 mk), *Jahnsson, I.* (10,600 mk), *Johansson, V. A.* (7,400 mk), *Jokinen, T. O.* (9,800 mk), *Jokiniemi, M. I.* (10,600 mk), *Jussila, M. M.* (10,600 mk), *Kaasalainen, H.* (12,200 mk), *Kahra, K. I.* (12,200 mk), *Kalervo, E. O.* (6,600 mk), *Karasalo, R. V.* (11,400 mk), *Kilpinen, A. U. O.* (12,200 mk), *Kiuru, V. R.* (14,440 mk), *Kohonen, T.* (11,400 mk), *Koponen, P. A.* (12,200 mk), *Korhonen, T. P.* (10,600 mk), *Kurkinen, M. E.* (11,400 mk), *Laurovuori, H. V.* (10,600 mk), *Lehtinen, K. J.* (7,400 mk), *Lehto, J.* (6,600 mk), *Leskinen, T. K. I.* (6,600 mk), *Liljeqvist, K. P.* (11,400 mk), *Lindström, E. M.* (12,200 mk), *Lippo, V. A.* (11,400 mk), *Magnusson, B.E.T.* (6,600 mk), *Maltari, L. L.* (12,200 mk), *Markkula, P. E.* (10,600 mk), *Muittari, V. O.* (11,400 mk), *Mykkänen, O.* (9,000 mk), *Mäkinen, E. I.* (9,800 mk), *Norilo, A.* (10,600 mk), *Nurminen, T. K.* (12,200 mk), *Olkinuora, L. T. L. T.* (12,200 mk), *Paalanen, K. O. S.* (10,600 mk), *Pelkonen, L. S.* (14,440 mk), *Pennanen, E. A.* (11,400 mk), *Penttinen, A. O.* (10,600 mk), *Peurón, U. A.* (9,000 mk), *Piironen, E. E.* (10,600 mk), *Pitkänen, E. A. A.* (10,600 mk), *Päiviö, T. Y.* (10,600 mk), *Rantanen, E. J.* (6,600 mk), *Rask, T. E. E.* (11,400 mk), *Rautavirta, H. T.* (5,500 mk), *Rautimo, P. J.* (10,600 mk), *Ristaniemi, O. S.* (5,800 mk), *Rokka, H. J.* (11,400 mk), *Ryynänen, K. J.* (12,200 mk), *Salenius, V. M.* (11,400 mk), *Salmela, A. J.* (7,400 mk), *Sangder, L. E.* (11,400 mk), *Sarkava, K. J.* (9,800 mk), *Saunamäki, Y. K.* (11,400 mk), *Siro, N. M.* (11,400 mk), *Sunde, Å. J.* (11,400 mk), *Tanttu, K. M.* (7,400 mk), *Tevanto, J.* (9,000 mk), *Tiainen, V. O.* (11,400 mk), *Toiviainen, E. O.* (12,200 mk), *Toivanen, J. U.* (10,600 mk), *Tuuri, M. T.* (5,000 mk), *Urho, A. K. L.* (6,600 mk), *Vaaranieniemi, O.* (10,600 mk), *Vahvaselkä, V. V. O.* (7,400 mk), *Valle, J. K.* (10,600 mk), *Vehkaoja, H. A.* (10,600 mk), *Vesa, E.* (6,600 mk), *Westberg, B. F. V.* (11,400 mk), *Väre, A. E.* (6,600 mk), *Yrjölä, E. O.* (6,600 mk), *Åvall, L. E.* (10,600 mk), *Laurila, U. K.* (8,800 mk).

Puunjalostusosasto:

Aatola, S. A. (11,400 mk), *Cederberg, T. O.* (6,600 mk), *Elomaa, L. J.* (12,200 mk), *Eneback, C. A.* (5,000 mk), *Esilä, A. J.* (12,200 mk), *Hannunkari, L. J.* (12,200 mk), *Hyväkkö, H. A.* (8,200 mk), *Immonen, B. O.* (10,600 mk), *Jutila, L. A.* (11,400 mk), *Jyrkinen, S. A.* (12,200 mk), *Kainari, L. O.* (8,200 mk), *Koski, A. K.* (10,600 mk), *Kulmala, A. V.* (12,200 mk), *Kyrklund, B. B.* (5,000 mk), *Kärkäs, V.-A.* (12,200 mk), *Laakso, A. U.* (12,200 mk), *Laakso, P. A.* (7,400 mk), *Laasonen, E. E. A.* (12,200 mk), *Lampi, S. A.* (13,000 mk), *Lehelä, E. H.* (12,200 mk), *Leppävuori, K. V. O.* (10,600 mk), *Lindberg, E. V.* (9,000 mk), *Lindfors, H. I.* (12,200 mk), *Lindholm, Å. A.* (13,000 mk), *Lindman, A. S.* (10,800 mk), *Luotonen, L. I.* (5,000 mk),

Matilainen, T. O. (12,200 mk), *Merikanto, R. I.* (5,000 mk), *Meura, P. M.* (12,200 mk), *Mäkinen, A. E.* (11,400 mk), *Mäkinen, M. V.* (11,400 mk), *Nevalainen, K. K.* (12,200 mk), *Ohls, P. E.* (6,600 mk), *Olavinen, O. F.* (6,600 mk), *Pakkamaa, E. V.* (13,480 mk), *Petäjä, P. E.* (5,800 mk), *Pohls, A. V.* (12,200 mk), *Porthan, K. I.* (6,600 mk), *Pursiainen, E. A.* (9,000 mk), *Pättiniemi, K. J.* (9,000 mk), *Pöllänen, K. E.* (10,600 mk), *Räisänen, S. O.* (12,200 mk), *Saarinen, E.* (8,000 mk), *Salmi, P. S.* (6,600 mk), *Salonen, V. A.* (4,600 mk), *Seppälä, E. S.* (13,000 mk), *Silventoinen, R. O.* (12,200 mk), *Sjölund, U. V. H.* (12,200 mk), *Sointu, R. E.* (8,200 mk), *Sonni, O. M.* (12,200 mk), *Sormanto, K. O.* (11,400 mk), *Tiainen, O. J.* (7,400 mk), *Tikkanen, A. J.* (11,400 mk), *Ulmanen, V. T.* (11,400 mk), *Urpo, J.* (12,200 mk), *Viklund, L. G.* (11,400 mk), *Villberg, S-B.* (7,400 mk), *Vinter, B. A.* (3,800 mk), *Yrjölä, A. O.* (12,200 mk), *Sointu, R. E.* (1,400 mk).

Kemian osasto:

Ahlfors, B. K. A. (7,400 mk), *Asikainen, L. P.* (9,000 mk), *Blåberg, V. E.* (9,000 mk), *Borg, K.* (8,200 mk), *Borgström, R.* (7,400 mk), *Båsk, W.* (8,200 mk), *Damsten, T. L.* (5,800 mk), *Elo, E. A.* (8,200 mk), *Eskola, A. K.* (13,480 mk), *Frilund, K. F.* (4,600 mk), *Hallbäck, S. G. A.* (10,600 mk), *Heikinheimo, K. E. J.* (11,400 mk), *Heikinheimo, Y. K. M.* (11,400 mk), *Heiskanen, S.* (8,200 mk), *Hiltunen, V. E.* (10,600 mk), *Holma, M.* (8,200 mk), *Hämäläinen, E.* (9,640 mk), *Jalovaara, L. V.* (5,000 mk), *Jokela, L. V. J.* (10,600 mk), *Järveläinen, T. A. M.* (10,600 mk), *Kaario, M. J.* (8,200 mk), *Kapanen, A. A.* (5,200 mk), *Kerkkonen, H. K.* (10,600 mk), *Kilpi, K. O.* (10,600 mk), *Kinnarinen, P. K.* (14,440 mk), *Kirjonen, A. O.* (12,200 mk), *Kitunen, K. I.* (12,200 mk), *Koljonen, J. T.* (5,000 mk), *Koskela, E.* (12,200 mk), *Kuusniemi, V. A.* (9,000 mk), *Kyöstilä, A. E. J.* (11,400 mk), *Käyhkö, J. J.* (11,400 mk), *Lehtonen, U. U.* (7,400 mk), *Lehtonen, V. J.* (12,200 mk), *Lehtosalo, J. K. K.* (12,200 mk), *Leikko, A. A.* (5,800 mk), *Leskinen, A. I.* (10,600 mk), *Lukkarinen, T. E.* (10,600 mk), *Lähteenkorva, E. E.* (12,200 mk), *Maliniemi, M. E.* (9,000 mk), *Marttinen, P. T.* (9,000 mk), *Mattila, O. J.* (11,400 mk), *Metso, A.* (12,200 mk), *Miettinen, E. K.* (12,200 mk), *Myyryläinen, R. M.* (10,600 mk), *Niemistö, E. J.* (10,600 mk), *Nordensvan, G. K. G.* (9,000 mk), *Nyman, H. O.* (8,200 mk), *Pellfolk, C. E.* (10,600 mk), *Peltonen, E. E.* (10,600 mk), *Pennanen, K.* (8,200 mk), *Peräinen, U. J.* (8,200 mk), *Pesola, P. T. M.* (12,200 mk), *Pihkala, L. A.* (10,600 mk), *Pylkkänen, E. S.* (12,200 mk), *Pälviö, T.* (8,200 mk), *Rahola, O. T.* (5,800 mk), *Raivio, H. A.* (9,000 mk), *Rasi, Y. M.* (8,200 mk), *Rautala, P.* (9,000 mk), *Riala, M. J.* (5,000 mk), *Rintala, R. V. A.* (9,800 mk), *Rissanen, P. P.* (10,600 mk), *Rissanen, T.* (8,200 mk), *Runolinna, O. V. U.* (9,640 mk), *Ruokonen, U. O. O.* (10,600 mk), *Räisä-*

nen, V. K. (12,200 mk), *Sauli, E. A.* (6,600 mk), *Seeste, Y. H. S.* (11,400 mk), *Sevola, A. O.* (7,400 mk), *Smeds, G. J.* (7,400 mk), *Strömberg, S. O.* (9,000 mk), *Sulonen, M. S.* (10,600 mk), *Tammela, V.* (8,200 mk), *Tuominen, E. E. S.* (11,400 mk), *Tuominen, E. V. T.* (12,200 mk), *Tuori, J. A.* (9,000 mk), *Tuori, O. J. V.* (12,200 mk), *Turtiainen, E. E.* (12,200 mk), *Tyynelä, T. K.* (12,200 mk), *Valtakari, U. V.* (12,200 mk), *Veijola, V. E.* (10,600 mk), *Viita, V. S.* (11,400 mk), *Väihkönen, A. E.* (12,200 mk), *Järvinen, P. O.* (11,500 mk).

Maanmittausosasto:

Aalto, P. (13,480 mk), *Ahola, P.* (13,000 mk), *Anttinen, H.* (4,600 mk), *Eklund, H.* (8,200 mk), *Erkkola, V.* (13,000 mk), *Erosuo, N.* (11,400 mk), *Hirvikallio, K.* (6,200 mk), *Häggström, S.-O.* (12,200 mk), *Hänninen, E.* (9,000 mk), *Hänninen, U.* (13,000 mk), *Jalkanen, M.* (12,200 mk), *Jalomies, I.* (11,400 mk), *Juntila, A.* (8,680 mk), *Juntila, V.* (15,400 mk), *Kaira, I.* (12,200 mk), *Kangas, K.* (10,600 mk), *Karisto, U.* (8,200 mk), *Karjalainen, O. O.* (12,200 mk), *Karppelin, M.* (15,560 mk), *Koistinen, A.* (15,400 mk), *Koppinen, Y.* (15,400 mk), *Korhonen, K.* (7,400 mk), *Kuپیainen, U.* (11,400 mk), *Könönen, V.* (13,000 mk), *Laine, V.* (13,000 mk), *Laitakari, K.* (13,000 mk), *Laurikainen, J.* (3,800 mk), *Laurila, S.* (9,000 mk), *Lavonen, E.* (4,600 mk), *Leino, H.* (5,000 mk), *Leino, P.* (12,200 mk), *Leinonen, I.* (11,400 mk), *Liimatainen, Y.* (13,480 mk), *Lähtönen, J.* (4,000 mk), *Majapuro, A.* (15,400 mk), *Niskanen, L.* (11,400 mk), *Nuoronen, J.* (14,440 mk), *Nurmi, V.* (13,000 mk), *Nurmimaa, V.* (10,600 mk), *Oikkonen, T.* (5,000 mk), *Paanu, S.* (10,600 mk), *Palmroos, O.* (6,600 mk), *Peltonen, V.* (12,200 mk), *Piutula, M.* (13,000 mk), *Pohjola, A.* (13,000 mk), *Puhalainen, V.* (13,000 mk), *Pulkkinen, O.* (7,400 mk), *Raevaara, H.* (13,000 mk), *Rasilo, O.* (4,200 mk), *Raunio, K.* (10,600 mk), *Rimpiläinen, K.* (7,400 mk), *Saarelainen, P.* (13,480 mk), *Saavalainen, T.* (16,600 mk), *Sarkia, V.* (8,200 mk), *Sarotie, E.* (8,200 mk), *Siikarla, T.* (15,400 mk), *Siltalehto, M.* (7,400 mk), *Skinnari, V.* (14,440 mk), *Tiainen, A.* (12,200 mk), *Tiensuu, K.* (10,600 mk), *Tuhkanen, A.* (7,400 mk), *Tuuri, E.* (14,440 mk), *Typpi, Y.* (12,200 mk), *Valjus, P.* (13,000 mk), *Westerlund, E.* (10,600 mk), *Viheriälä, M.* (13,000 mk).

Arkkitehtiosasto:

Ahola, P. (9,000 mk), *Andersson, E. V.* (12,200 mk), *Boström, S. G.* (6,600 mk), *Haapala, M.* (8,200 mk), *Hakanen, A. V.* (4,000 mk), *Hakuri, M. V.* (7,000 mk), *Heimo, T. A.* (9,800 mk), *Heinänen, L.* (9,000 mk), *Hyvärinen, E. K.* (8,200 mk), *Hämäläinen, V. A.* (12,200 mk), *Järventaus, E. P.* (10,600 mk), *Kaikkonen, J. E.* (10,600 mk), *Kajava, E. A.* (9,000

mk), *Kankkunen, J.* (5,400 mk), *Kantele, O. J.* (9,000 mk), *Karkulahti, M. A. E.* (12,200 mk), *Karppinen, V. O.* (5,800 mk), *Keränen, V. K.* (10,600 mk), *Kråkström, E. E.* (10,600 mk), *Lehtinen, P. E. O.* (6,200 mk), *Lehtinen, P.-O.* (13,000 mk), *Leppämäki, O. I.* (12,200 mk), *Lindfors, T. I.* (10,600 mk), *Linnala, E. L.* (8,200 mk), *Nironen, E. S.* (9,000 mk), *Peltola, T. A.* (12,200 mk), *Petäjä, K. J.* (10,600 mk), *Rauhala, V. V.* (8,200 mk), *Rejström, L. A.* (10,600 mk), *Rihlana, S. K.* (10,600 mk), *Salokannel, O. O.* (13,500 mk), *Sammalkorpi, R. A.* (11,400 mk), *Sipari, O. A.* (11,400 mk), *Sistonen, H. M.* (9,800 mk), *Ström, K.* (12,200 mk), *Tala, P. E. V.* (7,400 mk), *Talvisara, A. E.* (12,200 mk), *Tamminen, L. A.* (13,000 mk), *Tukkila, I. P.* (9,000 mk), *Tuomisto, O. O.* (5,000 mk), *Vainio, P. U.* (5,000 mk), *Vainio, T. U.* (6,600 mk), *Valtiala, A. J.* (13,000 mk), *Vikstedt, O. T.* (10,600 mk), *Vuorinen, V. I.* (5,000 mk).

Kirjasto.

Kirjasto, joka pommituksen ja tulipalon tuhoamana joutui alkamaan aivan alusta, on kuluvan lukuvuoden aikana kuitenkin onnistunut hankkimaan niin paljon kirjallisuutta, että korkeakoulun opiskelijain kipein kirjallisuuden tarve on jotenkin voitu tyydyttää. Lukuvuoden lopussa oli kirjaston luetteloihin merkitty 4,110 nidosta, joista lahjoina oli saatu 876. Tähän määrään ei sisälly suuri joukko toistaiseksi vain provisoorisesti luetteloituja lahjakirjoja, joita on saatu sekä kotimaasta että Ruotsista. Korkeakoulun aloja lähellä oleville piireille kotimaassa lähetetty kierto- kirje on tuottanut hyviä tuloksia. Kotimaisia lahjoittajia on ollut n. 200. Tähän lukuun eivät sisälly ne, joitten lupaamia lahjoituksia ei vielä ole voitu ottaa vastaan tilanpuutteen ja pätevän työvoiman vähyyden takia. Ruotsissa pani Svenska teknologföreningen yli-insinööri Rolf Steenhoffin johdolla toimeen keräyksen Teknillisen korkeakoulun kirjaston hyväksi. Sen tuloksena saapui kesäkuussa lähes 4 tonnia teknillistä kirjallisuutta, jonka huolellinen järjestäminen ja lähetys oli ollut Tekniska Museet'in intendentin Thorsten Althinin tehtävänä. Myöskin ulkopuolella tämän suurkeräyksen ovat useat ruotsalaiset yksityishenkilöt ja yhteisöt lähettäneet lahjakirjallisuutta kirjastolle.

Kirjalainojen luku oli 1,254. Otettuja kirjalainoja uudistettiin 822 kertaa. Lainausten yhteinen määrä oli siis 2,076.

Aikakauslehtiä on kirjastoon tullut 256, näistä lahjoina 159. Erillistä lukusalia ei ole ollut.

Kirjaston aukioloajat:

lukukauden aikana arkipäivisin klo 10—15, joululoman aikana arkipäivisin klo 10—12 sekä kesäloman aikana keskiviikkoisin ja torstaisin klo 10—12.

Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila joulukuun 31 päivänä 1944 oli seuraava:

J. Ph. Palménin	rahasto	157,385: 70
C. G. Sanmarkin	»	139,063: 90
Aug. Palmbergin	»	158,471: 20
H. ja E. Hallonbladin	»	115,119: 85
Joh. Sohlmanin	»	85,107: 10
G. W. Sohlberg Oy:n	»	142,948: 35
Teknillisten tieteiden	»	89,880: 45
K. Lindahlin	»	115,344: 65
F. Sjöströmin	»	79,955: 20
W. Thomén	»	83,281: 90
Töölön Sokeritehdas Oy:n	»	65,332: 90
J. Brehmerin	»	52,655: 30
A. Wreden	»	38,326: 20
Polyteknillisen Opiston	»	38,732: 25
G. L. Lundgrenin	»	28,393: 95
E. Lekven	»	20,209: 80
Aleksanteri II:n	»	19,364: 80
Usko Nyströmin	»	72,817: 50
J. E. Rynénin	»	59,088: 10
Palovakuutusyhtiö Pohjolan rahasto		41,328: 35
G. Cygnaeuksen	»	6,786: 05
Leo Lindelöfin	»	6,272: 45
Suomen Sotalaitoksen	»	12,307: 80
A. O. Saelanin	»	2,712: 40
Jussi Paatelan	»	63,830: 05
Kansallis-Osake-Pankin	»	542,806: 70
Oy Strömberg Ab:n	»	1,263,405: 20
Arkkitehti Vähäkallion	»	1,000,000: —

Tähän tulee lisäksi Julius Tallbergin rahasto, josta annetaan opintolainoja Teknillisen korkeakoulun opiskelijoille.

Lukuvuoden kuluessa on korkeakoululla ollut ilo vastaanottaa kaksi huomattavaa lahjoitusta: arkkitehti Väinö Vähäkallio on lahjoittanut 1,000,000 ja Palovakuutusyhtiö Pohjola 40,000 mk.

Sitäpaitsi on korkeakoulu saanut vastaanottaa kirjalahjoituksia useilta laitoksilta ja yksityisiltä henkilöiltä.

Selvitys Teknillisen korkeakoulun opettajien toiminnasta.

Määräajan kuluessa ovat seuraavat Teknillisen korkeakoulun professorit, lehtorit ja erikoisopettajat ilmoittaneet toiminnastaan lukuvuoden 1944—1945 aikana.

Ahlfors, K. Axel, professori, v. t. koneenrakennuksen opettaja. Seuran »Svenska tekniska vetenskapsakademien i Finland» jäsen ja sihteeri. Jäsen seurassa »Tekniska Föreningen i Finland».

Ahlstedt, T., sähkötekniikan erikoisopettaja. Poikkeamisena ohjelmasta pitänyt rinnakkaisluennot yleisessä sähkötekniikassa, 2 v. t.

Alanko, Uno, taiteilija, mallipiirustuksen ja vesivärimaalauksen erikoisopettaja. Antellin taidekokeelmien valtuuston jäsen.

Brotherus, Hjalmar Viktor, fysiikan professori. Pitänyt kevätlukukaudella luentoja myös teknillisessä lämpöopissa. Teknillisen korkeakoulun yleisten tieteiden osaston johtaja ja kielitutkintolautakunnan jäsen. Helsingin Yliopiston fysiikan dosentti, ylioppilastutkintolautakunnan jäsen, hydrografisen toimiston asiantuntija, valtion tieteellisen keskuslautakunnan jäsen, nuorten tieteenharjoittajain apurahalautakunnan jäsen, Kordelinin säätiön tieteen jaoston varapuheenjohtaja. Suomen tiedeakatemian, Suomalaisen tiedeseuran, Suomen maantieteellisen seuran jäsen, ääniteknillisen yhdistyksen puheenjohtaja.

Buch, Kurt Karl Wilhelm, yliopiston ruotsinkielinen kemian professori. Hoitanut yhdessä professori Kaukon kanssa epäorgaanisen kemian professorinvirkaa. Julkaissut lukuvuoden aikana »Biokemiska ämnesomsättningen i Östersjön», 10 sivua Suomen kemistiseuran juhlaulkaisussa 1944. »Dithizonmetoden för bestämning av zink och koppar i naturliga vatten», 13 sivua, Suomen kemistiseuran julkaisussa n:o 1—2 1944.

Castrén, Reino Jalma, liikennetalouden dosentti. Tarkastanut insinööri Reino Ajon tekniikan tohtorinarvon saavuttamiseksi julkaiseman väitöskirjan »Tampereen liikennealue». Päätoimi: Rautatiehallituksen II luokan ratainsinööri, mistä 16. 4. 1944 määrätty toistaiseksi toimimaan Tilastollisessa Päätoimistossa (kansainvälisen tilaston toimiston päällikkönä). Ylennetty insinöörimajuriksi 27. 7. 1944.

Eiro, Olavi Veikko, hitsaustekniikan erikoisopettaja. Päätoimi 15. 1. 1945 saakka: Ammattienedistämislaitoksen yliopettajana (metalliala) ja 15. 1. 45 alkaen Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen tutkimusinsinöörinä (hitsaus), määrätty 14. 9. 1944 höyrykattilakomitean jäseneksi. Suomalaisen Teknikkojen Seuran jäsen. Osallistunut 5. 6.—7. 6. 1945 ESAB:in hitsausinsinöörien kokoukseen kauppa- ja teollisuusministeriön apurahalla. Valvonut 1944 puolustusministeriön polttoainesäiliöiden hitsaustyöt.

Elfvig, Erik Gustav, matematiikan lehtori. Toiminut matematiikan v. t. ruotsinkielisenä professorina Helsingin Yliopistossa. Julkaissut yhdessä I. Hustick'in kanssa »Die Radialzuwachsvariationen der Waldgrenzkiefer», 18 s. Helsinki, Soc. Sc. Fenn., Comm. Biol. IX. 8.

Enkvist, Terje Ulf Eugen, orgaanisen kemian dosentti, Luennoinut orgaanisen kemian työmenetelmistä ja -välineistä ja orgaanisen kemian kirjallisuuden käytöstä. Kevätlukukaudella vapautusta luennoimisvelvollisuudesta tutkimustöiden suorittamista varten. Helsingin Yliopiston kemian apulainen. Oy Keskuslaboratorion orgaaniskemiallisen osaston päällikkö. Julkaissut v. 1944: Finska Kemistsamfundet 1891—1941. 50 s. Suomen Kemistiseuran Tiedonantoja 52, 45 (1943). G. K. Bergman in memoriam. 10 s. Societ. Scient. Fennica, vuosikirja XXIII C N:o 11. — Some observations on the determination of fatty and resin acids in raw tall-oil. 14 s. Suomen Paperi- ja Puutavaralehti n:o 24, 1944. — Katalyse bei der Decarboxy-

lierung der Ölsäure (yhdessä Olavi Kinoksen kanssa). 3 s. Suomen Kemistiseuran Tiedonantoja 53, 22. — Inverkan av kvicksilverföreningar på avspjälkningen av ammoniak ur asparaginsyra (yhdessä K. Mäkelän kanssa). 3 s. Suomen Kemistiseuran Tiedonantoja 53, 38. — Organische Katalysatoren für die Abspaltung von Kohlenoxyd aus Formamid. IV. Mitteil. Einfluss der Reaktionsbedingungen und Erscheinungen der Autokatalyse (yhdessä Nils Lindholmin, Tapio Ollarin ja Pirkko Päiväsalon kanssa). 37 s. Societ. Scient. Fennica. Commentat. phys.-mathemat. XIII. 1. Johtanut Keskuslaboratoriossa m. m. voiteluöljyn valmistusta tervasta, mäntyöljystä ja erilaisesta tärpätistä koskevia tutkimustöitä.

Erkkilä, Sven Artur. Hygienian erikoisopettaja. Helsingin Yliopiston sosiaali-lääketieteen dosentti ja hygienian laitoksen v. t. assistentti. Kivelän sairaalan mielitautien osaston alilääkäri. Julkaissut: »Uusi menetelmä sikiön asfyksiakuoleman toteamiseksi ruumiinavauksessa, Duodecim N:o 8 5 siv. Siveellisyysrikosten käsitelystä. Huoltaja N:o 18 3 siv. Sterilisointi ja väestöpolitiikka. Suomalainen Suomi N:o 7. 4 sivua.

Ervi, Aarne Adrian, määrättynä hoitamaan rakennusopin opetusta professori Jussi Paatelan toimiessa rehtorina. II vuosikurssin 10 viimeistä luentoa on pitänyt tohtori Ole Gripenberg rakennusten kannattavuususkysymyksistä. Suomen Arkkitehtiliiton jäsen. Opintomatka Ruotsiin autotalojen tutkimista varten.

Erämetsä, Kurt Heikki Olavi, analyttisen kemian lehtori. Suomalaisten kemistien seuran puheenjohtaja alkaen v. 1945. Pitänyt seurassa esitelmän ja useita tiedonantoja. Suomalaisten teknikkojen seuran johtokunnan jäsen alkaen 1945. Suomalaisten teknikkojen seuran kemistikerhon puheenjohtaja 1944—1945. Kemistikillan oltermanni 1945. Lisäksi jäsen seuraavissa seuroissa: Suomen geologinen seura. Suomen maantieteellinen seura, Suomen automobiliiklubi y. m., Suomalaisen tiedeakatemian apujäsen. Saanut hakemuksetta Jenny ja Antti Vihurin säätiöltä 100,000 mk palkintona harvinaisia alkuaineita koskevista tutkimuksista. Spektraalianalyysiä koskeva opintomatka Ruotsiin maaliskuun alussa 1945. Saanut teknilliseltä korkeakoululta Kansallis-Osake-Pankin stipendin 19,000 mk. Julkaissut: »Zinkgehalte» finnischer Minerale mit nichtmetallischem Charakter», Ann. Acad. Scient. Fenn. A II 14, 12 s. »Kloriitti-ionireaktiot», Suomen Kemistilehti A, 17, 93, 5 s. »Chinaldinsäure als Reagens auf Thorium». Suomen Kemistilehti B, 17, 30, 1 s.

Fogelholm, Knut Birger, venäjänkielen ylimääräinen opettaja, majuri evp.

Hakulinen, Helvi Kyllikki, englannin kielen opettaja. Opettanut englantia Oppikouluradiossa ja Suom.-engl. Yhdistyksessä sekä Suomal.-amerikkal. Yhdistyksessä. Sitoutunut opettamaan englantia Turun Kesäyliopistossa.

Hanneliu, Herman Ossian, sillanrakennusopin ja rakennusstatikan professori. Pitänyt lomautettujen ylioppilaiden kesäkurssien jatkokurssit (sillanrakennusoppi ja rakennusstatikka). Toiminut teknillisen korkeakoulun rakennusinsinööri-osaston johtajana. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen sillanrakennus- ja staattisen laboratorion v. t. johtajana. Betoniyhdistyksen, rakennusinsinööriyhdistyksen, Suomalaisten teknikkojen seuran ja Tekniska Föreningen i Finland jäsen. Saanut Suomen valkoisen ruusun komentajamerkin. Julkaissut sillanrakennusopin (kivi-, betoni- ja rautatiesillat) kompendion, 100 sivua. Suunnitellut Tainionkosken maantiesillan Vuoksen yli.

Harmaja, Leo, kansantalouden v. t. professori. Ollut kansantaloustieteen, finanssiopin ja tilastotieteen apulaisena Helsingin yliopistossa sekä Yhteiskunnallisen korkeakoulun jäsenenä. Ollut Sosialipoliittisen Yhdistyksen esimiehenä ja Kansantaloudellisen Yhdistyksen johtokunnan jäsenenä sekä Suomalaisen kirjallisuuden

edistämisvarojen valtuuskunnan yhteiskuntataloudellisen osaston puheenjohtajana. Julkaissut tutkimuksen »Vakuutuksen käsite ja asema kansantaloustieteen järjestelmässä» (Kansantaloudellisen Aikakauskirjan 40. vuosikerran siv. 225—295) sekä tutkielman »Alkoholijuomien verotus sosialipoliittiselta kannalta tarkasteltuna» (Alkoholikysymyksen XII vuosikerran siv. 158—167).

Heiskanen, Veikko Aleksanteri, geodesian professori. Teknillisen korkeakoulun maanmittausosaston johtaja, luennoinut kaivosinsinööreille 2 v. t. kaivosmittausta. Yliopiston geodesian dosentti, Kansainvälisen Isostaattisen tutkimuslaitoksen johtaja, Suomen Kulttuurirahaston johtokunnan ja rahaston Säätiön hallituksen jäsen, Suomalaisuuden Liiton puheenjohtaja. Suomalaisen Tiedeakatemian, Suomen Maantieteellisen Seuran, Astronomische Gesellschaftin jäsen, Tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan puheenjohtaja, Hollannin Maantieteellisen Seuran kunniajäsen, Budapestin Unkarilais-suomalaisen Seuran kunniajäsen. Kunniamerkit: VR 4 m. k., R. SVR. 1, Mm 39—40 s. k., Vir. VTR. 2. Aom, Saksan Kt R. 1. Aom, K. Unk. AR. Pitänyt tammikuussa 1945 Tukholman Teknillisen korkeakoulun ja Upsalan yliopiston kutsumana kolme esitelmää. Julkaissut: »Die Schwereanomalien auf den Japanischen Inseln und Östlich derselben», »Tätigkeit der Baltischen Geodätischen Kommission in den Jahren 1942—43», 17 s. »Der Bau der Erdkruste im Gebiet des Stillen Ozeans», »Sitzungsberichte der Finn. Akad. d. Wissenschaften 1942, Helsinki 1944», 12 s. Kymmenkunta tähtitieteellistä artikkelia Uudessa Suomessa. Ollut Porkkalan alueen rajakomission maakomitean puheenjohtajana aikana 5. 10.—30. 11. 1944.

Hirn, Taavi, professori. Hoitanut epäorgaanisen kemian teknologian professorinvirkaa ja rakennusainekemian erikoisopettajantointa. Toiminut tarkastajana rahapajassa ja jäsenenä (varapuheenjohtajana) Bertha Hernbergin säätiön (Seimelän tyttökodin Vihdissä) hallituksessa. Jäsen Suomalaisten teknikkojen seurassa, Suomen teknillisessä yhdistyksessä, Suomen kemistiseurassa, Suomen betoniyhdistyksessä, kunniajäsen Suomen ja Norjan panimoteollisuusyhdistyksissä. Virkakuntoisuusmerkki 40 vuoden nuhteettomasta palveluksesta, P. Annan ritarikunnan kunniamerkki 3 ja Ruotsin Kunink. Vaasan ritarikunnan I luokan ritarimerkki. Ei voinut suorittaa teknillistieteellisiä töitä, koska laboratorio tuhoutunut.

Hirvonen, Reino Antero, geodesian lehtori. Jatkanut ja päättänyt kesällä aloitetun geodesian lomakurssin (2 v. t.). Teknillisen korkeakoulun maanmittausosaston notaari. Kaivosmittauksen erikoisopettaja. Helsingin Yliopiston geodesian dosentti. Suomalaisen tiedeakatemian apujäsen. Suomen maantieteellisen seuran työntekijä. Julkaisuja: »Fysikaalisen maailmankuvan perusteista» (Suomalainen Suomi N:o 4/1944, 12 sivua). »Den fysikaliska världsbildens grunder» (Panorama 1/1944, 3 sivua). Suorittanut asemakaavamittauksen Valkeakosken kauppialalla. Ollut sotapalveluksessa 19. 11. 1944 saakka.

Iivessalo, Yrjö, metsätalouden erikoisopettaja. Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen professori. Jäsen: yksityismetsälakikomiteassa; siirtoväen ja rintamamiesten maan hankintaa varten asetetussa neuvottelukunnassa sekä samaa tarkoitusta varten asetetussa metsäneuvottelukunnassa. Hallituksen jäsen Suomalaisessa Tiedeakategoriassa, Suomen Metsätieteellisessä Seurassa ja Suomen Maantieteellisessä Seurassa; useiden tieteellisten seurojen jäsen. Saanut Suomen Kulttuurirahaston kunniapalkinnon tieteellisestä tutkimustyöstä sekä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran palkinnon tiet. teoksista. Julkaissut Aimo Kaarlo Cajanderista muistopuheen, 14 s. (Suomal. Tiedeakatemian Esitelmät ja Pöytäkirjat 1943), Helsinki. — Sama saksaksi. (Sitzungsberichte der Finnischen Akademie der Wissenschaften). Tilastoa Suomen metsistä. Metsä- ja maataloustulojen verotus. Metsän arvioiminen, 54 s. (Tapon Taskukirja 10. painos), Helsinki. Ruotsin ajankohtaisia metsäkysymyksiä

4:o 5 s. (Metsätaloudellinen aikak.-lehti N:o 5), Helsinki. Sodanaikaiset hakkuut ja metsävarojemme kestävyys. 4:o. 3 s. (Aikakausl. Metsämies n:ot 7—8), Tampere. »Det forstliga avverkningsbeloppet kan överskridas genom effektiva skogs-vårdsåtgärder. 4:o. 3 s. (Skogsbruket N:o 11), Helsinki. Ruotsin Metsäkorkeakoulun kutsumana luennoinut sanotussa korkeakoulussa marraskuussa.

Jalava, Matti, metsätalouden liikeopin ylimääräinen opettaja. Ollut monien muiden töiden takia rehtorin suostumuksella vapautettu koko lukuvuoden opetusvelvollisuudesta. Virkaa on hoitanut metsänhoit., maat.-metsät. kand. Einari Vuoti. Metsäteknologian professori Metsätieteellisessä tutkimuslaitoksessa. Metsäteknologian dosentti Helsingin Yliopistossa. Metsätalouden liikeopin ylimääräinen opettaja Helsingin Yliopistossa. Koivukeskuksen yliasiamies.

Järvinen, Kauko Nestor, kaivostekniikan ja rikastustekniikan v. t. professori. Valtion turveteollisuuden keskusvaliokunnan jäsen 18. 5. 1945 alkaen. Suunnitelma ja kustannusarvio sepelituotantolaitokseksi Porin kaupungin pyynnöstä.

Kaitera, Pentti Veikko, maatalouden vesirakennuksen professori. Luentosarjaa n:o 244 ei pidetty, koska edellisenä lukuvuonna III:lla kursilla olleet kuuntelivat myös tämän luentosarjan. Sisäasiainministeriön siirtoväenasiain osaston osastopäällikkönä 21. 9. 1944 saakka. Laatinut lokakuussa 1944 mietintöluonnoksen lähiaikojen kuivatus- ja uudisraivaustöistä kansantaloudellisen neuvottelukunnan n. s. Kahran komitean toimeksiannosta. Määrätty huhtikuusta 1945 alkaen valvomaan Maataloushallituksen vesiteknillisiä tutkimuksia sekä suorittamaan eräitä erikoistutkimuksia. Ollut asiantuntijana Suo Oy:n toimeenpanemia polttoturpeen kuivatusta koskevia tutkimuksia järjestettäessä. Käynyt Ruotsissa marraskuussa 1944 selvittämässä raivaus- ja kaivinkoneiden saantimahdollisuuksia sekä samassa yhteydessä tutustunut maatalouden vesirakennustöiden viimeaikaiseen kehitykseen Ruotsissa. Julkaissut kirjoitelman »Vesistötieteellisistä ennakkoarvioista» (2 s.), Helsinki, Teekkari n:o 2 1944.

Kantola, Martti Heikki, fysiikan erikoisopettaja. Ohjelman ulkopuolella luennoinut fysiikan mittaustekniikkaa 2 v. t. kevätlukukaudella. Fysiikan assistentti yleisten tieteiden osaston notaari 1. 1. 1945 alkaen. Yliopiston fysiikan laitoksen assistentti. Määrätty antamaan propedeuttista fysiikan ja meteorologian opetusta yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa. Julkaissut: »Ueber eine Methode zur Auflösung der Substanz bei kalorimetrischen Messungen». 7. Helsinki, Ann. Acad. Scient. Fenn. A, I, 30.

Kauko, Yrjö, fysikokemian professori. Kemianosaston osastonjohtaja, epäorgaanisen kemian v. t. professori, fysikokemian sovellutusten v. t. erikoisopettaja.

Kokkonen, Pekka Aoron, maanjako-opin professori. Ylimääräisesti luennoinut edellisenä kesänä keskenjääneen kurssin jakotekniikassa (n. 20 lt.). Dosenttina Helsingin Yliopistossa. Ollut vuonna 1944 varapuheenjohtajana Suomen Maataloustieteellisessä Seurassa ja valittu saman seuran puheenjohtajaksi vuonna 1945. Julkaisu: »Roudasta ja sen merkityksestä». s. 24, Helsinki, Suomalaisen Tiedeakatemian esitelmät ja pöytäkirjat 1944.

Koskenmaa, Erik Johan, uittotekniikan erikoisopettaja. Päätoimi: metsähallituksen insinööriosaston päällikkö. Sivutoimet: Valtion edustajana Tornion ja Muonion rajajokien lohikalastuskomissiossa ja Tapaturmantorjuntayhdistyksessä. Helsingin Puhelinyhdistyksen edustajiston jäsen. Suomalaisen Teknikkojen Seuran, Suomen Uittajainyhdistyksen y. m. seurojen jäsen. Kunniamerkkejä: K. SVR, R. Ruotsin Vaasan R. I, Alankomaiden Nassaun R. suur. ja Puolan Pol. Res. tit. — R. suur. Metsähallituksen palveluksessa johtanut ja suunnitellut lukuisia

uittoväylä- ja tierakennuksia sekä antanut viranomaisille lausuntoja mainituista y. m. asioista.

Kotilainen, Mauno Johannes, suontuntemuksen erikoisopettaja, yliopiston professori. Helsingin Yliopiston kasvimaantieteen henkilökohtainen ylim. professori ja Suomen Suonviljelysyhdistyksen botanisti. Johtanut kesäk. 25—26 p. suoretkelyjä Helsingin ympäristössä tekniikan ylioppilaille. Osanottajia 40. Luennoinut huhtik.—toukok. 30 t. valmennuskurssin inventoimistöihin pyrkiville. Johtanut samoin 28. 6. 45—2. 7. 45 suokurssin Kajaanin ympäristössä.

Kyrklund, Harald, koneenrakennuksen professori. Ulkopuolella ohjelman luennoinut kone-elimistä ja kemian koneoppia. Teknologföreningin inspektori, kone-laboratorioiden prefekti. Opettanut Tekniska läroverket-nimisessä oppilaitoksessa. Suomen Standardisoimiskomitean, Suomen Yleisradion hallintoneuvoston, Ammattienedistämisseuran hallintoneuvoston jäsen. Jäsen yhdistyksessä Tekniska Föreningen ja Svenska Tekniska Vetenskapsakademin. Julkaissut kirjoitelmia puukaasuttimista m. m. Talouselämässä, Teknisk Tidskriftissä (Ruotsi) ja suorittanut tutkimuksia kotimaisista polttoaineista ja niiden käytöstä moottoreissa.

Kärkkäinen, Poju Lauri Johannes, antanut insinööri- ja maanmittaustieteiden ensyklopedian opetusta arkkitehtiosastolla ja toiminut assistenttina maanmittausosastolla. Valvonut rakennusinsinööriosastolla asemakaavamittauskarttojen piirustustyöt. Päävirka: Helsingin kaupungin apulaisgeodeetti. Maanmittaustieteitten seuran, maanmittariyhdistyksen, kunnallisteknillisen yhdistyksen jäsen sekä geodeettisen kerhon johtokunnan jäsen.

Lehto, Eino Johannes, tien- ja rautatienrakennusopin ynnä kulkulaitostekniikan professori. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen tielaboratorion v. t. johtaja. Jäsenenä Suomen teknillisessä seurassa, betoniyhdistyksessä, rakennusinsinöörien seurassa, betoniyhdistyksessä, rakennusinsinöörien kerhossa. Kunniamerkkejä: V R 4, R. SVR. 1, Mm. r. s. k., Mm 39—40 s. k., R. St. 3. Julkaisuja: Monisteet: »Rautatien- ja tienrakennus I» 175 sivua ja »Rautatien- ja tienrakennus III» 150 sivua.

Lehtonen, Heikki Pellervo, vaihtovirtateorian erikoisopettaja. Lukuvuoden lyhyiden vuoksi on osa ohjelmassa varatuista harjoitustunneista käytetty luentoihin. Voimatalouskomitean sihteeri (25. 11. 1944 alkaen). »Suurjännitevoimansiirto» julkaistu luentosarjassa »Katsaus sähkötekniilliseen kehitykseen viime vuonna», Helsinki — 1944.

Levón, Martti Albert, puun mekaanisen teknologian professori. Ollut virkapaana professorinvirasta lokakuun 1 päivään 1944 Suomen Teollisuusliiton toimitusjohtajan toimen hoitamisen vuoksi. Tarkastanut dipl.-ins. Eino M. Niinin tohtorinväitöskirjan. Suomen Teollisuusliiton toimitusjohtaja, Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen ylijohtaja, Valtion Lentokonehtaan johtokunnan puheenjohtaja, Puolustuslaitoksen metallitehtaitten keskustoimikunnan jäsen, kansantaloudellisen neuvottelukunnan ja sen työvaliokunnan jäsen, Suomen Gummitehdas Oy:n johtokunnan jäsen, Betoni- ja Puurakennus Oy:n johtokunnan puheenjohtaja, Suojarakennus Oy:n johtokunnan varapuheenjohtaja, Helsingin Kauppakamarin jäsen, jäsen useissa valtion komiteoissa kuten esim. Kahran komiteassa sotataloudesta rauhantalous-teen siirtymistä suunnittelemassa. Länsimaisen kaupan komitean jäsen. Valtion hienomekaanisen konepajan uudelleen järjestämistä käsittelevän komitean jäsen, hitsaus-teknillisen tutkimuksen järjestelyä suunnittelevan komitean jäsen y. m. Teollisuuden työteliöliiton hallituksen puheenjohtaja, Puuteknillisen tutkimuksen kannatusyhdistyksen jäsen, Suomen Sahateollisuusmiesten yhdistyksen johtokunnan puheenjohtaja, Teknillisten Seurojen yhteistyövaliokunnan puheenjohtaja, jäsen useissa teknillisissä yhdistyksissä ja seuroissa. Kunniamerkkejä: v. 1944 alkupuo-

lella Vapauden Risti II lk. Useita matkoja Ruotsiin, jolloin erikoisesti käsitelty teollisuus- ja teknillisiä tutkimuksia koskevia kysymyksiä. Pitänyt joukon esitelmää.

Meurman, Otto-Iivari, asemakaavaopin professori. Toiminut jäsenenä ja sihteerinä korkeakoulun jakoa suunnitelleessa komiteassa laatien komitean mietinnön. Toiminut jäsenenä valtion asiantuntijalautakunnassa rakennustaidetta varten, Muinaistieteellisen toimikunnan lisäjäsenenä, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön rakennusosaston asemakaavalautakunnan jäsenenä, sisäasiainministeriön kunta-asiaainosaston asemakaava- ja rakennustoimintaa koskevien kysymysten neuvottelukunnan jäsen, Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen paloteknillisen laboratorion neuvottelukunnan jäsenenä. Jäsen Suomen arkkitehtiliitossa, sen hallituksessa, jälleenrakennustoimikunnassa ja taksalautakunnassa, puheenjohtaja sen asemakaavakerhossa. Jäsen Suomen kunnallisteknillisessä yhdistyksessä, Suomalaisen Tekniikkojen Seurassa, Tieyhdistyksessä, Asuntoreformiyhdistyksessä, yhdistyksessä International Federation for Housing and Townplanning, jäsen Sosialipoliittisessa yhdistyksessä ja Kansantaloudellisessa yhdistyksessä. Julkaisuja: »Eliel Saarinen: The City», 7 siv. Helsinki, »Arkkitehti» 1944, »Jälleenrakennus ja asemakaava», 4 siv. Helsinki, »Rakennustaito» v. 1944, »Asemakaavat ja rakennusjärjestykset», 32 siv. Helsinki, Palosuojelun oppikirja, 1944. Laatinut suunnitelman Pitkärannan tehdasyhdyskuntaa varten sekä suunnitelmaan liittyvän rakennusjärjestyksen 1944. Laatinut asemakaavan ja asemakaavan takaisten määräysten ehdotuksen Nokian kauppalan Linnavuoren aluetta varten 1944.

Myrberg, Pekka Juhana, matematiikan erikoisopettaja. Helsingin yliopiston matematiikan varsinainen professori. Suomi-yhtiön hallintoneuvoston jäsen. Acta Mathematica (Uppsala) toimituskunnan jäsen. Suomalaisen Tiedeakatemian sihteeri ja varsinainen jäsen. Suomalaisen Tiedeakatemian Annalien A-sarjan päätoimittaja ja Mathematica-Physica-alasarjan toimittaja. Tieteellisten seuran valtuuskunnan jäsen. Kunniamerkit: Suomen Leijonan komentaja. Suomen valkoisen ruusun ensi luokan ritari. Differentiaali- ja integraalilaskennan oppikirjan 2. painos, Helsinki, Otava, 466 sivua. Julkaissut: »Ueber analytische Funktionen auf transzendenten zweiblättrigen Riemannschen Flächen», Acta Mathematica, Uppsala, 1944, 40 sivua.

Noponen, Veikko Kalervo, talousoikeuden professori. Jäsen ja sihteeri opettajaneuvoston asettamassa lautakunnassa, jonka tuli neuvostolle antaa lausunto Svenska Finlands Folktingsfullmäktige nimellä esiintyvän yhteisön valtioneuvostolle tekemästä esityksestä korkeakoulusta voimassa olevan asetuksen eräiden pykälien muuttamisesta erityisen ruotsinkielisen rinnakkaisopetuksen järjestämiseksi korkeakouluun.

Antanut saadusta toimeksiannosta opettajaneuvostolle asiasta oman lausuntonsa. Tasavallan Presidentin määräyksestä toiminut ylimääräisenä vakuutustuomarina Vakuutusosoikeudessa 31 päivään joulukuuta 1944. Maatalousministeriön määräyksestä toiminut jäsenenä ja lakitieteen edustajana siinä pysyväisessä neuvottelukunnassa, josta säädetään maatalousministeriöstä 22 päivänä joulukuuta 1937 annettun asetuksen 5 §:ssä. Saadusta toimeksiannosta osallistunut asiantuntijana Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriössä valmisteilla oleviin töihin uuden yleisiä ja yksityisiä teitä koskevan lainsäädännön aikaansaamiseksi sekä sanotussa tehtävässä suorittanut tutkimuksia niiden lainopillisten lausuntojen valmistelemiseksi, joita asian eri aloilta on pyydetty. Suomen lainopillisen yhdistyksen ja maanmittaus-tiedeseuran jäsen. Saanut 1918 ja 1939/40 muistomitalit solkineen.

Nurmela, Tauno Kalervo, ranskankielen erikoisopettaja. Ollut 5 päivään marraskuuta 1944 sotapalveluksessa. Nauttinut virkavapautta kevätlukukauden 1945, sijaise-naan fil. kand. Aimo Salonen. Nimitetty tammikuun 1 päivästä 1945 alkaen osasto-

sihteeriksi Valtion tiedoituskeskukseen. Hoitanut ranskankielen lehtorinvirkaa Kauppakorkeakoulussa, kun viran vakinainen hoitaja, toht. Perrét, on ollut Valtionneuvoston antamassa erikoistehtävässä Sveitsissä. Saanut edellämäinittujen tehtävien tähden kevätlukukaudeksi 1945 virkavapautta päätoimestaan, Helsingin koe-lyseon vanhemman lehtorin virasta. Saanut toukokuussa 1945 Suomen kulttuuri-rahastosta 50,000 mk:n stipendin tutkimustyötään »L'épître de saint Jérôme en vers français du XIIIe siècle» varten. Julkaissut »Le débat sur l'infinif de narration les langues romanes», 15 sivua. (Neuphilologische Mitteilungen, Helsinki 1944, sivut 146—150). »La vie intellectuelle en Finlande et les pays néolatins», 16 sivua. (Le Nord, Kööpenhamina 1944). »Suomalais-ranskalainen sanakirja», 1,016 sivua (yhdessä J.-L. Perrét'n kanssa), Helsinki 1944.

Nyström, Evert Johannes, sovelletun matematiikan professori. Ollut toisena vastaväittäjänä ins. Wegeliuksen väitöskirjaa joulukuun 16 päivänä 1944 tarkastettaessa. Koulukassan ja lahjoitusrahastojen tilintarkastaja. Määrätty korkeakoulun valmennus-karsintakurssien johtajaksi. Johtanut matemaattisten opetusvälineiden kunnostamista ja pysyvän näyttelyn järjestämistä. Luennoinut V. Työntutkimuskursseilla Porissa. Suomalaisten Teknikkojen Seuran jäsen. Julkaissut: »Kartiopinnan levitys» (Teknillinen Aikakauslehti 34, 3 s.). »Abwicklung von Kegelflächen zweiter Ordnung (Soc. Scient. Fenn., Comm. Phys.-Math. XII, 12, 11 s.). »Sovellettu matematiikka» (Teknillinen Aikakauslehti 34, 2 s.). »Tillämpad matematik» (Tekniska Föreningens i Finland Förhandlingar 64, 3 s., edellisen ruotsinkielinen painos). »Zur numerischen Lösung von Randwertaufgaben bei gewöhnlichen Differentialgleichungen» (Acta Mathematica 76, 27 s.). »Perspektiivioppi — Perspektivlära» (Teknillisen korkeakoulun moniste n:o 8, 30 s.). »Graafinen kalenteri» (Teknikon kalenteri 1945, 7 s.).

Paatela, Jalo Toivo, arkkitehti, maatalousrakennusten ja huoneenrakennusopin erikoisopettaja. Arkkitehtiliiton ja Suomalaisten Teknikkojen Seuran jäsen.

Paatela, Johan Edvard, rakennusopin professori, korkeakoulun rehtori. Virkavapaana rehtorin toimen hoitamisen vuoksi. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen jäsen ja Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen neuvottelukunnan jäsen. Outokumpu Oy:n säätöön hallituksen ja työvaliokunnan puheenjohtaja. Jäsen valtion toimikunnassa rakennusalan standardisointia varten, valtion komiteassa maaseudun rakennusolojen järjestämistä varten. Lisätyn Rakennushallituksen jäsen. Valtion edustaja Helsingin Keskussairaalan rakennustoimikunnassa ja Suomen Taideteollisuusyhdistyksen hallintoneuvostossa. Puukemia Oy:n johtokunnan ja rakennustoimikunnan jäsen. Toimiva arkkitehti. Suomen Arkkitehtiliiton jäsen, sen hallituksen jäsen sekä saman liiton jälleenrakennustoimikunnan jäsen ja kunniasäätiölautakunnan puheenjohtaja. Suomalaisten Teknikkojen Seuran ja Ääniteknilisen yhdistyksen jäsen. Kunniamerkit: K. SVR., SPR. hop. Aom., Mm 39—40, Sk. Am.

Palmén, John Oscar, orgaanisen kemian professori. Teknillisen korkeakoulun v. t. kirjastonhoitaja ja kemian laboratorion prefetti. Helsingin Yliopiston dosentti (orgaaninen kemia). Ritarihuoneen johtokunnan varapuheenjohtaja. Seuran Tekniska Föreningen i Finland jäsen. Suomen Kemistiseuran jäsen. Kunniamerkkejä K 2S. V. R.

Palmgren, Alvar, kasviopin erikoisopettaja. Helsingin yliopiston kasviopin professori. Seuran »Societas pro Fauna et Flora Fennica» puheenjohtaja ja seuran »Finska Vetenskapssocieteten». Suomen Valkoisen Ruusun komentaja. Julkaissut: »Naturskyddet på Åland och dess framtida utveckling». (8 + 109 sivua, Helsinki, Acta

Soc. F. Fl. Fenn. 63, n:o 4). »Redogörelse avgiven vid årsmöte den 13 maj 1943». Kaksi uutta Carex-lajia, 2 sivua, Helsinki. (Memoranda Soc. F. Fl. Fenn.).

Pero, Paavo August, mekaanisen teknologian professori, luennoinut aineenkoetusta oppia 2 lukukautta 3 viikkotuntia. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen ja metalliteknillisen laboratorion jäsen, käsiteollisuuden edistämiskomitean puheenjohtaja, käsiteollisuuden edistämissäätiön hallituksen puheenjohtaja, maataloushallituksen konetarkastuslautakunnan puheenjohtaja, Helsingin kaupungin ammattikoulujen johtokunnan varapuheenjohtaja, Käsi- ja Pienteollisuuslehden toimitusvaliokunnan puheenjohtaja, Valtion Kivääritehtaan johtokunnan jäsen. Suomalaisten Teknikkojen Seuran jäsen.

Pesonen, Uno, geodesian dosentti. Geodeettisen laitoksen vanhempi valtiongeodeetti. Suomalaisen tiedeakatemian apujäsen. Suomen Maantieteellisen Seuran hallituksen jäsen ja rahastonhoitaja.

Pimiä, Lauri, deskriptiivisen geometrian v. t. erikoisopettaja, sovelletun matematiikan assistentti. Helsingin Yliopiston dosentti ja matemaattisen laitoksen assistentti. Julkaissut: »Interpolationsverfahren zur Berechnung der Flugbahnen einer Schar sowie ihrer Veränderung durch Variation des Abgangswinkels», Helsinki, Societas Scient. Fennica. Comment. Physico-Mathem. XII 7.

Pääkkönen, Veikko Henrik, ylimääräisen geologian erikoisopettaja. Apulaismalmigeologi (k. p.) Geologisessa toimikunnassa. Suomen Geologisen Seuran sihteerinä ja rahastonhoitajana 1. 1.—31. 12. 1944. Lukuvuoden aikana pitänyt 32 kuulustelua, joissa kuulusteltavia on ollut 227.

Rahtu, Heimo Vilho, lujuusopin erikoisopettaja. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen rakennusteknillisen laboratorion johtaja. Jäsen useissa rakennusteknillisissä normeja laativissa komiteoissa. Suomalaisten Teknikkojen Seuran, Rakennusinsinööriyhdistyksen, Suomen kunnallisteknillisen yhdistyksen, Suomen Betoniyhdistyksen ja Äänitekniillisen yhdistyksen jäsen. Tehnyt opintomatkan Ruotsiin toukokuussa 1945.

Rautkari, Kaarlo Tapio, rakennustöiden järjestelyopin erikoisopettaja. Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriön rakennustoimiston päällikkö. Tiiliteollisuustoimikunnan puheenjohtaja, rakennusohjetoimikunnan puheenjohtaja, maaseudun rakennustoimikunnan jäsen, rakennusteknillisen toimikunnan jäsen. Rakennusinsinööriyhdistyksen varapuheenjohtaja, betoniyhdistyksen teknillisen valiokunnan jäsen. Kirjoitellut aikakausi- ja päivälehtiin.

Roschier, Rolf Helmer, puun kemiallisen teknologian professori. Teknillisen korkeakoulun puunjalostusosaston johtaja. Myrkkymääräyksen uudistamista varten asetetun komitea puheenjohtaja. Walter Ahlströmin säätiön jäsen. Raf. Haarlan säätiön puheenjohtaja, Typpi Oy:n toimitusjohtaja, Suo Oy:n johtokunnan jäsen. Suomalaisen Tiedeakatemian apujäsen, Suomalaisten Kemistien Seuran johtokunnan jäsen, Suomen Paperi-insinööriyhdistyksen kunniajäsen ja sen vaalilautakunnan jäsen, Suomalaisten Teknikkojen Seuran jäsen. Svenska Pappers- och Cellulosaingeniörsföreningenin, Ruotsi, kunniajäsen, Papierindustriens Tekniska Förening. Norja, kunniajäsen. Julkaissut: Suomen Paperi- ja Puutavaralehdessä 1944 eräitä lyhyempiä kirjoituksia. Suomen Kemistilehdessä n:o 5—6 s. 71—75, 1944 Suomen kemiallisen teollisuuden kehityksestä.

Saarto, Juho, saniteettitekniikan lehtorin viransijainen. Jäsen komiteassa, joka tutkii m. m. seinä rakenteiden taloudellisuutta. Lämpö- ja vesijohtoteknikkojen edustajana 3-miehisessä komiteassa, joka on pyynnöstä läpikäynyt uudet kaupunkien viemärisäännökset sekä yksityisiä viemärijohtoja koskeviksi määräyksiksi tarkoitettuja ehdotukset ja antanut asiasta lausunnon. Lausunto hakijoiden pätevyyydestä

Valtion lämpötekniikan toimeen. Teknikkojen Seuran ja Lämpö- ja vesijohtoteknikkojen kerhon jäsen, viimeksimainitun varapuheenjohtaja.

Saksela, Martti Olavi, malmigeologian dosentti. Ollut virkavapaa koko lukuvuoden. Teknillisen korkeakoulun määräämänä virallisena vastaväittäjänä tarkastanut Herman Stigzeliuksen akateemisen väitöskirjan »Ueber die Erzgeologie des Viljakkälä-gebietes im südwestlichen Finnland» 18. 12. 1944. Toiminut Malmikaivos Oy:n teknillisenä johtajana sekä Ruskealan Marmori Oy:n geologisena asiantuntijana. Otettu jäseneksi Vuorimiesyhdistys ry:hyn. Johtanut Malmikaivos Oy:n ja Ruskealan Marmori Oy:n malmitutkimuksia pohjois-Karjalassa ja etelä-Pohjanmaalla. Nimitetty Helsingin Yliopiston filosofisen tiedekunnan matemaattis-luonnontieteellisessä osastossa olevaan geologian ja mineralogian apulaisenvirkkaan 7. 5. 1945.

Sauli, Jonni Otto, maanviljelysopin ylimääräinen opettaja Helsingin Yliopiston maanviljelysopin professori.

Simola, Emil Johannes, tekstiiliteknologian professori. Aineenkoetustehtäviä Valtion teknillisessä tutkimuslaitoksessa. Tekstiiliteollisuuden asiantuntijana kansanhuoltoministeriössä. Villatehtaiden yhtymän luottamusneuvoston jäsen. Teknillisen Aikakauslehden päätoimittaja.

Sirén, Johan Sigfrid, arkkitehtuurin professori. Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosaston johtaja. Teknillisen korkeakoulun rakennustoimikunnan jäsen. Puheenjohtaja valtion asiantuntijalautakunnassa rakennustaidetta varten. Puheenjohtaja Valtion Taideteollisuuskeskuskoulukomiteassa. Varapuheenjohtaja Helsingin kaupungin julkisivulautakunnassa. Puheenjohtaja Taideteollisuusyhdistyksen hallintoneuvostossa. Suomen Arkkitehtiliiton, Suomenkielisten Teknikkojen Seuran, Ääniteknillisen yhdistyksen jäsen, viimeksimainitun varapuheenjohtaja. Saanut Bulgarian ansioristin komentajamerkin. Laatinut pääpiirustukset Teknillisen korkeakoulun pääarakennuksen korotusta ja fysikokemian laboratoriota varten. Erinäisiä laajempia luonnostöitä. Yliopiston juhlasalin laajennus ja yliopiston päärakennuksen jälleenrakennus.

Solitander, Henrik Probus Ossian, vesirakennuksen ja pohjarakennuksen professori. Opettajaneuvoston päätöksellä maaliskuun 6 päivältä 1945 määrätty hoitamaan pohjarakennuksen ja maarakennuksen erikoisopettajantointa kalenterivuoden 1945 loppuun saakka. Määrätty jäseneksi Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen johtokuntaan kolmivuotiskaudeksi 1945—1948. Jäsen Suomalaisten teknikkojen seurassa, jossa toiminut aputoimittajana Teknillisessä Aikakauslehdessä, Jäsen Tieyhdistyksessä ja Vesivoimayhdistyksessä. Julkaissut kirjoituksia Teknillisessä Aikakauslehdessä. Tie- ja vesirakennushallituksen toimeksiannosta johtanut pienoismallikoiteitten toimittamista Karhulan Korkeakoskean väliaikaisessa laboratoriossa tarkoituksella tutkia Kalkkisten kosken purkautumista ja patorakennussuunnitelmia Päijänteen säännöstelyn yhteydessä. Kirjoitukset Teknillisessä Aikakauslehdessä ovat seuraavat: »Bach'in kaavojen nomogrammi», 2 sivua. »Käytännöllisiä havaintoja pienoismallien rakentamisesta», 2 sivua. »Järvenjärjestelysuunnitelmat ja summakäyrät», 3 sivua.

Valli, Erkki Herman, saksankielen erikoisopettaja. Yhteiskunnallisen korkeakoulun saksankielen opettaja.

Varjo, Uno Edwin, määrätty huoneenrakennustekniikan opetusta, sen ohella tien- ja sillanrakennusta. Kevätlukukauden aikana pidetty 8 t. ylimääräisesti huoneen rakennustekniikka II:sta. Toiminut edelleen Rakennuskonstruktioimisto Oy:U: Varjon johtajana, jolloin laadittu rakennuspiirustuksia erilaisiin asuin-, tehdas ja voimalaitosrakennuksiin. Suomalaisten Teknikkojen Seuran, Rakennusinsinööriyhdistyksen ja Ääniteknillisen yhdistyksen jäsen, viimeksimainitussa johtokunnan

jäsen. Tehnyt opinto- ja tutkimusmatkan Ruotsiin tutustumaan sikäläisiin vesivoimalaitoksiin 7. 6.—21. 6. välisenä aikana.

Wennervirta, Ludvig, taidehistorian ylimääräinen opettaja. Luennoinut antiikin taiteesta nykypäivien taiteeseen. Taidehistorian dosentti Helsingin yliopistossa, Suomen taideakatemian jäsen, Kalevalaseuran työntekijä. Julkaisuja: »Deutschland und die finnische Kunst», 79 s. »Finland und Deutschland», Helsinki 1944. »Aino Ackté — Albert Edelfelt», 100 s., kuvia 16, Helsinki 1944. »Taiteenkokoilija ja suosija», Taide 2, 2 sivua, Helsinki 1945. Kirja-arvosteluja Valvojassa 1945.

Verkkola, Torsti Rafael, koneenrakennuksen (kone-elimien) professori. Höyrykattilakomitean mietintöä tarkastamaan ja täydentämään asetetun komitean puheenjohtaja. Valtion Lentokonetehtaan neuvotteleva insinööri. Suomalaisten Tekniikkojen Seuran ja Tampereen teknillisen seuran jäsen.

Wuoti, Einari Ilmari, metsätalouden liikeopin ylimääräinen opettaja. Luentoja vain 20. 1. 1945 lähtien. Assistentti yliopistossa (metsäteknologinen laitos), ylimääräinen opettaja yliopistossa (uutto-, tie- ja rakennustekniikka, hankintakustannuslaskenta ja hintainvertailu). Päävirka: Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ylimääräinen esittelijä. Suomen Metsätieteellisen seuran jäsen.

Vähäkallio, Toivo Reijo, rakennustekniikan ja insinöörیتieteiden lehtori. Rakennustekniikka III ei ole luennoitu, koska luennot ylimenovaiheeseen takia on pidetty aikaisemmin nyk. IV kurssille. Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunnan jäsen 31. 12. 1944 asti. Helsingin kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmies (edelleen). Puheenjohtajana yhdessä Puolustusministeriön ja yhdessä Kansanhuoltoministeriön komiteassa. Suomalaisten Tekniikkojen Seuran tilintarkastaja, Rakennusinsinöörien Kerhon, Rakennusinsinöriyhdistyksen, Betoniyhdistyksen, Internationale Vereinigung für Brückenbau und Hochbau-seuran jäsen. Saanut II luokan vapaudenristin 14. 6. 1945. Laatinut joukon tehdas- ja asuinrakennuksen konstruktiopiirustuksia etupäässä Puukemia Oy:lle ja Turengin Sokeritehdas Oy:lle sekä tarkastuksia ja lausuntoja etupäässä Puolustusministeriölle.

Väisälä, Kalle, matematiikan professori. Luennoinut ulkopuolella ohjelman kevätlukukaudella 3 v. t. matematiikkaa. Turun yliopiston matematiikan v. t. professori, Helsingin Yliopiston matematiikan dosentti. Julkaisut: » π :n määrittämisestä Buffonin neulakokeen avulla». Matemaattisten esineiden aikakauskirja 8, 8 sivua.

Väyrynen, Heikki Allan, mineralogian ja geologian professori. Pitänyt ylimääräiset luennot malmimaantieteessä 2 v. t. ja petrografiassa 2 v. t. Toiminut jäsenenä Outokummun säätiön johtokunnan säätiön työvaliokunnassa. Dosenttina Helsingin Yliopistossa.

Ylinen, Arvo Albin Johannes, lentokoneenrakennuksen professori. Ollut neuvottelevana insinöörinä Valtion Lentokonetehtaan. Suomalaisten Tekniikkojen Seuran, Ruotsin Insinöörیتiedeakatemian, Suomalaisen Tiedeakatemian ja Suomen Metsätieteellisen Seuran jäsen. Saanut Werner Söderström Oy:ltä 72,000 markan stipendin »Lujuusoppi»-nimisen teoksen kirjoittamista varten. Julkaisut: »Ueber die Bestimmung der Spannungen und Formänderungen von Holzbalken mit rechteckigem Querschnitt», 59 s., Tukholma 1945. Ingeniörsvetenskapsakademins Handlingar N:o 181.

Ylöstalo, Viljo Viktor, teoreettisen sähkötekniikan ja radiotekniikan professori. Toiminut Teknillisen korkeakoulun sähkötekniillisen osaston johtajana ja sähkötekniillisen laboratorion prefektinä. Suomen Sähköinsinööriliiton jäsen. Julkaisut aikakauslehdessä Voima ja Valo, 12, 1944 s. 161 tutkimuksen »Sähkömagneettisten aaltojen eteneminen ja maan sähkövirran johtokyky», pituus 10 sivua.

Helsingissä, elokuussa 1945.

JUSSI PAATELA.

Uno Rusk.

